

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122 3123 3124,
3125 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Seien-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti: št. 11.842. Praga št. 105.241.
78.180. Wten št. 105.241.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124 3125 3126 Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

Zaradi dvojnega praznika »Jutro«
v nedeljo ne bo izšlo. Današnja številka
ima 22 strani.

K debati v senatu

Letošnja proračunska razprava v senatu je bila izredno kratka. Trajala je prav za prav samo en dan. Klub senatorjev JRJ, ki tvori v senatu vladno večino, se je besedi sploh odrekal in od njegovih članov v razpravi ni noben govoril. Iz že objavljene klubove izjave je znano, kakšne razloge navede za svoj sklep. Enako je postopal tako zvaní Neodvisni klub. Senatorji JNS pa so bili mnenja, da je ravno v teh resnih časih, ko se okrog nas odvijajo težki evropski problemi, in je pri nas samih postavljeno na dnevni red osnovno vprašanje ureditve notranjih odnošajev, senat poklican, da reče svojo besedo.

Politika senatorjev JNS je vsa ta leta odgovarjala temu resnemu razumevanju vloge senata. Ponovno je pod njihovim vodstvom senat spregovoril že tehtno besedo. Tudi tokrat se klub senatorjev JNS ni mogel odločiti, da bi molčal. Tega niti ni bilo treba, saj so v klubu izkušeni možje, ki vedo, kaj in kako je treba govoriti v resnih časih, ki pa tudi vedo, da je treba spregovoriti, kadar gre za velike narodne in državne stvari. In tako so senatorji iz kluba JNS v sredo s svojimi govori, ki jih je pozorno čitala vsa javnost, ne le podčrtali ugled in pomen zbornice, katere člani so, temveč so s tehtnostjo svojih izjav in tudi dragocen prispevek k razčiščenju našega notranjega problema.

V zaupni konferenci, ki je bila pred sejo senata, je klub JNS od predsednika vlade, zunanjega ministra ter ministra vojske in mornarice dobil podrobne informacije o zunanje-političnih dogodkih in o razvoju naše narodne vojske ter je mogel zato izraziti svoje stališče v proračunski razpravi le s splošnimi ugotovitvami, ki dokazujejo, da dobljene informacije niso bile nezadovoljive. Tem bolj obširno pa so mogli klubovi govorniki razpravljati o naših notranjih zadevah. Slovenci, Hrvači in Srbi so se oglasili k besedi; poleg dr. Kramerja in Ivana Pucelja dr. Angelinovič in dr. Nemec ter Jeremija Živanovič in Radomir Dunjič.

Dr. Kramer je ta del svojih izjav zaključil z besedami, da ne govori, da bi obtoževal, temveč da je pokazal na storjene pogoje, da bi se iz njih vsi učili za bodočnost. Škoda, da se v teh časih ni mogla čuti odlična beseda Jove Banjanina, ki na žalost ne pripada več senatu. Glavna naloga je letos pripadla dr. Kramerju, čigar skoraj dvurni govor je senat poslušal z največjo pazljivostjo. Govornik je na interesanten način zajel celotni naš notranji problem ter je z jasno objektivnostjo in preciznostjo obeležil ne samo njegovo jedro, temveč nakazal tudi pot k njegovi rešitvi. Iskrenost in pogum njegovih besed sta napravila globok vtis. Somsiljeniki in nasprotniki so priznavali da je bil govor dostojen visokega nivoja senata, a tudi izraz državniške uvidevnosti in realnega gledanja na stvarnost.

S posebno pozornostjo so bila sprejeta dr. Kramerjeva izjava o vlogi in stališču Slovencev napram problemu naše notranje preureditve. Kar je bilo tu rešeno, je želo nedeljeno odobravanje tudi na drugi strani. Poleg tega se je govornik odkrito dotaknil tudi medsebojnih političnih odnošajev v sami Sloveniji. Močna in nacionalno zavedna Jugoslavija je silna trdnjava, ki tudi nas Slovence čuva. Toda cela vrsta je nalog, ki jih moramo opraviti sami.

Kramer je opozoril med zadovoljstvom celega senata, kako je instinkt sebe-odrambenarekval ljubljanski akademski mladini, med katero so načelna nasprotstva gotovo globoko in ostro izražena, da ustavi medsebojne borbe, ki slabijo skupno obrambno moč. Upravičeno je smatral, da se ovekoveči v zapisnikih senata, ter jo je v celoti v originalu prečital.

V političnem življenju naroda tak razvoj ne gre tako lahko in politična borba se popolnoma tudi ne da ustaviti. Vsi ljudje ne morejo misliti po istem kopitu in nasprotstva bodo obstojala vedno. Toda cela vrsta je nalog in dolžnosti, ki so nam vsem skupne in ki jim bomo komaj, komaj kos, če-tudi združimo vse svoje moči. Ni moredo povsod močede da bi skupno zgrabili za delo, toda potrebno je povsod, da vzporedno zastavimo svoje sile. Uspeh bo odvisen od tega, ali bomo znali ustvariti ozračje medsebojnega spoštovanja in ali se bomo znali dvigniti tako visoko, da bomo cenili tudi delo nasprotnika ter verovali, da vsak izmed nas po svoji najboljši, pošteni volji želi služiti narodu in domovini. Dokler se bo seveda postavljala teori-

Konec vojne v Španiji

Brezpogojna kapitulacija republikanske vojske — Danes bodo čete generala Franca vkorakale v Madrid, ostalo republikansko ozemlje pa bodo zasedle postopno

London, 24. marca. AA. Reuter poroča iz Madrida: Člani madridskega sveta narodne obrambe, ki so se včeraj z letali pripeljali v Burgos, so se takoj začeli pogajati z zastopniki španske nacionalistične vlade o brezpogojni kapitulaciji republikanskih oboroženih sil. Kakor se je zvedelo, so zastopniki sveta narodne obrambe obljubili burgoški vladi, da bo republikanska vojska takoj odložila orožje in priznala generala Franca kot predstavnika države in poveljnika vse španske vojske.

Milan, 24. marca. AA. »Corriere della Sera« poroča iz Burgosa, da so pogajanja med zastopniki republikancev in burgoško vlado končana. Republikanci so pristali na kapitulacijo. Na republikanskih bojiščih bodo danes razobešene bele zastave v znak kapitulacije. Vkorakanje nacionalističnih čet v Madrid je določeno za jutri, v soboto. Republikanski parlamentarci so se obvezali, da bodo za jutri podvzeli vsi potrebni koraki in da bodo odstranjene vse naprave, ki so imele namen, pognati v zrak gotove zgradbe. Za republikance sta se udeležila pogajanj komisar za notranje zadeve Guaril in bivši guverner Cartagene, polkovnik Ortega.

Prihod in pogajanja s parlamentarci

Pariz, 24. marca. AA. Havas: Iz Burgosa poročajo: O prihodu članov madridskega sveta narodne obrambe v

Burgos so se zvedele naslednje podrobnosti:

Letalo s člani madridske narodne obrambe je pristalo na burgoškem letališču ob 10.55. Krajevna oblastva so takoj odredila, da ne sme nihče na letališče, tudi časnikarji ne. Poročevalci so tako mogli opazovati prizor le iz daljave. Ko so člani obrambnega sveta stopili iz letala, so jih sprejeli zastopniki krajevnih oblasti in jih spremili v eno izmed letaliških poslopij, kjer so se takoj začeli razgovori z zastopniki generala Franca. Vse kaže, da se je že danes načelo vprašanje razorožitve vseh odsekov madridske obrambe. Mislilo, da so se sporazumeli, da bodo čete generala Franca vkorakale v Madrid že jutri. Očitno je bilo republikansko letalo najavljeno v Burgosu po radiu, drugače ne bi bilo razumljivo, da je bilo na burgoškem letališču vse pripravljeno za njegov sprejem. Letališče je bilo zastraženo s policijo, v okolici pristajališča pa so bili zbrani upravnik mesta Burgosa in dva zastopnika Francovega generalnega štaba.

Po naknadnih informacijah so se pogajanja med nacionalistično vlado in madridskim obrambnim svetom že začela, ko so se na obeh straneh sporazumeli glede zamenjave republikanskega ujetnika Miguela Prima de Rivera in nacionalističnega ujetnika, sina gene-

rala Miaje. Ker se položaj v Madridu od dne do dne slabša, so republikanci sklenili brezpogojno vdajo. Po drugih informacijah so člani sveta narodne obrambe izjavili, da morejo jamčiti samo za kapitulacijo Madrida, češ da obrambni svet še ni zadosti utrdil svoje oblasti v drugih pokrajinah republikanske Španije. Dalje govore, da je republikanska vlada odklonila vsako odgovornost za izročitev Valencije in Cartagene in da je sporočila generalu Francu, da bo najbrže potrebna oborožena sila za zavzetje tega mesta. Iz tehničnih razlogov je bilo sklenjeno, da bo nacionalistična vojska zavzela republikansko Španijo postopno. Republikanske dežele bodo v ta namen razdeljene v več področij. Prvi pas bo obsegal Madrid in okolice. Ostala področja bodo zasedana v etapah, do okupacije vsakega posameznega pa bodo skrbela za red sedanje republikanske čete.

Kapitulacijski pogoji

Pariz, 24. marca. AA. (Havas) Iz Burgosa poročajo: Kapitulacijski pogoji se glase:

1. Republikanska vlada se obveže, da prizna generala Franca in njegovo vlado kot edino zakonito vlado na Španskem in generala Franca kot edinega poglavarja države.

3. Republikanska vlada se obveže, da bo takoj demobilizirala vso svojo armado in zasegla vse njeno orožje.

3. Republikanska vlada se obveže, da bo pred vkorakanjem nacionalistov v Madrid odstranila vsa razstreliva, ki bi mogla pognati prestolnico v zrak.

4. Zastopniki republikanske vlade zahtevajo, da nacionalistična vlada ne bo delala zaprek, da nekatere osebnosti bivše španske vlade zapuste Španijo.

Prve tri pogoje so v načelu sprejeli, glede četrtega se pa še ni mogel doseči sporazum.

Maršal Petain izročil svoje poverilnice

Burgos, 24. marca. AA. Danes je francoski veleposlanik maršal Petain izročil svoje poverilnice.

V nagovoru, ki ga je imel pri izročitvi svojih poverilnic je maršal Petain izrazil zadovoljstvo, da »stopa v tako zelo pomembnih okoliščinah v stik z bivšim vojaškim tovarišem, ki je zdaj stopil v zgodovino«. Španija in Francija, sosedni v Evropi, a prav tako tudi sosedni v Afriki, kjer so ju zblizali solidarnostni interesi, obe enako pomeni na svojo veliko preteklost, ki so jo ustvarjali možje z najvišjo stopnjo častne svoje domovine, imata to veliko ugodnost, da ni ničesar, kar bi med njima ustvarjalo nevednost in da ju navdaja ista želja: živeti druga poleg druge v neodvisnosti in miru. O tradicionalnem prijateljstvu med obema narodoma ne bi smel nihče dvomiti. To prijateljstvo ne izključuje nikogar in v njem ni zavisti. Njegov cilj je splošna blaginja človeškega rodu. S temi čustvi in prepričan, da bom našel v vaši ekselenciji potrebno prijateljsko sodelovanje za uresničitev našega, katere mnogostoranskih oblik ne izgubim izpred oči, izrekam v imenu svoje domovine in v svojem imenu najtoplejšje želje vam in španskemu narodu.

Madžarske čete se zopet umikajo iz Slovaške

Po bratislavskih vesteh so se jim slovaški oddelki uspešno postavili v bran — Opravičila Budimpešte

Bratislava, 24. marca. AA. Havas: V krogih, ki so blizu slovaški vladi izjavljajo, da se je po objavi nemško-slovaškega sporazuma, po katerem Nemčija jamči za slovaške meje, madžarska vlada po budimpeštanskem radiu opravičila slovaški vladi. Po radiu je bila tudi dana obljuba, da se bodo madžarske čete v 24 urah umaknile iz zasedenih pokrajin Slovaške. Madžarske čete so se res začele umikati danes zjutraj. To umikanje je mirno. Pričakujejo, da bo vsa zavzeta pokrajina osvobojena do večera.

Berlin, 24. marca. AA. V zvezi s poročili, ki prihajajo iz Bratislave, češ da so madžarske čete zasedle gotove kraje na Slovaške, poročajo za dobro obveščenih madžarskih krogov, da Madžarska nima nikakih teritorialnih zahtev do Slovaške ter da ne namerava kršiti nedotakljivosti Slovaške.

Bratislava, 24. marca. AA. (Havas). Slovaške čete so po uradnem poročilu dale močan odpor madžarskim četam. Madžarska letala so letela zelo nizko ter streljala na Slovaške čete s strojnimi puškami. Slovaška letala so se istotako dvignila ter napadla dva madžarska bataljona. Slovaški letalci so izjavili, da so videli mrtve in ranjene madžarske vojake.

Bratislava, 24. marca. o. Klub protestov slovaške vlade v Budimpešti in pustljivosti grofa Czakyja, ki se kaže iz njegove izjave, so se slišali razvile nove borbe v vzhodni Slovaški med slovaškimi oddelki in madžarsko vojsko, ki je vdrla na slovaško ozemlje. Borbe so trajale vso noč.

Na nekaterih krajih so na slovaški strani tudi letala s strojnimi puškami napadla. V okolici vasi Ulice so slovaški letalci pognali dva madžarska bataljona v beg. Madžari so se davi pod pritiskom slo-

vaškega letalstva pričeli umikati na prvotno mejo Slovaške in Podkarpatske Ukrajine.

Bratislava, 26. marca. AA. Slovaški zunanji minister je sprejel danes odgovor na noto, ki jo je včeraj poslal madžarskemu zunanjemu ministru. V svojem odgovoru grof Czaky izjavlja, da se bo začela energična preiskava radi incidentov, ki so se odigrali včeraj na slovaški meji. Ti incidenti so se mogli pripetiti samo radi tega, ker slovaško-karpatsko-ukrajinska meja nikdar ni bila točno začrtana. V Bratislavi mislijo, da bodo noč potegnene prvotne meje.

Slovaki odklanjajo mejna pogajanja

Bratislava, 24. marca. AA. (Havas): Madžarska vlada je predlagala slovaški vladi, da se ustanovi mešana komisija, ki bi imela nalogo, da začrta slovaško-karpatsko-ukrajinsko mejo. Ministrski svet je danes na svoji seji ta madžarski predlog soglasno zavrnil. Slovaška vlada želi, da se ohrani slovaško-karpatska meja tam, kjer je potekala za časa češkoslovaške republike.

Tiso o slovaški zunanji politiki

London, 24. marca. br. Slovaški predsednik dr. Tiso je danes dal nekaj izjav o slovaški zunanji politiki. Zunanja politika Slovaške ne zanima, je dejal. Slovaška se ne bo priključila ne Društvu narodov niti paktu proti kominterni, vendar pa bo slednjega podpirala. Nadalje je izjavil: Krona bo še nadalje plačilno sredstvo na Slovaškem.

Slovaška bo od Nemčije dobila sorazmerni del dosedanjih češkoslovaških zlatih rezerv.

Slovaška vlada bo imela svoje diplomatske zastopnike v Berlinu, pri Vatikanu, v Rimu, v Washingtonu in morda tudi v Parizu, naloge teh poslaništev pa bodo v prvi vrsti kulturne in gospodarske značaja.

Vpoklici rezervistov na Poljskem

London, 24. marca. AA. Reuter poroča iz Varšave: Poljsko vojno ministrstvo je poklicalo pod zastavo dva letnika rezervistov, rojenih leta 1914 in 1915, ter gotovo število vojaških specialistov.

Sklad narodne obrambe na Poljskem

Varšava, 24. marca. AA. (Pat) V vsej državi zbirajo prispevke za sklad narodne obrambe. Darujejo ljudje iz vseh slojev prebivalstva. Prispevke pošiljajo maršalu Rydz-Smyglsu. Samo danes je maršal dobil 160.000 zlotov za ta sklad.

Aretacije Ukrajincev v Lvovu

Berlin, 24. marca. AA. DNB poroča iz Varšave: Casopisje objavlja poročilo, da je bila po hišah Ukrajincev v Lvovu izvedena preiskava. Oblasti so izvršile hišno preiskavo tudi v dijaškem domu. Aretiranih je bilo mnogo študentov in delavcev, članov organizacije ukrajinske mladine,

Borba za obvezno vojaško službo na Angleškem

Seja odbora za obrambo angleškega imperija — Stiki vlade z opozicijo glede vojaške službe

London, 24. marca. AA. (Havas) Odbor za obrambo angleškega imperija se je sestel danes na Downingstreetu (predsedstvo vlade) na sejo, ki ji je predsedoval Chamberlain in na kateri so bili vsi ministri resorov narodne obrambe, kakor tudi minister za dominione, minister za kolonije ter zunanji in finančni minister.

Ceprav o današnji seji ničesar ne poročajo vendar dobro obveščeni krogi trdijo, da so ministri na njej predvsem govorili o ukrepih, ki jih namerava angleška vlada podvzeti za izpolnitev načrta narodne obrambe. V zvezi z zadnjimi dogodki trdijo v skupščinskih kuluarjih, da se postavlja vprašanje, ali mora Anglija sprejeti obvezno vojaško službo in ali naj se ta obvezna vojaška služba opravlja prav tako kot v drugih državah ali pa naj se najde neka oblika, ki bi odgovarjala angleški tradiciji. Gre za to, da bi bila tudi v tem drugem primeru obvezna vojaška služba prav tako učinkovita, kakor v prvem primeru. V skupščinskih kuluarjih pripominjajo, da tako važen sklep ne more biti sprejet brez podpore večine opozicije. V zvezi s tem smatrajo včerajšnji sestanek predsednika vlade Chamberlaina s šefi opozicije za zelo pomemben in značilen.

Za zdaj ni določena nobena izredna seja vlade pred prihodnjo redno sejo. Pravijo pa, da so člani angleške vlade naprošeni, naj bodo pripravljeni za primer, da bi bilo potrebno sklicati izredno sejo.

Medsebojne obveznosti Anglije in Francije

London, 24. marca. o. Listi poročajo, da so imeli Chamberlain, Halifax in Bonnet sredi zaključni razgovor. Ob tej priliki so se podrobno domenili o skupni francoski in angleški akciji. Točno so tudi določili medsebojne obveznosti, ki naj bi se v primeru potrebe začele na obeh straneh avtomatsko izvajati.

Ameriški zunanji minister o resnosti mednarodnega položaja

London, 24. marca. AA. Reuter poroča iz Washingtona: Po vrnitvi s Floride, kjer se je mudil zadnje dni na dopustu je imel državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull govor, v katerem se je dotaknil nedavnih mednarodnih dogodkov in dejal v zvezi z njimi:

Po izkustvih utemeljeno

je javno mnenje, da so »Jutrova«
na jasejša
posredovalnica za vse!

D A N E S

432
ponudb in povpraševanj!

Sydney, 24. marca. AA. (DNB): Ministrski predsednik Lyons je poslal sredi preko vseh radiopostaj v Avstraliji apel na prebivalstvo, v katerem ga poziva, naj opusti vse svoje dosedanje spore ter se oprijme dela za narodno obrambo. Proračun za oboroževanje Avstralije znaša zdaj pol milijona funtov sterlingov za vsak teden. Avstralska vojna mornarica je zdaj že druga v imperiju po svoji moči. Avstralija ima 132 letal za prvo linijo ter proizvajajo municije tudi za ostale dele imperija. Zvezna vlada je sprejela včeraj sklep, da zgradi nove utrdbe okoli Port Darwina ter nove rezervuarje za petrolej, da bi služil potrebam mornarice in letalstva.

Pred preosnovo angleške vlade

London, 24. marca. AA. (Stefani): »Daily Mail« objavlja senzacionalno vest, da je Chamberlain ponudil laburistom vstop v vlado. Razgovori, ki so potekali med Chamberlainom, Halifaxom, Attleejem in Greenwoodom še niso dovedli do nobenega uspeha. Več članov vlade je prepričanih, da je treba doseči edinstvo med vsemi nacionalnimi silami. Nekateri člani kabineta so že ponudili svojo ostavko, da bi se omogočila rekonstrukcija vlade na nacionalni podlagi.

V začetku tedna bo govoril Daladier

Pariz, 24. marca. AA. (Havas). Poročajo, da bo govor, ki ga bo imel prvi dan prihodnjega tedna predsednik francoske vlade Daladier, predvsem posvečen proučevanju mednarodnega položaja in opredelitvi francoskega stališča.

»Vse to, kar se zadnje čase dogaja v Evropi, je takšnega značaja, da resno ogroža svetovni mir. Z največjim vznemirjenjem ugotavljamo, da imamo nove inake za nove mednarodne zapletitve. To naj bo novo opozorilo, da je danes potrebnejše kakor kdajkoli, da se vsi narodi združijo in zavzamejo za spoštovanje zakonov, reda in miru ter zdravih gospodarskih odnosov. To sodelovanje je neobhodno potrebno in sicer čimprej. USA bo s svoje strani vse storila, kar je v njeni moči, da se z vsemi možnimi sredstvi reši svetovni mir in da se med narodi obnovi zdravo in koristno gospodarsko razmerje.«

Novi orjaški krediti za oboroževanje

London, 24. marca. AA. Reuter poroča iz Washingtona: Na današnji seji je ameriški senat sprejel vladni načrt, da se ima nameniti oboroževanju severnoameriške kopne vojske 513 milijonov dolarjev (25 milijard dinarjev).

Dve leti miru na Jadranu

Ob drugi obletnici prijateljske pogodbe z Italijo

Danes poteče dve leti, odkar je bil v Beogradu podpisan jugoslovensko-italijanski prijateljski pakt. Zaupanje, ki ga je že takoj ob podpisu ustvarila med nami in našo jadransko sosedo, se je že v prvem letu njegovega obstoja vsestransko poglobilo, v drugem letu pa z novimi medsebojnimi etiki naših in italijanskih državnikov se utrdilo, tako da je zunanji minister dr. Cincin-Marković v svojem ekspozitu pred narodno skupščino 9. t. m. upravičeno lahko označil prijateljsko razmerje med Jugoslavijo in Italijo za stalno in solidno osnovo naše zunanje politike. Enake izjave so ponovno podali tudi odgovorni italijanski državniki. Tudi v četrtkovnem prestolnem govoru italijanskega kralja ob otvoritvi zasedanja novega italijanskega parlamenta je znova poudarjena vrednost italijansko-jugoslovenske prijateljstva. V naglem razvoju dveh preteklih let je prijateljski pakt med Jugoslavijo in Italijo postal vse preizkušnje, ker je nastal iz žive potrebe na obeh straneh in iz razumevanja za interese obeh držav, ki se v marsičem dopolnjujejo.

Ker se je dan podpis beograjskega sporazuma že precej odmaknil od nas, ne bo odveč, ako na kratko ponovimo glavne določbe beograjskih dokumentov, da tako še enkrat prikažemo osnove nove nastalega razmerja z našo jadransko sosedo. Beograjski dogovor, ki sta ga podpisala italijanski zunanji minister grof Ciano ob svojem tedanjem prvem obisku v naši državi ter bivši ministri predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, obsega dva sporazuma, političnega in gospodarskega. Politična pogodba obsega osem členov. V prvem si pogodbeni stranki jamčita spoštovanje skupne meje na kopnem, kakor tudi pomorske meje obeh držav na Jadranu ter medsebojno nevtralnost v primeru napada na eno izmed njih. Drugi člen predvideva možnost medsebojnega posvetoovanja za primer mednarodnih zapletenosti, v katerih bi po sporazumnem tolmačenju bili ogroženi ali bi mogli biti ogroženi njeni interesi. V tretjem členu se obe pogodbeni stranki obvezujeta, da se ne bodo vplele v svoje nacionalne politike. V četrtem se obvezujeta, da ne bosta na svojih ozemljih dopuščala kakršnekoli aktivnosti, ki bi bila naperjena proti teritorialni integralnosti ali obstojnemu redu druge pogodbene stranke ali ki bi bila takega značaja, da bi škodila prijateljskim odnosom med obojema državama.

V petem členu si pogodbeni stranki obljubljata ojačanje in razširjenje medsebojne trgovine ter proučitev pogojev za obilnejše gospodarsko sodelovanje. Da se ne bi ta dvostranski dogovor med Jugoslavijo in Italijo, katerih vsaka ima svoje posebne mednarodne obveznosti, napačno tolmačila, dolo-

ča šesti člen, da se v tem sporazumu ni ne bo smatralo za nasprotno obstoječim mednarodnim obveznostim, ki so v očetem javno. Sporazum je bil sklenjen za dobo petih let in se po določbi sedmega člena avtomatično podaljšuje od leta do leta, ako ni šest mesecev pred potekom odpovedan.

Podpis političnega in gospodarskega sporazuma sta dopolnila še izjavi italijanskega zunanjega ministra in predsednika naše vlade, Grof Ciano je v svojem govoru še posebej opozoril na ugodne posledice političnega sporazuma »za obsejno prebravstvo obeh držav, ki bo v najkrajšem času občutilo pozitivni učinek sporazuma, sklenjenega med Italijo in Jugoslavijo«. Tako se je torej novo prijateljstvo med obojema državama že na sam dan podpisa novega dogovora začelo v znamenju novega zaupanja, ki je bilo poudarjeno kot osnova.

Prijateljska pogodba je torej zgrajena, kakor kaže besedilo, na številnih potrebah in medsebojni se izpolnjujočih interesih obeh držav, ki so našli svoj izraz v važnih konkretnih obvezah, kakor na primer v obvezi spoštovanja statusa quo na suhem in na morju, spoštovanja teritorialne nedotakljivosti obeh držav in v načelu nevtralnosti v notranje zadeve ene in druge pogodbenice. Beograjski pakt je tako dal konkretno obliko onim »moralnim, političnim in gospodarskim pogojem nove uroditve odnošajev med obojema državama na zares prijateljski osnovi, o katerih je govoril nekaj mesecev pred njegovo sklenitvijo Mussolini v Milanu. Njegov učinek pa je obelodan na zunanji minister, ko je v svojem že omenjenem ekspozitu 9. t. m. dejal, da ga »čutimo tako rekoč vsak dan v arčnem in prijateljskem ozračju, ki vlada zadnji dve leti na tem prej tako občutljivem področju« in da postajajo »velike koristi novih razmer za obe državi in za splošni mir v tem predelu Evrope od dne do dne jasnejše«.

Izjava našega novega zunanjega ministra je bila sprejeta v Italiji v vseh krogih z največjim zadovoljstvom, kar dokazuje, da je pomen prijateljstva tudi onkraj Jadrana enako globoko občuten kakor pri nas. Tudi v Italiji poudarjajo, da je stvarna potreba obeh držav po zagotovitvi miru v tem predelu Evrope našla v beograjskem sporazumu svoj najprimernejši izraz. V teh skupnih interesih, katerih realistično upoštevanje je pred dvema letoma jadranski sosed napotilo k sporazumu, je najboljšje jamstvo za bodočnost vzpostavljenega prijateljstva. Tako se v skupno korist obeh držav tudi ob drugi obletnici beograjskega pakta kaže na tej in oni strani Jadrana volja po njegovi ohranitvi kot trajne osnove medsebojnih odnošajev. Ze samo s tem je pakt dokazal svojo praktično vrednost.

Italijanski listi ob dveletnici pakta

Rim, 24. marca. AA. Ze današnji listi prinašajo članke o jutrišnji drugi obletnici italijansko-jugoslovenskega pakta. Virginio Gayda pravi v »Giornalu d'Italia« med drugim: Obe državi sta si zajamčile gospodarsko in politično sodelovanje. Najnovejša sprememba so dokazale koristnosti pakta med obojema državama, ker ta pakt onemogoča, da bi prišlo do kakšnih sumničev med njima, zlasti pa jamči obrambo vzajemnih velikih interesov. Pomen pakta čuti današnje ne samo italijanska in jugoslovenska vlada, temveč tudi njuna naroda. Edina želja, ki jo moremo izreči pri tej dveletnici je ta, naj bi se ta preizkušeni pakt še bolj poglobil s političnim in gospodarskim sodelovanjem. Jugoslovanski narod dobiva čedalje večji ugled med narodi in prepirčan sme biti, da bo vsaka njegova gesta za sodelovanje z Italijo našla v Rimu in v italijanskem narodu kar najbolj prišrčen in navdušen sprejem. Mednarodne preizkušnje bodo zahtevale od Italije in Jugoslavije, da dokazata svojo solidarnost in zato je koristno, da se ta solidarnost vsak dan bolj razširi z novimi načrti o sodelovanju.

Tudi »Lavoro Fascista« v svojem komentarju prav toplo pozdravlja sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo na političnem in gospodarskem polju in pravi, da niso kriza

pri priključitvi Avstrije, lanska septembrska kriza in nedavni dogodki prav nič zrahljali zveze med Rimom in Beogradom. Prijateljstvo med obojema državama, se je zaradi dogodkov le še okrepilo in to prijateljstvo je tem večje, čim dramatičnejši so dogodki. Sprememba jugoslovenske vlade ni prav nič spremenila bistva pakta, ne v Beogradu ne v Rimu.

V enakem smislu pišejo tudi vsi ostali listi.

Proslava v italijanskem radiu

Beograd, 24. marca. AA. Za drugo obletnico pakta prijateljstva med Jugoslavijo in Italijo bo radijska postaja v Barju dne 25. marca začela ob 19.37 svojo oddajo s sviranjem jugoslovenske in italijanske himne, nato bo po orisala pomen italijansko-jugoslovenskega prijateljstva. Potlej bo postajala oddajala več znamenitih italijanskih skladb. Giovanni Maver, profesor za slastiko na rimskem vseučilišču bo predaval o Jugoslaviji, nato privede novice, program bosta pa spet zaključili jugoslovenska in italijanska himna. Program bo prenašala tudi rimska kratkovalovna postaja na valovni dolžini 31.02 m.

Prvi odmevi pogodbe med Nemčijo in Rumunijo

Rumunska vlada je pogodbo formalno odobrila — Komentarji nemškega tiska — Rumunija si je ohranila proste roke

Bukarešta 24. marca. AA. (Radior). ML niški svet, ki se je sestel »noči je vzel na znanje poročilo ministrov za zunanje zadeve in narodno gospodarstvo o pogajanjih z Nemčijo. Ministriški svet je odobril zaključeni sporazum.

Uradni krogi zagotavljajo, da nemško-rumunski trgovinski sporazum ne prinaša ničesar senzacionalnega. Časopisi pišejo: To je samo potrebno razdobje za konsolidacijo ter instrument, ki bo pripomogel k popuščanju napetosti in ki je postal neobhodno potreben v tem delu Evrope. V zasebnih razgovorih poudarjajo, da se mora tehnični načrt samo še bolj precizirati. Nemčija po njem ni dobila nobenega monopola ter bodo tudi druge države mogle sodelovati z rumunskim gospodarstvom.

Berlin, 24. marca. AA. (DNB). Nemški tisk komentira novo rumunsko-nemško trgovinsko pogodbo ter pravi, da ta sporazum dokazuje, da sta razum in zavest o realnosti močnejša kakor ideje onih politikov, ki vodijo male narode v prepad, pri čemer zavzemajo pozicijo »šampionov« pravice. Nemško-rumunski sporazum pomeni resnično sodelovanje pri umiritvi Evrope in obnovi mednarodne trgovine. Metode onih zlonamernih ljudi iz Londona, ki ne želijo, da se v Evropi obnovi mir, so zdaj pred celim svetom razkriti.

Berlin, 24. marca. AA. (DNB): »Berliner Börsen-Zeitung« pravi glede nemško-rumunskega trgovinskega sporazuma med drugim: Kdor pozna vsebino sporazuma, bo razumel, zakaj so nemško-rumunska pogajanja dala povod za razne glasove, ki so se razširili v Veliki Britaniji, ter raznim

sumničanjem, ki so se tam pojavila. Sporazum z Rumunijo vsebuje nekaj, kar se ne more primerjati s ponudbami kredita, ki ga je Velika Britanija nudila Rumuniji v obsegu in dnevno. Trgovinski sporazum vsebuje le to možnost, da se s povrač obsega trgovinskega zamenjava, temveč omogoča tudi obnovitev rumunskega gospodarstva. Rumunski gospodarstveniki bodo plačali po tem sporazumu zelo malo z ozirom na to, da veliko nemško tržišče popolnoma jamči za potrošnje in tudi bodoče povečane proizvodnje.

Amerika priznava aneksijo Klajpede

Washington, 24. marca. AA. Ameriški pomočnik zunanjega ministra Wells je izjavil novinarjem, da je litovska vlada predala Ameriki noto, v kateri jo obvešča o odstopu litovskega ozemlja Nemčiji. Ameriška vlada, je dodal Wells, je prišla, da vzame ta čin z obžalovanjem na znanje. Carinske tarife, ki veljajo za nemško blago, se bodo začele upoštevati tudi za blago iz nemškega ozemlja.

Dr. Schacht pozvan iz Švice v Berlin

London, 24. marca. br. Bivši guverner nemške narodne banke dr. Schacht, ki se mudi v Švici, je bil danes nenadoma brzojavno ozvan v Berlin.

Beleške

„Slovenec“

ni za koncentracijo

Ze pri proračunski razpravi v narodni skupščini, se bolj pa pri onih v senatu, so številni govorniki izražali mnenje, da bi bila v današnjih težkih razmerah potrebna tako zvana koncentracijska vlada, to je vlada, v kateri bi bile zastopane in bi jo podpirale vse politične skupine, ki res kaj pomenijo. Od nikoder se ni oglasil resen ugovor proti temu naziranj, tudi v nobenem listu nismo zasledili nasprotnega mnenja, z edino izjemo ljubljanskega »Slovenca«, ki se še otepa na vse kriplice. »Slovenec« je tudi v teh dneh, ko so misli vseh res dobrih Slovencev osredotočene na velike interese naše skupnosti, nadaljeval svojo malenkostno strankarsko polemiko. Prepričani smo da so naši čitatelji razumeli in da so se strinjali z nami, če na njegove trditve in napade nismo odgovarjali. Tako tudi danes ne nameravamo polemizirati z njegovimi izjavami s katerimi srdito odklanja misel narodne koncentracije. On slej ko prej vztraja pri svojem nevdzdržnem stališču, da je slovensko samo to, kar spada v njegov tabor, in da sme samo ta tabor govoriti za Slovence. Zato me, ni, da je nepotrebno in nemogoče vsako razširjenje sedanje vlade, razen seveda na del. Mačka. O dr. Mačku obo na vsem le, dem trdi, da tudi on odklanja koncentracijsko vlado, čeprav je res ravno nasprotno. Dr. Maček in njegovi listi so že ponovno poudarjali, da bi mogli poslati svoje zastopnike samo v koncentracijsko vlado, a še v to samo s pogojem, da bi se takoj lotili izvedbe sporazuma s Hrvatmi. V vlado, ki bi samo podaljšala sedanje stanje, pa ne gredo, tudi če bi bila koncentracijska.

Ako navedemo še svojevrstno »Slovenčev« trditve, da se zavzemamo za koncentracijsko vlado samo — korupcionisti, milimo, da smo dovolj pokazali, kako resni in zaslepljeni so gospodje pri »Slovencu« in kako malo se zavedajo zgodovinske odgovornosti današnjih dni.

Govor dr. Andjelčevića

Na enak način kakor je dr. Kramer orisal stališče jugoslovensko usmerjenih Slovencev do hrvatskega vprašanja, je senator dr. Andjelčević v proračunski debati pred senatom jasno in pogumno spregovoril v imenu hrvatskih pristavev JNS. Pokazal je, kako se je jugoslovenska ideja desetkrat zlorabljala in še češče nepravilno razumevala, da so ji zato po krivici nprtili odgovornost za neštete stvari, ki so same po sebi v najostrejšem nasprotju s pravilno pojmovanim jugoslovenstvom. V enakem smislu kakor dr. Kramer je tudi on poudaril nujnost takojšnje rešitve hrvatskega vprašanja s temeljito preobrazbo našega notranjega življenja. Govoril je tako, kakor mora govoriti zrel politik, ki realno gleda na položaj in se zaveda svoje odgovornosti. Njegov govor je zaradi tega naletel v senatu na veliko odobravanje in vzbudil pozornost tudi v širši javnosti, kar je razvidno že iz tega, da so ga vsi listi prinesli v obširnih izvečkih.

Italija, Nemčija in Jadran

Italijanski listi objavljajo na vidnem mestu in z zadovoljstvom komentar nemške uradne »Diplomatske politične korespondence« o sklepih Velikega fašističnega sveta. V komentarju je tudi naslednji odstavek, ki se še posebej nanaša na Jadran:

»V skladu z naravnimi zakoni pripada Nemčiji odgovornost samo za pravo srednjo Evropo, Italiji pa ona v sredozemskem bazenu. To predstavlja povsem jasno razdelitev nalog, ki se mora zdeli problematična samo onemu, ki ni nikdar razmišljal o neredu, ki je vladal doslej, odnosno onemu, ki smatra ta nered po svojih političnih zamislih celo za sredstvo razdvajanja narodov. Sprito tega spadajo sumničanja, da hlepi Nemčija na Jadranu, v vrsto onih namernih laži, ki jih je bilo prav v zadnjem času vse polno.«

„O šepajočih katoličanih“

Včerašnji »Slovenec« prinaša pod tem naslovom masno tiskan članek, v katerem med drugim čitamo:

»Šepajoči katoličani izpovedujejo boga z ustiti, pa z obiskovanjem svete daritve ter morda tudi z izpolnjevanjem drugih cerkvenih zapovedi, ga pa s svojimi deli tajijo. Zgledov za to je pretek.

Šepajoči katoličani so tudi tisti, ki imajo doma v svoji spalnici vedno pred očmi razpelo, na katerem je umrl božji sin, pa ne pozabijo nobene krivice, ampak jih še sami drugim prizadevajo, ne da bi jim vest kaj očitala ter niti ne mislijo, da bi se za druge žrtvovali z dobrimi deli in pravičnim ravnanjem. Potem pa skušajo potolažiti boga in svojo vest s pobožnimi vzdihli in molitvami ali s čim drugim.... Za te šepajoče katoličane veljajo besede skrivnega razodetja: „Poznam tvoja dela, da nisi ne mrzel ne gorak. Mlačen si, zato te hočem izpljuniti iz svojih ust.“

Seja glavnega odbora JNS

Beograd, 24. marca. p. Danes je prislo v Beograd večje število članov glavnega odbora JNS. Glavni odbor bo imel jutri svojo plenarno sejo. Sestel se bo v dvorani Kola srbskih sester v Frankopanovi ulici. Dopoldne je imel daljšo sejo izvršni odbor stranke, ki je dovršil zadnje priprave za jutrišnje zasedanje glavnega odbora.

Druga palestinska konferenca bo v Kairu

Rim, 24. marca. AA. (Stefani): Iz Kaira poročajo: Tu potrjujejo vest, da se bo v Kairu sestala nova konferenca za ureditev palestinskega vprašanja, kakor hitro se razčisti sedanjí mednarodni položaj. Egipčanski delegati skušajo že zdaj prepričati Veliko Britanijo, da bi bilo dobro, če opredni svoje stališče glede priseljevanja Židov v Palestino.

Francosko-nizozemska trgovinska pogajanja

Pariz, 24. marca AA. Danes so se začela francosko-holandska trgovinska pogajanja radi obnove trgovinskega sporazuma o kontingentiranju, ki poteče konec tekočega meseca.

ZAKAJ NEPRESTANO NATIRATE USTNA?

Sminkanje z zastarelimi rdečili je združeno z neprestanim natiranjem ustnic; smešno je rabiti taka rdečila, ki si zamorete nabaviti novo rdečilo »GUITARE«, ki drži ves dan. Rdečilo »GUITARE« — neizbrisno in brez sledov — je zelo ekonomično v uporabi, se lahko namaže in nima nedostatkov običajnih rdečil. Zahvaljujoč KISSEFIKSU, ki se nahaja v njegovem sestavu, polepšava ustnice na diskreten in naraven način, jih ščiti pred slabim vremenom in ostane na njih ves dan. Rdečilo »GUITARE« se dobiva v vseh strokovnih trgovinah v 16 bliščih in modernih nijansah po sledečih cenah: din 48.—, 24.—, 16.—, poskusni komad, zadosten za enomesečno uporabo, stane din 9.—.

Lebrun se je vrnil v Pariz

Kakor sprejem je bilo tudi slovo prezidenta francoske republike v Londonu izredno prisrčno

London, 24. marca. AA. Lord in lady Halifax sta priredila snoci v zunanem ministru slavnostno večerjo na čast francoskega predsednika vlade Lebruna in njegove soproge. Večerje so se udeležili tudi angleški kralj in kraljica, kraljica mati Mary ter okoli 700 drugih gostov. Lebrun in njegova soproga sta večeraj posetila tudi Chamberlaina v Downing streetu.

Ob 9.45 dopoldne sta se predsednik francoske republike Lebrun in njegova soproga odpeljala iz Buckinghamskega grada z avtomobilom na postajo Victoria. Spremili so ju kralj Jurij, kraljica Elizabeta ter princesi Elizabeta in Margareta, ki sta bili sedaj prvič v spremstvu visokih gostov. V prvem izmed treh zaprtih avtomobilov so bili kralj Jurij, Lebrun in princesa Elizabeta, v drugem kraljica Elizabeta, ga. Lebrunova in princesa Margareta, v tretjem pa ostalo spremstvo. Množica ljudstva je med potjo prirejala navdušene manifestacije.

Vlak, s katerim sta se odpeljala Lebrun ter soproga, je zapustil postajo Victoria ob 9.57. Obisk predsednika francoske republike v Veliki Britaniji je bil končan s preprosto tako ganljivo ceremonijo. Uradniki francoskega veleposlanstva so se zbrali na peronu, ki je bil ves v rdečih preprogah. Angleški zunanji minister Halifax in njegov francoski tovariš Bonnet sta se na kolodvoru nekaj minut razgovarjala. Nekoliko pozneje so prispele na peron kralj Jurij, kraljica Elizabeta, princesi Elizabeta in Margareta ter ga. Lebrunova. Ljudstvo, ki se je zbralo v velikem

številu, jih je navdušeno pozdravljalo. Visoki gostje so se prisrčno poslovili ter vstopili v vagon. Posebno prisrčno je bilo slovo Lebruna od Chamberlaina. Ko se je vlak odpeljal s postaje, so bili člani francoskega veleposlanstva predstavljeni kralju, kraljici in princesama, ki so takoj zatem zapustili kolodvor.

Predsednik francoske republike je poklonil pred svojim odhodom angleškemu kralju Juriju VI. kipec, ki predstavlja pokojnega kralja Jurija V. na konju, kraljici Elizabeti pa kristalno vazo.

Ob 11.30 je bil vlak s prezidentom Lebrunom že v Doveru. Lebruna in njegovo soprogo je spremljal do ladje »Côte d'Azur« vojvoda Gloucestrski s svojim spremstvom. Ladja je odplula ob 11.44 med grmenjem topov v spremstvu angleških kontratorpedov in letal kakor o priliki prihoda predsednika francoske republike. Ob 12.55 je parnik pristal v Calaisu, kjer je že čakal posebni vlak, s katerim se je prezident Lebrun ob 13.15 odpeljal proti Parizu.

Predsedniški vlak je privozil v Pariz ob 16.25. Lebrun in njegova soproga sta izstopila v spremstvu ministra Bonnetta. Na železniškem peronu so predsednika republike pozdravili predsedniki senata, poslanske zbornice in vlade, vsi ministri, britanski parriski poslanik in mnogi drugi ugledni Angležev in Francozov. Prezident in njegova soproga sta pozdravila navzočne, nato pa sta se med vzklikanjem ljudstva »Zivel Lebrun! Zivela Francija! Zivela Anglija!« odpeljala v Elizej.

Na Kitajskem divjajo zopet srditi boji

Japonska ofenziva in delni uspehi na centralni fronti

Cungking, 24. marca. AA. (DNB). Kitajska poročila poudarjajo pomen bojev, ki z vsa silovitostjo divjajo ob železniški progi Kjuingsjang — Nancang. Japoncem se je na zahodni obali otoka Fojang posrečilo potisniti Kitajce nazaj in se izkrcati. Mesto Vučang je pod neprestanim ognjem japonskih topov.

Sanghaj, 24. marca. AA. (DNB). Japonske čete so po petdnevem težkem boju zavzele Vusheng, ki leži 50 km severno od Nancanga. Cilj japonskih operacij v bližini Nancanga in Hangsua je prekinitev vseh prometnih zvez med posameznimi deli kitajske vojske, ki operirajo južno od Jangceja.

Protest v Moskvi

Tokio, 24. marca. AA. (DNB). Zastopnik zunanjega ministra Savada je izročil

odpravniku poslov sovjetskega veleposlanstva odločen protest svoje vlade zaradi žaljivih izrazov na nedavnem kongresu komunistične stranke v Moskvi proti Japoncem.

Dogodki v Evropi

in Japonska

Tokio, 24. marca. AA. Listi pišejo, da je Japonska neposredno zainteresirana pri spremembah, ki so se odigrale v Evropi. Če se bosta Francija in Velika Britanija postavili proti osi Rim-Berlin, in če se v danem trenutku Zedinjene države in Rusija pridružijo tej akciji, štiri velesile ne bodo mogle izvrševati pritiska na skrajnem vzhodu. Za Japonsko obstoji edino možna politika, ki jo vsebuje pakt proti kominterni.

Dr. Hacha demantira inozemske vesti

Praga, 24. marca. AA. ČTK je izdala danes sledeče sporočilo: Predsednik Hacha je izjavil danes novinarjem, da ni točna vest, da bi bil njemu predložen, ko je prisel v Berlin popolnoma gotov dokument, da ga podpisše. Naglasil je, da je praška vlada vprašala nemško vlado ali lahko on in Chvalkovski prideta v Berlin, da se pogajata o odnosih med Nemčijo ter Češko in Moravsko. Hacha je dodal, da je predno je podpisal dokument, zahteval soglasnost praške vlade, ker ni hotel prevzeti odgovornosti za podpis brez odobritve praške vlade. Na koncu je Hacha izjavil, da je bil zaradi dolgega potovanja in napornih pogajanj potreben zdravniške pomoči, toda jo je zahteval šele, ko je podpisal znani dokument.

Zapora čeških terjatev v Švici

Bern, 24. marca. br. Švicarska vlada je danes sklenila prepovedati izročitev plačil švicarskih uvoznikov za češko blago češkim, odnosno nemškim bančnim agentom. Vsa plačila se bodo morala za sedaj depozirati pri švicarski Narodni banki.

Inozemski listi na češkem prepovedani

Praga, 24. marca. AA. (Havas) Na Češkem in Moravskem so prejavljani vsi tuji časopisi razen nemških in italijanskih.

Smrt zaslužnega

našega generala

Beograd, 24. marca. p. Danes je umrl upokojeni divizijski general Mihajlo Jovanović. Dosegel je starost 63 let. Pokojni general se je odlikoval z veliko hrabrostjo v vseh vojnah, v katere je bila zapletena Srbija v tem stoletju. Za svetovne vojne je bil načelnik štaba dunavske divizije. Nato je bil imenovan za načelnika obsega vojnega oddelka vojnega ministrstva. Nekaj časa je bil vojaški ataše v Italiji. Pozneje je poveljeval savski divizijski oblasti. V vojnem ministruvstvu je bil načelnik generalštabnega oddelka in pomočnik vojnega ministra, pozneje pomočnik načelnika generalnega štaba ter vojni ataše v Parizu in Londonu. Pokojnik je bil odlikovan z vsemi našimi odlikovanji in tudi z redom Karadjordjeve zvezde z meči.

Smrt japonskega poslanika v Parizu

Tokio, 24. marca. AA. Nocoj je tu umrl Jotago Sigumura, japonski veleposlanik v Parizu, ki se je pred nedavnim zaradi rahlega zdravja vrnil na Japonsko.

Vremenska napoved

Zemunska: Večja oblačnost v vsej državi, posebno v južni polovici, kjer bo deževalo, po hribih pa snežilo. Temperatura se ne bo dosti spremenila.

Dunajska: V splošnem oblačno, temperatura podnevi nad 10 stopen, nekoliko vetrovno.

Na svojem potovanju po Italiji obiščite milanski vzorčni sejem

12. — 27. APRILA 1939.

ZNIŽANE VOŽNJE: 25% V JUGOSLAVIJI — 50% V ITALIJI

DRUŽABNA POTOVANJA

POJASNILA DAJEJO:

Ieralno zastopstvo za Jugoslavijo milanskega velesejma dipl. ing. UROŠ MIKIC, Uzun Mirkova 4, Beograd; Ufficio Propaganda della Fiera di Milano — Via Domodossola, Milano (Italia); Ente Provinciale per il turismo — Milano (Italia).

Milan — Hotel Ambasciatori 1932.

večkrat prikladen za trgovce. Najbolj mirna hiša v centru. Hotelske nakaznice »Be.

MILANO-BIFFI

Restavrant—kavarna—pivnica—bar. V CENTRU MILANSKE GALERIJE »V vsem najboljšem«.

SPOMINI NA PREŠERNA V KRANJU

Ni bilo ponižanja, razočaranja in trpljenja, ki ga ne bi bilo občutilo Prešernovo srce. Prav zadnje dobo, ki jo je pesnik preživel v Kranju, pa bi lahko imenoval dobo največjega razočaranja in trpljenja. To so bili najbolj kritični meseci, ko se je v pesniku pojavila silna notranja razdvojenost in je končno obupal nad življenjem. Izgubil je že najboljši prijatelj: Čopa, Smoleta in dr. Chrobatha in nič več ni našel sorodne duše, ki bi bila vsaj senca Matije Čopa. Ker v Kranju pod vtisom svojih bednih življenjskih razmer ni več našel pobud za nadaljnje literarno ustvarjanje, se je udajal še bolj v pijanost, kar je imelo za njegovo zdravje in gnotne razmere seveda usodne posledice. Kako je preživel zadnja leta v Kranju in kako ga je tedanje meščanstvo sprejelo medse, o tem je zbral zgodovinske podatke kranjski zgodovinar prof. dr. Iur. et phil. Josip Zontar in jih priobčil v Zgodovini mesta Kranja, ki je izšla pred kratkim in jo je izdalo Muzejsko društvo v Ljubljani.

Pesnikov prihod v Kranj

Januarja 1846 je ustanovila vlada podzelsko advokaturu v Kranju, ki jo je sprejel 22. julija 1846 dr. France Prešeren. V drugi polovici septembra istega leta je prišel pesnik v Kranj s trebuhom za kruhom. S seboj je privedel sestro Katarino in pisarja Andreja Rudolfa, nezakonskega sina Andreja Smoleta. Stanovanje je najel na tedanjem zgornjem trgu v hiši, ki je bila tedaj last Franca Mayerja

Hiša, kjer je Prešeren umrl

(danes je lastnik trgovca Matije Kokli). Stanovanje dveh sob je imel v današnji Prešernovi ulici, odvetniško pisarno pa v isti hiši, toda v današnji Bleiweisovi ulici. V kratkem času si je pridobil obsežno klientsko, zlasti med oddilnimi zastopniki poslovnega sveta. Potreboval je še enega pisarja in je sprejel Primoža Sokliča iz Kranja. Med svoje stranke je mogel šteti najodličnejše trgovce in industrijce v Kranju, Trzinu, na Savi pri Jesenicah, dalje zemljiška gospodarstva (pl. Pagliaruzzi), Antona Zoisa, blejsko graščino), pa tudi duhovščino in kmetijsko prebivalstvo.

Družabno življenje se je sicer ravno ob Prešernovem prihodu v Kranj razgibalo in istega leta v jeseni se je ustanovilo bralno društvo in zabavno društvo Kazina, ki je imelo svoje prostore na Mestnem trgu. Tu se je sestajal tudi Prešeren z ožimi znanci. Tedanja kranjska malo-meščanska družba je Prešerna čislala samo kot spretnega jurista, duhovitega šaljivca in prigodnega satirika, toda razumel ga ni nihče. Svobodoumnih nazorov tudi v Kranju ni več izpustil. Kranjski meščani so ga smatrali za brezverca, čeprav danes vemo, da je bil globoko veren in ga pojmujejo kot panteista, ki je varikal vase velika človeška verska iskanja. Brezverstvo so mu Kranjčani očitali predvsem zaradi tega, ker ni nikdar hodil k maši.

Medtem ko se je kranjska noblessa udeleževala ob nedeljah enajste maše, je bil Prešeren samo do cerkvenih vrat, nato pa je zavil v krčmo nasproti. Ko je prišel cerkvenik zapirati glavna cerkvena vrata, ga je Prešeren polical v krčmo in mu plačal kozareček vina, češ naj gre zanj mašo poslušat.

Prešeren se je v Kranju živo zavzemal za splošne mestne koristi. Ob sporu zaradi premestitve prostorov okrajnega urada v kokrško predmestje je Prešeren nastopil 14. maja na deželni prezidij krepak protest, ki ga je podpisalo 90 meščanov. Ker pa je bil protest zavrnjen, je Prešeren sestavil v juniju spomenico na notranjega ministrira na Dunaju, ki jo je podpisalo 51 meščanov. V njej je razkril za hrbtno delovanje političnih oblastev, njihovo zanemarjanje občin interesov. Na to vlogo je finančno ministristvo odločilo premestitev okrajnega urada. Ta spomenica s pesniškim podpisom in podpis kranjskih meščanov je v gubernijalnem arhivu Narodnega muzeja v Ljubljani.

Prvi znaki hiranja

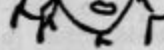
V tem letu so se že pokazali prvi znaki hiranja. Ob padcu starega režima na Dunaju je prišel k Prešernu, ki je tedaj moral že po malem poležavati, njegov najboljši kranjski prijatelj Karel Florian in mu sporočil novico. Prešeren se je padca zelo razveselil, dejal pa je, da je prišlo vse to za 50 let prezgodaj, ker je bil mnenja, da ljudje še niso zreli za politično svobodo in ne bodo znali v svoji neizkušeni izkoristiti pravic. Po vzoru v drugih krajih so tedaj tudi v Kranju ustanovili narodno stražo in dr. Zontar sodi, da je bil Prešeren ki ga ni bilo med častniki, najbrž vojaški sodnik.

Februarja 1848 so imeli v Kranju prvo večjo poskušnjo kronskega mesa in so skoraj gotovo povabili tudi Prešerna, ki je ob tej priliki napisal šaljno prigodnico v odgovor na staro zabavljico: »V Kranju smo konja pobili, v Naklo kolone vrnili.«

O tem, kako je Prešeren ljubil otroke, kje se je po največ zadrževal, kakšen je bil po zunanosti in kako je obupal nad

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

življenjem ter se obesil, o tem vedo danes v Kranju povedati predvsem tri osebe. To so vnukinja Ane Jalnova, in sicer ga. Cuzakova in njena sestra gđc. Amalija Prevčeva, ki sta hčeri Albine, ki je bila tedaj ko je Prešeren umiral, z mamo Ano pri smrtni postelji, ter gđc. Marija Roosova, ki je hči Albine sestre Kristine.

Ana Jalnova

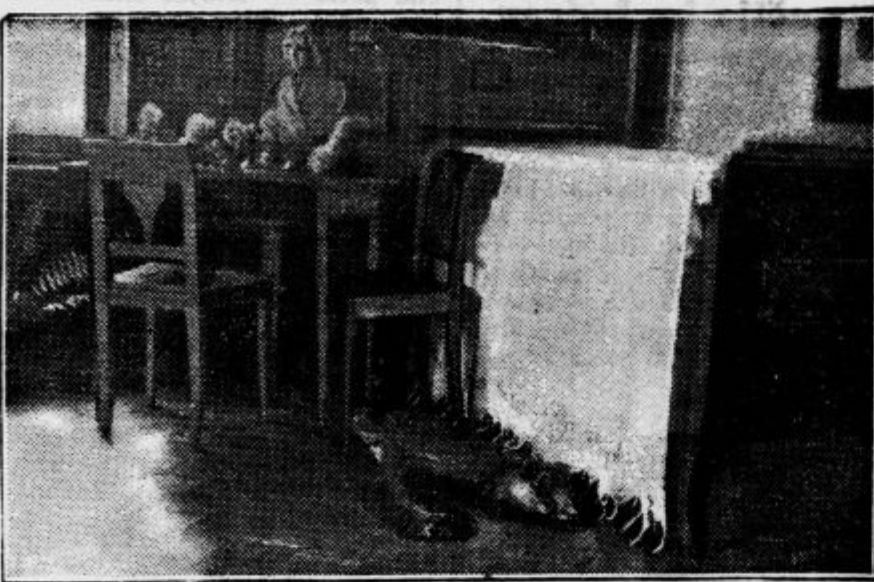
Ana Jalen, rojena Prohinar, je bila soproga Jakoba Jalnova mlajšega, gostilničarja pri Jelenu. Rodbini Jalen in Prohinar sta bili tedaj med najuglednejšimi v Kranju. Ana Jalen je bila zelo bistra žena, o kateri je Prešeren rekel, da je edina žena v Kranju, s katero se lahko duhovno pogovarja. Zato ni čudno, da se je največ zadrževal v Jalenovi gostilni, kjer je našel osebo ki je razumela vso Prešernovo bol in trpljenje ter tudi Prešerna kot pesnika. Njej je Prešeren vedno nosil pesmi, katere je večkrat tudi sam recitiral. Po Kranju je vedno hodil v zelenem fraku, v tako imenovanem kvekerju. V žepih tega kvekerja je bilo vedno polno sladkorkov in fig, ki jih je pridno delil med kranjsko otročad. Ko so ga otroci ugledali na ulici, so jo takoj ucvrli za njim, on pa je metal med nje fige in sladkorje, tako da je vedno nastala okrog njega gneča in priravnje za sladkarije. Otroci so ga vselej klicali: »Dohtar, fig!«

S seboj pa je imel Prešeren običajno tudi polno pisanih listov in na te je vedno napisal kak verz ali opombo in je potem te liste z verzi delil med otroke. Kranjčani so pravili, da bi bil Prešeren največji bogataš v Kranju, ako bi imel toliko denarja, kolikor teh listov je razdaljal med otroke. Bil je tako darežljiv in zato, dasi ravno je imel dobro vpeljano advokaturu, ni ničesar prihranil. Kar ni zapil, je razdal med reveže in otroke.

V Prešernu, kakor rečeno, Kranjčani niso videli pesnika in so se celo norčevali iz nekaterih pesmi, pač pa so v njem videli odličnega advokata in poštenjaka, ki ni nikdar nobene pravde izgubil in je vsako krivično tožbo zavrnil. Komur je Prešeren pravdo odrekel, o tem so ljudje takoj vedeli, da je na tožnikov strani nepoštenje in krivica.

Obup

V predzadnjem letu življenja se je v Prešernu pojavilo silno notranje razdvojenje, ki ga je gnalo v obup. Prekomerno se je vdajal pijanosti in je tako prišel hitro telesno hirati. Nekega večera v poletju 1848 je prišel kakor po navadi v Jalnovo gostilno. Bil je izredno potrt in na vprašanja domačih sploh ni odgovarjal, temveč je samo zamišljeno gledal predse in neprestano praznil kanončke (kratna mera 2 do 3 deci). Nenadno je vstal iz mize in odšel iz gostilniške sobe. Domači in ostali so mislili, da je odšel domov, in ni nihče polagal važnosti na ta nenadni odhod. Toda, ko je malo pozneje domača gospodinja Ana Jalnova odšla v jedilno shrambo, je zagledala Prešerna, ki si je ravno zadržal zanko okrog vratu. Z be-

Prešernova postelja na Okrogliem

Za napredek našega radia

Poleg novih modernih radijskih postaj potrebujemo v prvi vrsti cenen ljudski sprejemnik — Naročnina se mora znižati!

Ko je lani jeseni ljubljanska radijska postaja praznovala svojo 10-letnico, smo v našem listu izrazili nekaj želja in smernic, po katerih naj bi se razvijalo njeno delo v bodočnosti. Mimo potrebe, da se razširi njen program tudi na dnevni čas, smo zlasti poudarili nujnost ojačenja oddajne energije in pa postavitev zvezne postaje v Mariboru, ki naj bi podprla nacionalno najbolj eksponirani del naše dežele.

V finančnem zakoncu za bodočo proračunsko leto je dobil minister za pošto, telegraf in telefon pooblastilo, da lahko s sedanjimi izkoriščenostmi ljubljanske radijske postaje sklene dogovor za podaljšanje eksploatacijske dobe, za ojačenje oddajne energije in postavitev zvezne postaje v Mariboru. S tem bi bilo našim željam sicer do neke mere ugodeno, ne bi pa bila to neka splošna rešitev našega radijskega vprašanja.

Položaj radiofonije je danes v vseh kulturnih državah precej enoten in urejen v glavnem po naslednjih vidikih: Glede na čim bolj ekonomično obratovanje oddajnih postaj, še bolj pa zaradi velike propagandne važnosti, ki jo ima danes radio za vsako državo, se prenašajo oddaje, ki so ravno v navzkrižju z lokalnimi prilikami ene ali druge pokrajine, preko vseh postaj hkrati. Glasba, propagandna predavanja in poročila prvenstveno spadajo v to vrsto. S tako koncentracijo programa se ne samo zmanjšajo stroški, ampak se izboljšajo tudi same oddaje. Ta koncentracija je v nekaterih državah izvedena bolj, v drugih manj, skoraj povsod pa bolj dosledno kakor v naši državi, kjer smo imeli doslej skupno samo tako zvano »nacionalno uro« to je 20 minut dnevne oddaje, pa še od časa kako oporo ali koncert.

In če bi vprašal radijske poslušalce, ali so jim te skupne oddaje všeč ali ne, bi gotovo od večine prejel negativen odgovor.

sedam! »Gospod doktor, kaj pa vendar delate!« je planila k njemu in prepričala tragično namero. Ko se je Prešeren po tem dogodku spet pojavil v Jalnovi gostilni, se je šel, kakor po navadi, da bi mučni dogodek nekoliko ublažil, je takoj pri prvem obisku z nasmehom odgovoril na neprijetna vprašanja z besedami:

»Prešeren nemiren, Prešeren neveren se je obesil na cviren.«

Do tedaj je imel navado vselej reči le »Prešeren nemiren, toda doktor veran«. Odslej pa ni bil več »doktor veran«, temveč »neveren«.

Od tega časa je bilo Prešernu usojeno živeti samo še šest mesecev. Prišel je po malo poležavati in 8. februarja 1849 je v njegovem izmučenem telesu ugasnila poslednja iskra življenja. V boleznih sta ga gmotno podpirala brat župnik Jurij in Ana Jalnova, ki mu je nudila tudi osebno pomoč in tolažbo. Pri njem so se docela uresničili njegovi lastni verzi, da »poet živi, vmerje brez d'narja...« Ko je ležal na smrtni postelji in mu je mrtvaški znoj oblival čelo, tedaj je uprl pogled v Ano Jalnovo, ki mu je brisala pot s čela, in je s tihim glasom spregovoril: »Saj je Kristus tudi trpel, ko je umrl.«

Ob številni udeležbi občinstva iz vseh krajev so ga pokopali na kranjskem pokopališču. Prijatelji so mu že čez tri leta postavili dostojen spomenik.

Pesnikova zapuščina

Prešernova osebna zapuščina je bila bor-na. Da bi ohranili življenjske Prešernove spomine, je zbral leta 1880 tedanji katehet na kranjski gimnaziji Tomo Zupan Prešernovo zapuščino in opremil s njo na svojem gradcu na Okroglem pri Kranju sobo, katero je imenoval »Prešernova soba«. Ta soba je bila vsakomur na ogled in nešteti posetniki so imeli priliko videti posteljo, na kateri je smrtni sen zajel našega pesniškega prvaka. To je čisto preprosta, temnorjava postelja, kakršne še danes nahajamo na kmetih. Sicer pa je vsakomur, ki si je ogledal posteljo, nehote prišlo na misel, kako se je Prešeren, ki je bil vendar precej velik, sploh mogel pretegniti v tako kratki postelji. Na postelji je napisal: »Do pesnikove smrti dr. Fran Prešernova, do l. 1880 sestre mu Alenke, od l. 1880 prof. Tomo Zupanova lastnina«. Nadalje je imel mstr. Tomo Zupan v tej sobi še ostalo Prešernovo lastnino, in sicer še mizo, omaro, dva stola in kavni mlinček. Največja zanimivost te sobe pa je bila brez dvoma krasno izrezljana skrinjica iz trdega lesa, v kateri so shranjena Prešernova pisma in spričevala. Ta skrinjica je umetniško delo rezbarja, ki je svoje umetnost ponesel v grob. Zrezljana je v narodnih ornamentih, sredi katerih so v krogu vrezani stih: »Sem dolgo upal in se bal, slovo sem upu, strahu dal. Srečen je le ta, kdor z Bogomilo up sreče onstran groba v prsih hrani!«

Prešernova zapuščina bo prešla zdaj v Prešernov rodni dom v Vrhlj. T. V.

ZOBNI KAMEN

velika nevarnost!

Kdor še vedno nič ne stori proti nevarnemu zobnemu kamnu, katerega se danes lahko na tako preprosti način odstrani, se ne sme čuditi, če se mu zobje s časom razmajejo in prezgodaj izpadejo.

Uporabljajte zato vedno Sargov Kalodont! Ta izvrstna zobna pasta razkroja s pomočjo učinkovitega sulforcin oleata polagoma, vendar zanesljivo, zobni kamen in prepreči njegovo ponovno tvorjenje. Samo tedaj, če varujete Vaše zobe od zobnega kamna, bodo ostali trdni in zdravi!

Zjutraj, zlasti pa zvečer

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

niso po telefonu vezani s »svojimi« postajami, ampak si s poročili izbirajo po svoji prosti volji. Zaradi tega najbrže noben radijski naročnik ne bil protestiral, ako bi se denar, ki ga mora plačevati kot naročnik radia, enakomerno porazdelil med postaje, ki jih posluša. In tudi ne bi protestiral, ako bi se skupni dohodki našega radia tako porazdelili, da bi poleg Beograda tudi Zagreb in Ljubljana oddajala obsežnejši in boljši program kakor zdaj, ako s tem ne bi bil nič prikrasjen. V mislih imamo tako ureditev, da bi se vsi dohodki od radijske naročnine stekali v neko skupno blagajno, ki bi jo upravljal poseben odbor, izbran iz vodstva vseh treh oddajnih postaj.

Taka finančna koncentracija bi nedvomno dosegla pripomoška, da bi se dvignili programski nivo naših radijskih postaj, mogoča pa bi bila šele po tem, ako bi se izpremenila baza, na kateri je naša radiofonijska danes zgrajena. Zagrebška in beogradska postaja (za ljubljansko velja to v nekoliko omejenem obsegu sta danes trgovinski podjetji, ki delata z dobičkom. Z nemajhnim dobičkom, če vzamemo za primer beogradske postaje, ki izkazuje v bilanci iz lan-

skega leta poleg velikih investicij, ki jih je imela, nad 2 milijona čistega dobička. Pri glavnici 5 milijonov din je to zelo mnogo, če upoštevamo, da znaša na drugi strani radijska naročnina pri nas letno 300 din, kar je g'de na povprečni dohodek našega človeka relativno mnogo več, kakor se plačuje v katerikoli drugi kulturni državi.

Gotovo si ne moremo želeli, da bi postal radio v naši državi nekakšen državni monopol, iz katerega bi se izključila vsaka privatna iniciativa, vendar pa bi država v statutih privatnih oddajnih družb letem lahko naložila neke obveznosti: V prvi vrsti bi se moral dobiček limitirati racimo na maksimalno 5% celokupnih dohodkov. Ostali prebitek bi se moral uporabiti za nove investicije, v prvi vrsti za modernizacijo starih in gradnjo novih oddajnih postaj. Prav tako bo treba začeti misliti na osnovanje tovarne za izdelovanje cenenege ljudskega sprejemnika, brez katerega se radio v naši državi nikoli ne bo moglo močno razviti. Čim pa bi dohodki naših postaj preslegli so, da odkrijejo dan prej v avli naša univerze kip svojega nepozabnega profesorja.

Počaščenje dr. Ivana Prijatelja

Priprave za veliko svečanost na Vinicah

Ljubljana, 24. marca
Letos dne 23. maja bosta minili že dve leti, odkar je odšel iz naše srede univ. profesor dr. Ivan Prijatelj. Ta mož je za svoje prekratkega življenja izklesal nešteto granitnih kvadrov za stavbo slovenske narodne bodočnosti, zato je umrljivo, da so bili pretekle dni v Sodražici in Ribnici prvi posveti, kako naj bi se složno in dostojno proslavil njegov spomin.

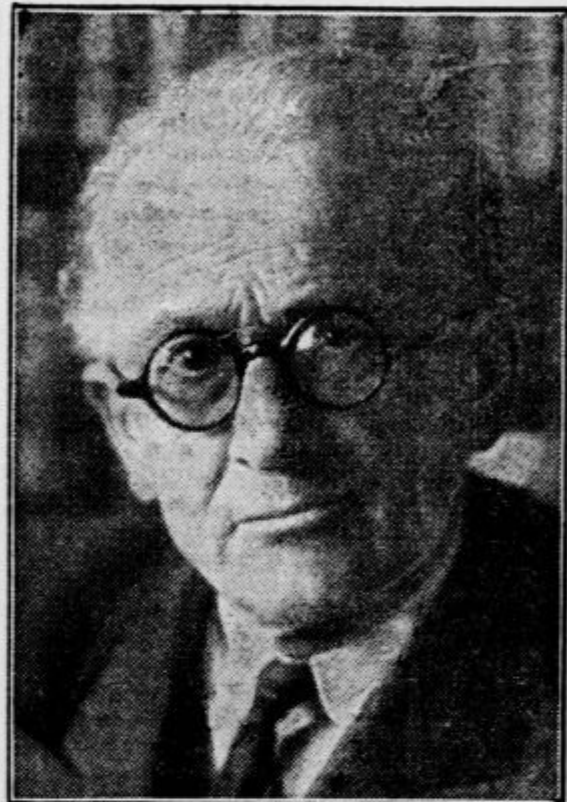
V tem stremljenju pa v Ljubljani živeči Ribničani tudi nočejo zaostati. Ustanovili so svoj odbor, ki naj bi stal rojakom doma ob strani z besedo in dejanji. V četrtek se si sestalo nekaj njih. Za predsednika so si izvolili Prijateljevega šolca, odvetnika g. dr. Ivana Lovrenčiča, za podpredsednika mestnega žup. g. Alojza Košmaja, za tajnika bibliotekarja g. dr. Jožeta Rusa, a za blagajnika okrajnega načelnika g. Franceta Maršiča.

Ta odbor je sklenil svetovati, naj bi se letos neke nedelje, ki jo bo treba lele določiti, zbralo čim največ našega naroda na Vinicah pri Sodražici, kjer bi se na viden kraj označila ta ribniška vas kot rojstni kraj velikega sina. Možnosti, ki jih je odbor spoznal, bi bili dve, namreč da se vzide na dokaj skrito rojstno hišo spominska plošča, ali pa da se postavi na poleg hiše stoječi domači sadni vrt arhitektonsko znamenje, ki bi bilo vidno kar iz vse Ribniške doline. Vendar preden bo domači odbor v Sodražici in Ribnici o tem odločil in odločil, naj bo izrečena tale pripomba.

Nam se zdijo zasluge pokojnega profesorja tako velike, da bi se spodobilo dati njegovemu spomenu oboje. S ploščo naj se odlikuje zopet ena naša skromna kmečka hiša, Omenjeno znamenje vrh vinskih Sel pa naj bo spomenik široki razglednosti v evropski literaturi in kulturi, ki ju je pokojnik iz visokega stališča in tako umetniško odkrival svojemu ljubljanskemu narodu daleč vidni izraz ponosa vsega slovenskega naroda, da je prejel iz preproste vasi takšnega duševnega velikana. Važno pa je tudi

to, da bi znamenje izredno srečno izpolnilo prav občutno praznoto, ki jo kaže golost vinskih Sel v sredi prijazno okrašenih sosedov, Nove Stifte, Sv. Križa in Sv. Marka.

O načrtih Prijateljevih rojakov so zvedeli tudi bivši številni njegovi učenci, zbrani v Slavističnem društvu v Ljubljani. In sklenili so, da odkrijejo dan prej v avli naša univerze kip svojega nepozabnega profesorja.

Kakor vidimo, bo posvečena spomina velikega našega učenjaka in prosvetitelja v Ljubljani ena letošnja sobota, v njegovi rojstni dolini sodražici in ribniški pa sledeča nedelja ter bo dana marsikomu lepa prilika, da si ogleda ob strokovnem vodstvu nad vse zanimivo deželico Ribniško.

Čisto perilo

je pol zdravlja. Perilo Vaše dece perite samo z milom odlične kakovosti, ki je izdelek naše najstarejše mlarne.

Slike iz češko-Moravske

Položaj protektoratnega ozemlja v Nemčiji — Češki in nemški uradni jezik — Odnosaji med vojaštvom — Narodnostila za parlament — Nemški pozivi Čehom

Praga, 22. marca — Javnost na protektoratnem ozemlju še vedno živo zanima vprašanje državnega položaja Češko-Moravske. List »Deutsche Post« je objavil te dni zanimiva razglabljanja, ki so jih ponatisnili tudi češki listi. Pisek si razlaga protektoratni odnos tako, da vodilna država (Oberstaat) zagotovi podrejeni državi (Unterstaat) na zunanji obranitev, na znotraj pa mir in red. List meni, da se velikomemski državi ni treba bati tujih narodnih skupin in da lahko dopušta, da se v njenem okviru razvijajo po svoje. Okvir protektorata je tako širok, da nobenemu narodnemu pravu ni treba v njem zakrneti. Protektorat ustvarja iz Nemcev državljane rajha, medtem ko pripadnikom češke narodne skupine prepušča lastno narodno in kulturno življenje. Čehi se bodo avtonomno upravljali preko svojih lastnih organov in uradov in njih poglavar ima značaj državnega poglavarja. Državni protektorat spaja Nemčijo s protektoratom. Samo ob sebi se razume, da prevzema vojaške in zunanje politične zadeve Nemčija in da je protektorat z njo v carski uniji.

— Vrhovni armadni poveljnik general von Brauchitsch je izdal ukaz, po katerem se proglasa za uradni jezik v rajhovskem protektoratu Češke in Moravske nemščina in češčina. Vloge se morajo reševati v jeziku, v katerem so bile vložene, torej nemške v nemščini, češke v češčini. Ti predpisi veljajo za vse javne urade, ne samo za države.

— Vse češke strokovne organizacije delavcev in nameščencev so se združile v Narodno delojemalsko centralo, ki šteje sedaj en milijon 300.000 organiziranih nameščencev vseh vrst. Za predsednika je bil izvoljen A. Chloupek.

— Praški dnevnik »A — Zeit«, ki je bil pred tednom ustavljen, je pričel zopet izhajati. List pripada velikemu novinarskemu in založniškemu koncernu Melantrich.

— Praški listi dementirajo vest, da bi okupacijske oblasti prepelele zlato Češke narodne banke s protektoratnega ozemlja in poudarjajo, da je manjši del zlata ostal v Pragi, največji del pa je bil že dolgo naložen v Londonu.

— Listi pridučujejo nove odredbe o potovanju s protektoratnega ozemlja v inozemstvo. Nove potne liste izdaja in stare podaljšuje rajhovska državna policija. Leto izstavlja tudi inozemcem za veljavni potni listi posebna dovoljenja za prestop meje. Tudi za potovanje na Slovaško je sedaj potreben redni potni list, opremljen s posebnim dovoljenjem rajhovske policije. To velja tudi za one, ki hočejo potovati s protektoratnega ozemlja na sudetsko ozemlje in v ostalo Nemčijo.

— Izdana je bila odredba, da morajo biti vsi napisi v moravskih kinematografih dvojezični.

— Prezident dr. Hácha je že sestavil odbor narodnega poročila (narodnih souručenství), ki bo nadomestil pravkar razpuščen parlament. V tem odboru so po večini docela novi možje, odnosno taki, ki so bili doslej samo na robu političnega življenja. Prezident je posvetil posebno pozornost temu, da so v novem odboru zastopani vsi sloji češkega ljudstva. Odbor bo združeval vsa gibanja v češkem prebivalstvu v enotno usmerjen tok in tako ustvarjal podlago za »nova pota političnega življenja«, kakor se glasi v uradnem sporočilu.

— »Lidové Noviny« poročajo, kako žive vojniki bivše češke vojske. Obe armadi biva vsaka zase, vendar se posamezniki prijateljsko slikajo. Pri čemer pomagajo na češki strani vojniki, ki znajo kaj nemški, in na nemški vojniki, ki znajo kaj češki. Vojniki medsebojno pozdravljajo višje čine in si izkazujejo razne usluge. Stražno službo opravljajo češki in nemški vojniki, češki brez orožja. Sicer imajo ti kakor oni dopoldne in popoldne vaje, zvečer pa gredo tisti, ki dobe dovoljenje, v mesto, ostali pa se ob predpisnem času vlečejo. Medsebojni odnosi pripadnikov obeh armad slone na vojaškem tovarištvu.

— Praški primator dr. Klapka je izdal jezikovne odredbe, veljavne za glavno mesto Prago. Po teh odredbah bodo poslej vloge Nemcev reševali v nemščini, nemške trgovine in druga podjetja pa bodo lahko izobesila nemške napise.

— Libereška »Zeit«, glasilo bivše sudetsko-nemške stranke, piše: »Bilo bi netačno in nemodro ter bi predvsem ne bilo v soglasju s nemškimi značajem, ako bi sedaj od Čehov pričakovali ljubezni in toplih čustev. Pošteno in lojalno vedenje pa je v vsakem primeru prepričljivejšje nego prihuljeno sklanjanje hrbtenice. Na vsak način pa moramo od Čehov pričakovati, da so se česa naučili iz svoje usode in da bodo iz tega spoznanja izvajali posledice, ki so danes vsemu svetu na dani.«

— Olomuški Nemci so te dni izdali proglas na svoje češke soseske. Proglas pravi med drugim: »Olomučani, pogledjte, s kakšno srečo in radostjo napolnjuje nas olomuške Nemce, osvobodilni čin našega vodje. S tem pa nikakor nečemo prizadevati ran vašemu narodnemu čutu, marveč želimo z vami živeti v lepši in boljši bodočnosti, zato pozabite na vse dosedanje sovraštvo in živite z nami v miru pod okriljem velikega in mogočnega rajha.«

Memel — Klajpeda

Klajpeda se je umaknila Memelu. Pred dobrimi dvajsetimi leti starega litovskega imena za Memel ni nihče poznal, kdor ni imel opravka prav s krajevnimi zadevami. Prav tako je malokdo vedel, da biva v tej majhni deželici tudi Litovci. Saj memelsko ali klajpedsko ozemlje tudi samosvoja politična enota nikdar ni bila in svet je poznal samo mesto Memel, ki je bilo nastalo nedaleč od ustja velike plovne reke Njemen in ki se je zato razvilo v važno luko na skrajnem vzhodu Nemčije. Ko so na mirovni konferenci v Parizu po svetovni vojni vzeli v pretres litovsko željo po dostopu do morja, so ločili Memel od Nemčije. Z mestom vred so ločili vse ozemlje na desni strani Njemena, tako da je reka postala meja.

Toda trajalo je dokaj dolgo, preden se je bila usoda Memela odločila. Od leta 1920 do 1923. je ostalo vse ozemlje pod upravo predstavnikov zmagovite antante. Šele leta 1923. ko so Poljaki po znanem podjetju generala Želigovskega zasedli Vilno ter jo priključili Poljski, je stopilo tudi vprašanje Memela v odločilni stadij. Antanta ga je dodelila Litvi, ki je mogla v letu 1924. v njenem okviru novo upravo. Šele tedaj je Memel postal Klajpeda. Toda antanta je podelila ozemlju obsežno avtonomijo, tako da je dejansko Litvi pripadalo samo nadoblast nad ozemljem, predvsem seveda gospodarska in politična nadoblast, ki je omogočala mladi republiki, da si uredi v mestu Klajpedi svojo luko, toliko za željeno okno v svet.

Poleg gospodarskih nagibov so imeli vlogo pri dodelitvi Klajpede Litvi tudi etnografski momenti. Znan del prebivalstva v tem teritoriju, posebno po kmethih, je namreč litovskega rodu in govori litovski jezik. Kako je dandanes razmerje med obema narodnima skupinama, Nemci in Litovci je težko reči. Po nemškem ljudskem šteju iz l. 1910. je bilo v vsem memelskem ozemlju z mestom vred 141.238 prebivalcev, od tega 71.781 Nemcev (50,6%) ter 67.124 Litovcev (47,8%). V času diplomatske borbe za Klajpedo so trdili Litovci, da je dejansko število Litovcev znatno večje, nje jih je izkazovala uradna statistika, češ da se je jako mnogo ljudi litovskega rodu prišlo v ljudskem šteju med prebivalstvo z nemškimi materinskimi jeziki. Ko se je leta 1925. vršilo litovsko ljudsko štetje, so na istem ozemlju našli 43,5% Nemcev, 27,6% Litovcev, poleg tega pa še 25,2% ljudi, ki so se označevali kot »Klajpedci«, ni bilo težko v njih spoznati one Litovce, ki so se skušali opredeliti nekako nevtralnemu med nemškimi in litovskimi nacionalnim gibanjem.

Razvoj pa je kmalu krenil v smer, neugodno za Litvo. Nacionaliziranje litovskih materinskih govoril pripadajočega klajpedskega prebivalstva je zadevalo na velike težave. Predvsem je bila duhovna germanizacija tamkajšnjega prebivalstva že jako napredovala. Močno oporo je imela v dejstvu, da so med klajpedskimi Litovci in njihovimi rojaki v ostali republiki velike razlike po verski pripadnosti. Vse klajpedsko ozemlje pripada protestantskemu verskemu področju; domala vsi prebivalci so tu protestanti, Nemci in Litovci, Litva sama pa je pretežno katoliška. Tudi civilizacijski in kulturni ambijent sta različna, kakor sta bila različna že stoletja, saj je Litva do vojne spadala pod Rusijo. Na vse te razlike se je naslonila nemška propaganda, ki ji ni bilo težko dosegati uspehe, tem bolj, ko se je mogla postaviti na trdne temelje obsežne samouprave, določene za ves klajpedski teritorij. Tako se

je zgodilo, da je nastopala pri političnih volitvah v Klajpedi nemška stranka čim dalje bolj uspešno ter v zadnjih letih zbrala v svojih vrstah res veliko večino prebivalstva. Končni rezultat so bili dogodki zadnjih dni, ki so iz Klajpede naredili zopet Memel.

Memelsko ozemlje ni veliko. Meri samo 2420 kv. km in šteje 152.000 prebivalcev. Toda njegova lega je važna. Brez Klajpede ostane Litvi samo še povsem neznan kos morske obale, ki je vrh tega še plitek in odličen, po soglasni sodbi strokovnjakov povsem nepriladen za moderno luko. Edini omembe vreden kraj je tamkaj Polanga, toda bilo bi treba orjaških finančnih naporov, da bi bilo mogoče na tej plitvi in povsem nezavarovani obali urediti moderno pristanišče. Litva je majhna in ubožna, še misliti ni mogoče, da bi mogla osnovati kaj primerne za moderni promet. Vrh tega stoji Polanga stran od Njemena, ki je osrednja prometna žila litovske republike. Povsem umljivo je tedaj, da ne bo kazalo Litvi drugega kakor naslanjati se tudi nadalje na Memel in obetavati po njegovem posredovanju s prekomorskim svetom. Zato je za njo velikega pomena svobodna luka, ki ji jo je priznala Nemčija v tem mestu.

Smrt najstarejšega Kamničana

Kamnik, 24. marca. Danes je v Kamniku umrl najstarejši mešan, Andrej Slejko. Dočakal je visoko starost 93 let. Doma je bil z Vrhopolja pri Vipavi, odkoder je v mladosti večkrat prihajal v Kamnik prodajati južno sadje, potem pa je par let delal na Tirolskem in Nižje Avstrijskem v rudnikih. Pred 57 leti se je stalno naselil v Kamniku, kjer si je z veliko pridnostjo ustanovil dom in odprl trgovino z južnim sadjem »Pri Vipavcu«. Zvečer je obiskoval trgovine s platenim košaro, bogato obloženo z raznimi dobrotami in s svojimi originalnim humorjem in duhovitostjo razveselil marsikatero družbo, zraven pa napravil dobro kupčijo. Skoro pol stoletja je Andrej Slejko kot vzor pridnega in delavnega moža vztrajal pri svojem poslu. Poleg drugih dobrih lastnosti je bil pokojnik izredno plemenit srca in darežljivih rok. Marsikdo se ga s hvalčevostjo spominja, zlasti pa vsi nekdanji kamniški študenti. Pokojni najstarejši kamniški občan je bil vse do zadnjega leta še čil in krepak, zdaj pa je v borbi z leti omagal. Za njim žalujejo hčerki Terezija, poročena z Avgustom Mejačem, in Tonača poročena s trgovcem Ivanom Petkom. Pogreb bo v nedeljo, ob 16.30 na pokopališču na Zalah Naj počiva v miru, žalujočim naše sožalje.

Nov pomočnik prosvetnega ministra

Beograd, 24. marca. p. Nadornik občega oddelka prosvetnega ministrstva Dušan Jakšić je imenovan za pomočnika prosvetnega ministra. Dosedanji pomočnik Djoka Kovačević je imenovan za rektorja višje pedagoške šole v Beogradu, dosedanjí rektor Jelenko Mihajlović pa je bil upokojen.

Upokojitev

Beograd, 24. marca. p. Upokojen je Djordje Ratić, bivši direktor državne monopolne uprave in član državnega sveta.

Gospodarstvo

Povečanje našega izvoza lesa v februarju

Ceprav še niso znani globalni podatki o gibanju vsega našega izvoza v mesecu februarju, vendar so nam na razpolago že nekatere zanimive številke o našem lesnem izvozu v preteklem mesecu. Te številke kažejo po količini povečanje tako nasproti prejšnjemu mesecu kakor tudi nasproti istemu mesecu lanskega leta. V letošnjem februarju smo izvozili 9105 vagonov lesa in gozdnih proizvodov v vrednosti 73.7 milijona din. Primerjava s številkami za isti mesec zadnjih dveh let nam nudi naslednjo sliko:

	vagonov	milij. din
febr. 1937	8088	80.4
febr. 1938	7393	67.0
febr. 1939	9105	73.7

Po količini je bil v februarju naš izvoz lesa in gozdnih proizvodov v primeri z lanskim februarjem večji za 1713 vagonov ali 23%, v primeri s februarjem 1937 pa za 1017 vagonov ali za 12,6%. Po vrednosti znaša povečanje nasproti lanskemu letu 6.8 milijona din ali 10,2%; v primeri s predlanskim letom pa je navzlic večji količini zabeležen primanjkljaj za 6.7 milijona din ali za 8,3%, kar je v zvezi z okolnostjo, da so bile cene pred dvema letoma ugodnejše.

V primeri z lanskim februarjem kaže povečanje predvsem izvoz v Italijo in Ma-

diarsko. V Italijo smo v februarju izvozili 3098 vagonov (lani 2083) v vrednosti 20.3 milijona din (14.9). Po količini se je izvoz v Italijo povečal za eno tretjino. Se v večji meri pa se je dvignil izvoz v Madžarsko, ki se je dosegel 2181 vagonov (lani 875) v vrednosti 10.3 milijona din (4.7). To izredno povečanje izvoza v Madžarsko pa bo menda le prehodnega značaja, kajti Madžarska je z okupacijo Karpatske Ukrajine dobila pokrajino z obsežnimi gozdovi, ki je naravnost navezana na izvoz lesa. V nasprotju z izvozom v Italijo pa je v februarju pokazal izvoz v Nemčijo nazadovanje. Dosegel je 620 vagonov (lani 1169) v vrednosti 9.4 milijona din (13.6).

Znatno povečanje izkazuje tudi naš izvoz v Švico, ki se je dvignil na 224 vagonov (28) v vrednosti 1.3 milijona din (0.6), nadalje izvoz v Maroko, ki se je dvignil na 209 vagonov (95) v vrednosti 1.7 milijona din (0.2), izvoz v Argentino, ki se je povzpela na 406 vagonov (94) v vrednosti 4.1 milijona din (1.0), izvoz v Grčijo, ki je znašal 433 vagonov (293) v vrednosti 3.3 milij. din (1.9) in izvoz v Tunis, ki se je dvignil na 124 vagonov (41) v vrednosti 1.0 milij. din (0.4). Slab je bil izvoz v Anglijo, ki je dosegel le 423 vagonov (996) v vrednosti 6.1 milijona din (12.8) in izvoz v Egipt, ki je popustil na 237 vagonov (448) v vrednosti 2.0 milijona din (3.7).

Težave ptujskih trgovcev

V soboto dne 18. marca je imelo Združenje trgovcev za mesto Ptuj svojo redno letno skupščino v dvorani Narodnega doma. Skupščino je otvoril poslovođač podpredsednik g. Ivan Snoj, ki je pozdravil zastopnika Zbornice za TOI zbor. svetnika g. Milka Senčarja, zveznega tajnika g. dr. Pustiškega, predsednika okoliškega združenja g. Ivana Rašla in odposlanca pomočnega zbora z g. Levničnikom na čelu.

V svojem poročilu je podpredsednik navedel, da se na zborih združenj že skozi več let ugotavlja, da naša trgovina peša. Vzrok temu je, da se ji postavljajo zapreke od privilegirane konkurence in obliki kar družinski trgovin. Trgovino duši tudi preobremenitev z davki, takсами, trošarinami in samopravnimi dokladi. Posledice preobremenitve se kažejo v selitvi industrije iz Slovenije na jug, kjer so manjše dajatve. V zvezi s tem nastajajo potem še drugi problemi, to je brezposelnost, ki jo občuti tudi trgovec. Zato je potrebna nujna pomoč. V Ptuj se čujejo tudi stalne tožbe zaradi pomanjkanja industrije. Ptujsko trgovstvo je po večini navezano na kmetovalca kot konzumenta. Če nam ta zaradi vremenskih nezdoh ali slabih cen njegovih pridelkov odreče, nimamo nikakega nadomestila. Za dvig gospodarstva in trgovine je treba pritegniti industrijo. Te pa ne bomo mogli privabiti, ako ne bomo zgradili vodovoda in kanalizacije. Razširjenje banovinske bolnišnice v Ptuj je nujna naloga. Potrebna je regulacija Drave, zgraditev novega mosta in zboljšanje cest. Ptuj je eden najvažnejših centrov za izvoz sadja v Slovenijo. Njegova okolica pridelava do 1.000 vagonov žlahtnega sadja, nima pa za uspešen razvoj sadne trgovine prepotrebne javne skladišča za konzerviranje sadja. Posvetovanje, kako urediti zahtevo po javnem skladišču, se je lansko leto vršilo v prostorišču združenja. Izvedba tega načrta je odvisna v znatni meri od Prizada. S podporo banovine, države, Prizada in mesta Ptujja, pa bi se zadeva dala realizirati.

Posne razmere bi se zboljšale, ako bi bilo zadostno število osebja na razpolago. Enake zahteve po izpolnitvi poštnega osebja se slišijo iz vse Slovenije. Podpredsednik je še v svojem imenu in imenu združenja izrekel najtoplejšo zahvalo zastopnikom davčnega odbora g. Lenartu, Brečiču Antonu in Milkoju Senčarju. Nadalje je izrekel zahvalo Zbornici za TOI, zlasti pa zbor. svetniku g. Senčarju, generalnemu tajniku g. Ivanu Mohoriču, tajniku g. dr. Plessu in zbor. konzultetu g. Zagarju, ki so šli združenju vedno na roko.

Tajniško poročilo navaja, da je združenje ob koncu leta štel 155 članov, 85 pomočnikov, 80 pomočnic, 28 vajencev in 15 vajenk. V trg. nadaljevalno šolo je bilo lansko leto vpisanih v II. razred 19 vajencev in vajenk. V III. razred pa 24 vajencev in vajenk. Tajniško poročilo omenja tudi veliko škodo, ki jo povzročajo zlasti manufakturni krošnjariji. Proti temu nesolidnemu trgovanju se bori trgovstvo že leta in leta, odpraviti ga pa ne more. V mestu Ptuj je vsako krošnjarjenje razen Dalmatinca in Kočevarjev strogo prepovedano, ter imajo varnostni organi nalog, da na to tudi pazijo. Bivši minister za trgovino in industrijo je na vsedržavnem kongresu trgovcev v Ljubljani obljubil, da bo krošnjarstvo za manufakturno v par tednih odpravljeno. Pretekli pa so že meseci, in krošnjarstvo se ni omejilo.

Zvezni tajnik dr. Pustišek je podal poročilo o poslovanju Zveze trgovskih združenj. Zbornični svetnik Milko Senčar je razpravljal o našem gospodarskem stanju. O izvozu sadja ter o potrebi po javnem skladišču za konzerviranje sadja. Omenil je, da privilegirana družba »Prizad« zane marja Slovenijo in se briga samo za izvoz pšenice, ne pa za izvoz našega vina. Predsednik se je poročevalcem zahvalil za raznimla izjavljanja, na kar je zaključil dobro uspešni občni zbor.

Pooblastila za poslovanje z devizami in valutami. Kakor je znano, prenehanje ob koncu tega meseca veljati pooblastila denarnih zavodov za poslovanje z devizami in valutami. Po vestih iz Beograda bo Narodna banka o prošnjah denarnih zavodov za nova pooblastila sklepala prihodnji teden. Računati je, da bo v bodoče število izdanih dovoljenj manjše. Sedaj ima dovoljenje za poslovanje z devizami in valutami 200 denarnih zavodov in podružnic denarnih zavodov.

Ukinjenje avstrijskih uvoznih carin. Po priključitvi Avstrije k Nemčiji je bilo določeno, da se do nadaljnjega pobirajo pri uvozu preko avstrijskih omejenih postaj stare avstrijske carine, dokler se carinska zakonodaja ne unificira. Pri tej ureditvi je ostalo tudi po zasedbi sudetskega ozemlja, pri čemer je bil ono ozemlje Češke in Moravske, ki je pripadlo lani k Nemčiji severno od avstrijske meje začasno priključeno avstrijskemu carinskemu območju. Te dni pa je izšel v nemškem uradnem listu nov zakon, ki določa, da se s 1. aprilom t. l. ustanovi veliko nemško carinsko območje, ki obsega Nemčijo, Avstrijo in sudetsko ozemlje. Z istim dnem se ukine na avstrijskih mejah nasproti inozemstvu pobiranje carin po stari avstrijski carinski tarifi. Razširjenje nemškega carinskega območja na Češko in Moravsko v smislu določb o protektoratu je zaenkrat odloženo. Kakor poročajo iz Berlina, bo ustvarjen nekaj prehodni režim na podoben način, kakor je to Nemčija napravila v Avstriji.

Dobave. Uprava zavoda »Sarajevo« v Sarajevu sprejema do 25. t. m. ponudbe za dobavo vlečne medenine do 30. t. m. pa za dobavo usnjen h jermen. Dravska delavnica v Ljubljani sprejema do 27. t. m. ponudbe za dobavo platna, usnja, voska, sukanca in platenih krp. Strojni oddelk direktorje drž. železnice v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe za dobavo bakrenih ceví, medeninate pločevine in vrhovih šib.

Licitacije. Dne 25. t. m. bo pri dravskem pešadijskem polku v Celju licitacija za dobavo mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra. Dne 27. t. m. bo v pisarni referenta inženjerje štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za popravilo objekta vojne bolnišnice v Mariboru. 30. t. m. pa za popravilo vrat in oken intendantskega skladišča v Mariboru. Dne 27. t. m. bo v intendaturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo raznih živil (riž, zdrob, makaroni, cikorkija, suhe slive, suho grozde, marmelada, ječmenček). Dne 28. t. m. bo pri štahu za utrjevanje v Ljubljani licitacija za dobavo 5 krojaških šivalnih strojev in 5 čevljarških strojev, za dobavo bencinske mešanice motornega olja in konzistentne masti, 29. t. m. za dobavo 5.000 kg mila za pranje, bencina in nafte, 30. t. m. za dobavo krampov, lopat z držaji in rezervnih držajev ter bencina, olja in konzistentne masti 3. aprila za dobavo 10.000 m² fute, 5. aprila za dobavo krovne lepenke, lepila za lepilne ter lepenke in 6. aprila za dobavo 28.500 kg bitumena. Dne 21. t. m. bo v pisarni poveljstva drž. policije, ki straže v Ljubljani licitacija za dobavo 29 zelenih zimskih bluz 29 zelenih dolgih hlač, 280 zelenih zimskih kap in 244 malih službenih pletenic. Dne 29. t. m. bo pri Zavodu »Obilicevo«, Obilicevo—Kruševac, licitacija za dobavo pisalnih in računskih strojev 6. aprila pa se bo sklenila direktna pogodba za prodajo 100.000 kg natrum-bisulfata. Dne 4. aprila bo pri upravi smodnišnice v Kamniku licitacija za dobavo 200.000 kg kalijevega solitra.

Borze

24. marca

Na jugoslovenskih borzah notražno nemški klirinški čeki neopremenjeno (13.80) prav tako angleški funti (specialni tečaj) 238. svobodni tečaj 258). Grški boni so se trgovali v Beogradu po 31, v Zagrebu pa je bilo povpraševanje po istem tečaju.

Na ljubljanski borzi je značil pretekli teden devizni promet 9.28 milijona din nasproti 8.87. 10.30. 6.22 in 14.28 milijona din v prejšnjih štirih tednih.

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaska sliatna, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30-letni vojni izogibali pitl to vodo, ker jim je povzročala prevelik tek.

Na zagrebškem elektnem tržišču je bil danes tendenca nadalje slaba in se je vop na škoda pri popuščajčem tečaju trgovala po 459, pozneje pa se je nudil denar po 460 (v Beogradu je bil promet po 465 — 466). Nadalje so bili zaključki v 4% agrarnih obveznicah po 58 — 60, v 6% begluskih obveznicah po 90 v 7% investicijskem posojilu po 99 (v Beogradu po 100.50) v 7% Blairovem posojilu po 91 (v Beogradu po 92 — 92.25).

Glede na zunanje politične dogodke so v zadnjem tednu tečaji naših državnih papirjev pričeli popuščati. Vojna škoda je od 15. marca, ko je prišlo do vstopanja nemških čet v Češko in Moravsko, popustila od 480 na 460 do 465, 6% begluské obveznice so nazadovale od 93 na 90, 7% Blairovo posojilo je popustilo od 96.50 na 91 — 92 in 7% investicijsko posojilo od 102 na 99 do 100.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2339 — 2377 Berlin 1769.87 — 1787.63. Bruselj 741.50 — 753.50. Curih 995 — 1005. London 206.50 — 209.70. New York 4390.50 — 4450.50. Pariz 116.52 — 118.82. Trst 232.15 — 235.25.

Curih. Beograd 10. Pariz 11.7550. London 20.79. New York 44.125. Bruselj 74.6750. Milan 23.35. Amsterdam 235.70. Berlin 177.85. Stockholm 107.25. Oslo 104.55. København 92.90. Sofia 5.40. Varšava 83.50. Budimpešta 83.25. Atene 3.90. Bukarešta 3.37.

EFFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 460 — 463, 4% agrarne 58 — 60, 6% begluské 89 — 89.50, 6% dalm. agrarne 89.25 bl, 7% stabiliz. 98.50 bl, 7% invest. 99 — 99.50, 7% Blair 91 — 91.50, 8% Blair 99 den.; delnice PAB 225 den., Trboveljska 200 bl., Gutmann 35 den., Narodna šumaka 20 bl., Sečerača Osiček 85, Jadranska 350 den.

Beograd. Vojna škoda 465 — 465.50 (465 — 466), 4% agrarne 61.50 den, 6% begluské 89.75 — 90.25, 6% dalm. agrarne 89.50 — 89.75 (89.75), 7% invest. 100 den. (100.50), 7% Blair 92 — 92.75 (92 — 92.25), 8% Blair 100 den., Narodna banka 7550 den., PAB 230 den. (231).

Blagovna tržišča

ZITO

Chicago, 24. marca. Začetni tečaji: pšenica, za maj 67.25, za julij 67.375, za sept. 68; koruza: za maj 47.25 za julij 48.875.

Winnipeg, 24. marca. Začetni tečaji: pšenica: za maj 60.375, za julij 60.875. + Novosadska blagovna borza (24. t. m.). Tendenca mirna. Pšenica: baška slavonska in banatska 153 — 155 sremska 152 — 154 R2: baška 142.50 — 145. Ječmen: baški in sremski 64.65 kg 160 — 162.50 juri 68 kg 180 — 185. Oves: baški sremski in slavonski 157.50 — 160. Koruza: baška pariteta Indija in Vršac 96 — 97 baška pariteta Indija sušena 106 — 108 baška pariteta Vršac sušena 104 — 105. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 240 250, »2« 220 230, »3« 200 — 210, »4« 180 — 190, »7« 150 — 160; »8« 110 — 112.50. Pšizol: baški in sremski belj brez vreč 282.50 — 285. Otrabl: baški sremski in banatski 99 — 107. + Budimpeštanska termiska borza (24. t. m.). Tendenca mirna. Koruza: za maj 16.62 — 16.64, za julij 16.82 — 16.84.

„Sleheri hišni prag bo za nas trdnjava“

V ponedeljek je govoril v Poznanju v imenu maršala Rydz-Smiglyja general Berbecki, ki je izjavil med drugim: »Naročeno mi je, naj vam tu izjavim, da zahtevamo sedanjí resni časi strnitev vsega naroda v obrambo domovine. Mi Poljaki ne smemo nikdar pozabiti znamenite besede Konopnicke: »Sleheri hišni prag bo za nas trdnjava!« Sleheri hiša, sleheri ognjišče, sleheri prebivališče mora postati v primeru napada poljski Alcazar. Mednarodni položaj zahteva vojaško pripravljenost, ki je ne smemo organizirati samo moški, temveč tudi žene in otroci. Vsa narodna skupnost mora biti pripravljena pomagati ter se s srcem in duhom posvetiti domovini, kajti močni so samo oni narodi, katerih člani so pripravljani na žrtve. Vrhovni poveljnik vojske računa s pripravljenostjo ljudstva v teh zapadnih pokrajinah države na vse žrtve.«

Pomen ameriške vojne industrije

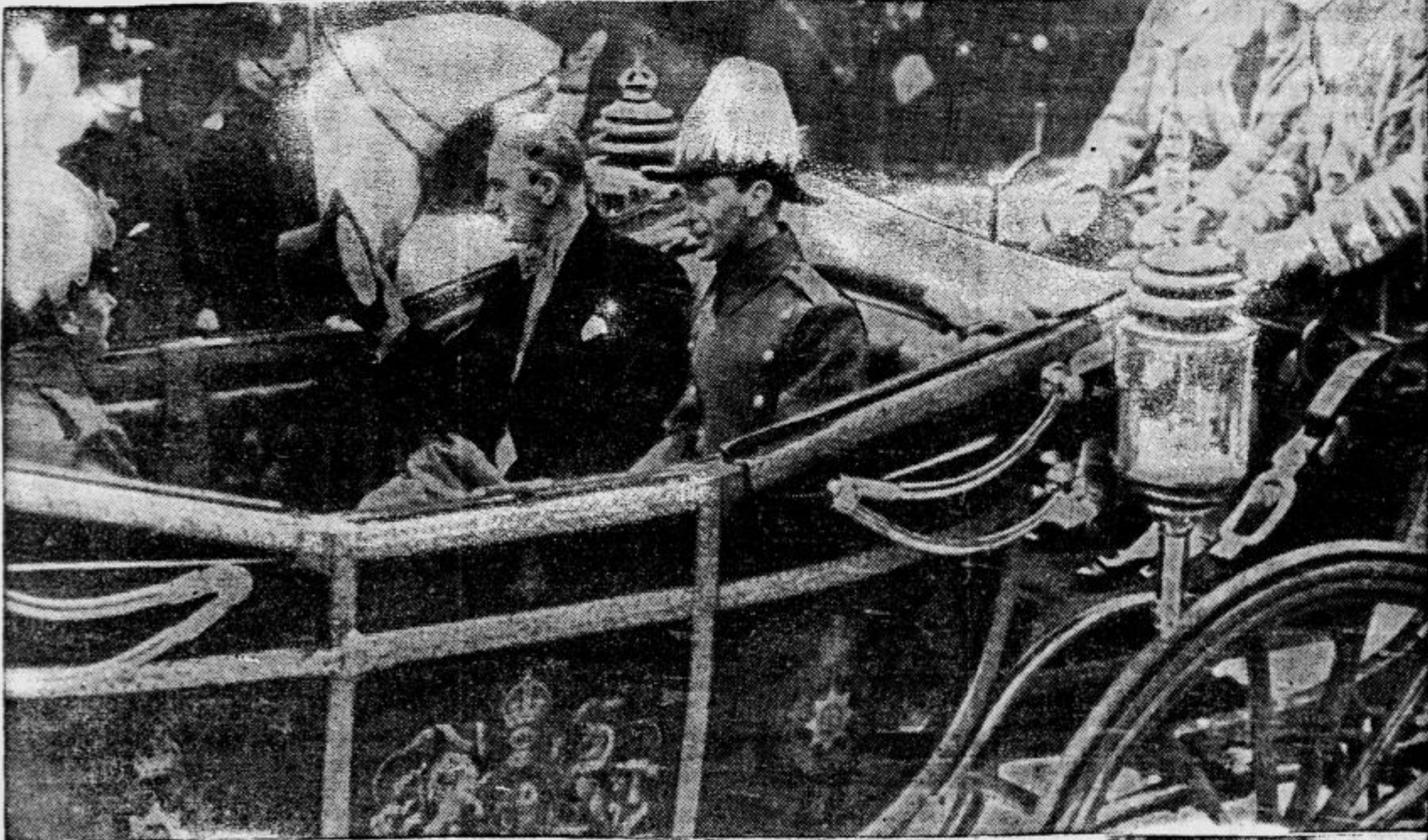
List »New York Times« piše v zvezi s Pittmanovim predlogom o spremembi ameriškega nevtralnostnega zakona med drugim: »V morebitnem evropskem konfliktu, v katerem bi si stala nasproti morda dva tabora bi mi Američani bili pač na strani državi ki bi se odločila za obrambo našega načina življenja. Ameriškim interesom bi najboljše služili, ako dovolimo tem državam, da kupujejo na naših trgih obrambno orožje, ki bi jim bilo potrebno v primeru napada. Ogromna sposobnost ameriške vojne industrije je čimtelj izredne važnosti v sedanjem svetu. Lahko celo rečemo, da je tako velik čimtelj da more odobriti predloga senatorja Pittmanna igrati pomembno vlogo pri rešitvi sedanje evropske krize in pri ohranitvi miru.«

Prezident Lebrun v Londonu

Prezident
Lebrun
in
kralj Jurij VI.
se zadovoljno
smehljata ...

Spodaj:
Na poti s
postaje Victoria
v Buckingham-
sko palačo

Spodaj: Od postaje do dvora sta se državna
poglavarja Francije in Anglije vozila skozi
gost špalir občinstva

Na balkonu Buckinghamske palače. Na levi kraljica
Elizabeta s princesama, v sredi ga. in g. Lebrun, na
desni kralj Jurij VI.

Negovana in lepa
kljub napornemu delu!

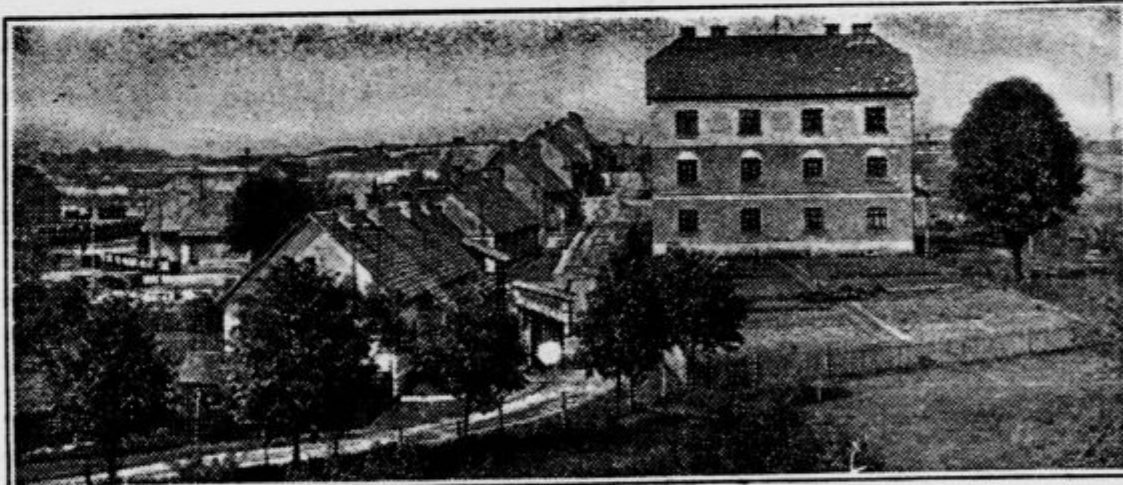
ELIDA
KREMA
IDEAL

zaradi dodatka hamamelisa polepša polt

Mi smo pa od tam doma...

Na obisku pri kočevskih rudarjih

Kočevje, 23. marca
V poslednjem času so Kočevski s raznih
strani posvečali malo več pozornosti kakor
prejnjega leta. Skoraj vsi slovenski listi so
že objavili članke o razmerah na Kočev-
skem in o težkem socialnem položaju tu-
kajšnjih Slovencev. Če pomislimo, da je
bilo v prvih povojnih letih, ko je kočevski
premogokop zaposloval okoli 1500 rudar-
jev, življenje kočevskih Slovencev drugač-
no, potlej ni težko uganiti, da je spre-
menjenih prilik krivo v prvi vrsti nazadova-
nje obratovanja kočevskega rudnika, saj
daje rudnik danes zaslužek le še 113 lju-
dem.

iz zgodovine rudnika

V letih 1854—1886 je na mestu, kjer je
danes votlina rudniškega dnevnega kopa,
obratovala steklarina. Pri kopanju teme-
ljev za tovarno so delavci naleteli na pre-
mog in steklarina je bila tako preskrblje-
na na lahek način s kurivom. Lastniki ste-
klarne so bili trije bratje Ranzingerji. Ker
so sami kopali le toliko premoga, da so
krili potrebe svoje steklarne, so se usta-
novila razna manjša premogovna podjet-
ja, ki so na obronkih kadunje dnevnega
kopa pridobivala premog; med njimi je
bil tudi samostan usmiljenk. V sosesčini
steklarne so se kmalu naselile prve ru-
darske rodbine in l. 1872 je rudarska na-
selbina dobila še lastno ljudsko šolo.

Leta 1887 je kočevski premogokop ku-
pil dunajski Länderbank za 425.000 gol-
dinarjev, že leto kasneje pa je prešel v
last sedanje lastnice Trboveljske premo-
gopne družbe. Ko je bila 1894 zgrajena
železnica Grosuplje—Kočevje, se je zdel
obstoju rudnika zagotovljen, saj je bila že
takrat in je še danes — železnica
glavni odjemalec kočevskega premoga. V
letu, ko je postala lastnica rudnika TPD,
so si kočevski rudarji že tudi ustanovili
lastno Bratovsko skladnico.

Nekaj strokovnih podatkov

Premogovna kotlina ima obliko elipse
s premeroma 1,3 km in 0,8 km. Mladoter-
ciarno ležišče ima šest slojev rjavega pre-
moga, ki merijo v globino nekako 30 m.
Gornji trije sloji se odkopavajo z dnev-
nim kopom, spodnji sloji pa na jamski
način. Do leta 1936 je bilo v jami pridob-
ljenih 881.305 ton, na dnevnem kopu pa
1.349.589 ton premoga. Preračunana pre-
mogovna zaloga znaša še okoli 5 milijonov
ton. Letna produkcija se giblje med 24.000
in 100.000 tonami, pač po zaposlitvi.

Rudnik ima lastno električno centralo
na dva parna stroja po 150 KS in 1300
KS. Za črpanje jamske vode so v jami
štiri električne in ena parna sesalka. Na
separaciji, ki je postavljena v bližini šah-
ta, se premog pere in sortira, potem pa
odvažna na nakladališče, kjer se naklada v
vagone. V povojnih letih, ko je bila kapa-
cитета rudnika na višku, je odvažala s se-
paracije na nakladališče premog v vagoni-
kih mala lokomotiva, danes, ko je obrato-
vanje v zastoji, opravičajo to delo konji.

Rudnik ima za svoje potrebe lastno mi-
zarsko, tesarsko, kijačevničarsko in kova-
ško delavnico. Njegova rešilna postaja je
opremljena s najmodernejšimi pripomočki
za reševanje v jami ponesrečenih rudar-
jev. Spretnemu vodstvu sedanje rudniške
uprave, kateri stoji na čelu ing. Matija
Lipušič, pa je pripisati v dobro, da rešilni
postaji že več let sploh ni bilo potrebno
stopiti v akcijo. Do nedavnega je bilo sko-
raj vse delo v jami ročno, pod sedanjo

upravo pa se je pričela jama postopno
mehanizirati, t. j. ročne vrtilne naprave
so bile izmenjane s električnimi pripo-
močki.

Kronika kočevskega rudnika omenja sle-
deče upravnike, ki so v času, odkar je
premogokop v lasti TPD, skrbeli za obra-
tovanja: Kompos, Terpotitz, Stekelj, inž.
Biskupski, inž. Persogilo in sedanji sploš-
no priljubljeni upravnik inž. Matija Lipu-
šič, ki je kot pisatelj znan tudi našim
literarnim krogom.

Kako je danes na rudniku?

Prva leta po vojni tja do leta 1925 je
saznamoval kočevski rudnik največji pro-
cvit. Poslej je produkcija padala iz leta v
leto, dokler ni padla od 100.000 letnih ton
na 24.000 ton. Upadek gre predvsem na
račun železnice, ki je od leta do leta zni-
ževala naročila. Majhna naročila industri-
je in drugih odjemalcev tega stanja ne
morejo zboljšati.

Kader kočevskih rudarjev se je rekrui-
tiral iz vrst slovenskega delavstva, ki po
redukciji ni imelo nobene možnosti po-
stranskega zaslužka; mnogo se jih je iz-
selilo, kar pa jih je ostalo, le životarijo.
Po večini nimajo lastne zemlje, pa so
mnogi padli poslednja leta v obupno re-
vščino. TPD je zgradila za rudarje delav-
sko kolonijo, v kateri je bilo 158 družin-
skih in 465 samskih stanovanj. Večina teh
hišic je danes prazna in opuščena.

Vse to daje žalostno sliko kočevskemu
rudniku tudi na zunaj. Le redki so dan-
es v okolici rudnika rudarji, ki bi mimo-
dočega potnika pozdravili s tradicional-
nim rudarskim pozdravom: »Srečno!« Eno-
stavno zaradi tega, ker so ti uslužbenci
danes tako maloštevilni, da jih težko sre-
čaš... In še ti, ki so ostali pri rudniku,
često »praznujejo«... Velikanski bager,
ki je nekoč delal na dnevnem kopu, je mo-
rala uprava rudnika prodati za — staro
železo... Tudi jamski les, ki ga je uprava
rudnika kupovala po 130 do 140 din za
kub. meter, ne gre več tako izdatno v pro-
dajo kakor včasih. Ker so se radi tega
zmanjšala tudi dela v gozdovih, je raz-
umljivo, da je tudi tu izgubilo mnogo
pridnih slovenskih rok delo in zaslužek.

Toda navzlic temu ne moremo trditi,
da bi bil obstoj rudnika v Kočevju že iz-
gubljen. Ako bi naši gospodarski in poli-
tični krogi posvetili večjo pažnjo zgradi-
tvi železniške proge Kočevje—Sušak, ki
je bila že pred leti trasirana in uzakone-
na, a do realizacije še danes ni prišlo, bi
se sama po sebi povečala tudi produkcija
kočevskega premogokopa. Za podvig na-
rodne zavednosti kočevskih Slovencev ni
dovolj samo kulturno posredovanje, ampak
je potrebno tudi izboljšanje socialnega po-
ložaja tem ljudem, ki nimajo svoje zemlje,
pa so zato tem bolj odvisni od zaslužka, ki
jim ga je včasih nudil kočevski rudnik.
Adamčeva rudarska himna:

»Mi smo pa od tam doma,
kjer se sonce ne smehlja...«

je obupna pesem ne samo tistih rudarjev,
ki si v potu svojega obraza služijo svoj
delni kruh globoko v jaskih, ampak še svoj
vseh tistih brezposelnih kočevskih Sloven-
cev, ki jih je v zastojem obratovanja v
kočevskem rudniku obiskal v njihovih
mrzlih domovih glad. Zato je nujna po-
treba, da se dobave za kočevski premo-
gokop zvišajo, obenem s tem pa nudi zaslu-
žek delavoljnim kočevskim Slovincem.

Ljube Zupane

USPEŠNA MODERNA NEGA ZOB

Zobe si negujete moderno
in racionalno, če si jih oči-
stite zjutraj in zvečer s
novim, penetnim se sred-
stvom, ki se imenuje PE-
BECO. Brez dodatkov kaka-
ga mila se PEBECCO lepo
peni in veebuje PEBECCIN,
v čemer je njegov nepre-
kosljiv uspeh.

Domače vesti

Ta ponedeljek

bomo razposlali ponedeljsko »Jutro« tudi vsem onim naročnikom »Jutra«, ki na ponedeljsko izdajo doslej še niso naročili. Po novem letu smo ponedeljsko »Jutro«, ki je zdaj edini tednik te vrste pri nas, povečali, da je postalo že skoraj nepogrešljiva dopolnitev dnevnice. Zlasti v dobi, ki vsak trenutek prinaša nove nepričakovane, daljnosežne dogodke, človek noben dan v tednu ne more ostati brez informacij, ki jih posreduje dnevni tisk. Zato vse prijatelje in čitatelje, ki še niso naročili naše ponedeljske izdaje vnovič vabimo, da vstopijo v njihov krog. Ponedeljsko »Jutro« velja po raznašalki na dom dostavljeno 5.—, po pošti pa samo 4.— din na mesec.

Grobnice in pomenike kamnoseška stavbna dela izvršuje po nizkih cenah

kamnoseško kiparsko podjetje

Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

Profesorski izpit je napravil iz klasične skupine g. Marijan Tavčar. Iskreno čestitamo!

Diplomirani so bili na pravni fakulteti ljubljanske univerze gg. Evgen Ravnik, Boris Prezelj, Jože Dobovšek, vsi iz Ljubljane in Karol Herzog iz Celja. Čestitamo!

Nov član centralne uprave Znanstvene banke. V nedeljo 19. t. m. je bil v Beogradu občni zbor Znanstvene banke kraljevine Jugoslavije, na katerem je bil izvoljen v centralno upravo dosednji član poslovnega odbora podružnice Znanstvene banke v Ljubljani g. Miroslav Urbas. S tem je postal g. Urbas tudi predsednik poslovnega odbora podružnice ZB v Ljubljani namesto dosednjega predsednika Lovra Pičmanca.

Sodelovanje Matice Srbske pri kulturi. Ni prireditvi v Sofiji. Odbor Matice Srbske v Novem Sadu je na svoji zadnji seji sklenil, da bo poslal svoje publikacije na razstavo knjig v Sofiji, za kar je bil naprosen od odbora Jugoslovensko-bolgarske lige.

Umrla je mati vidovdanskega junaka. Po dolgem hiranju je umrla v Sarajevu mati vidovdanskega junaka Danila Ilića. 78letna vdova Stojka Ilićeva. Stojka Ilićeva so zaprli takoj po atentatu na nadvojvodo Franca Ferdinanda v Sarajevu. V zaporih so jo strašno mučili, da bi izsilili priznanje o sodelovanju pri atentatu ali pa kakšne podrobnosti o njegovih pripravah. Ko je bila še v zaporih, so njenege sina Danila justicirali. Do osvoboditve je bila internirana v Vakufu, po osvoboditvi pa je zelo skromno živela v Sarajevu, vsa poglabljena v tužne svoje spomine.

Ogromna zadruga palača v prestolnici. Beograd dobi monumentalno palačo na stavbišča hotela »Makedonija« na oglu Kraljevega trga in Ulice Vase Čarapića. Stavna zadruga »Makedonija« je po principu etažne lastnine in na temelju zadružništva začela zbirati zadrugnike, ki bodo lastniki stanovanj in drugih prostorov v njeni ogromni palači. Zadrugnih lastnikov te palače bo nad sto. Stroški graditve so preračunani na 18 milijonov. Veliko poslopje bo imelo 10, v enem delu pa celo 14 nadstropij.

Za Veliko noč kupujte Ciril Metodove razglednice! Podpirajte narodno obrambno družbo! (—)

V vsaki slovenski niši najdemo red in snago. Cisto perilo dobite pri pranju z terpentinskim milom »OVEN«, domačim izdelkom, ki je med gospodinjami tako priljubljeno radi izborne penjivosti in prijetnega vonja, ki ga da perilu.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

Ogromno škodo povzročajo vsako leto molji, ker so dosedanja sredstva proti njim premalo učinkovita. Moderna kemija pa je iznašla novo zanesljivo sredstvo MOLTIN. Za domačo uporabo se prodaja to sredstvo v litnih vrečkah. Vrečico z MOLTIN-om se obesi ali vtakne med volnena oblačila, krzno, preproge, naslanjace itd. Izhlapevanje MOLTIN-a zanesljivo pomori vse molje z zalego vred, še preden morejo povzročiti kako škodo.

V Ameriki nagrada literarna dela o naših izseljencih. Slovenski rojak, pisatelj Louis Adamič, ki živi že nad 20 let v Ameriki, je dobil za svojo zadnjo knjigo »Moja Amerika«, v kateri opisuje življenje izseljencev — svojih rojakov, dve literarni nagradi: od Rockefellerjeve ustanove 6000 dolarjev, od Carnegievega instituta pa 10.000 dolarjev. — Stojan Pribičević, sin pokojnega Svetozarja Pribičevića, ki živi v Ameriki in je dolgo delal kot delavec v raznih tovarnah, je v ameriških revijah objavil celo vrsto člankov o življenju delavcev. Nekatere njegove članke je objavila tudi »Nova riječ« v Zagrebu. Za svojo študijo o južnih Slovanih v Ameriki je dobil zdej Stojan Pribičević literarno nagrado v znesku 1000 dolarjev.

Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenim s pomankanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravnim »Franz-Josefov« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživate se dnevno 1 čaša »Franz-Josefova« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Darovi za bolniški sklad Društva slovenskih likovnih umetnikov (III. izkaz) Od 20. februarja ob 21. marca je prejel Društvo slovenskih likovnih umetnikov za svoj bolniški sklad sledeče darove: Darovali so: din 3.000.— Neimenovani darovalci, Ljubljana; din 200.— Zbornica za TOI, Ljubljana. Po din 100.— Bata, jugosl. tvornica gume in obutve, Borovo; Bregar & Krek, veletrgovca, Ljubljana; Ček Karel, ravnatelj Jugosl. tiskarne, Ljubljana; Eger Gustav, trgovec, Ljubljana; Jugoslovanska banka, podružnica Ljubljana; Kolinska tovarna hranil d. d., Ljubljana. Po din 50.— Bukovic Ljudmila, Ljubljana VII; Hotel Metropol, Ljubljana; Kleinmayr & Bamberg, družba z o. z., Ljubljana, Sterk Pero, hotelir, restavracija in posestnik, Ljubljana, dr. Verčon Ivan zobozdravnik, Ljubljana. Po din 30.— Battelino Danijel, stavbno podjetje, Ljubljana VII; Kambit Miha, profesor, Ljubljana; din 25.— Brezovnik Viktor, Ljubljana — Vič. Po din 20.— Fajdiga Marija, učiteljica v pok., Ljubljana in Vašte Ilka, pisateljica, Ljubljana; din 10.— dr. Pivec — Stele, knjižničarka, Ljubljana. din 6.— Spindler Fran, sv. Lovrenc. Vsem dobrotnikom izreka svojo najtoplejšo zahvalo Društvo slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani.

Novi predpisi za prestop v reformatorske cerkve. V Novem Vrbsu je imel glavni odbor reformatorske cerkve v Jugoslaviji svojo sejo, kateri je predsedoval škof reformatorske cerkve Aleksander Agoston na čelu seniorjev iz Bačke in Banata. Med drugim so na seji razpravljali tudi o pogojih za prestop v reformatorsko cerkev ter določili enoletno karentno dobo za vse, ki bodo odslej prišli svoj pristop v reformatorsko cerkevno zvezo.

Snežni zameti in napadi volčjih tolpa so velika nadloga za ves valjevski okoliš. V ravninah je sneg visok pol metra, v Podgorini ga je preko 1 meter, v hribih okrog Medvednika pa so snežni zameti kakor v najhujši zimi. Na cestah Valjevo—Kosjerić, Valjevo—Krupanj—Loznica ter Valjevo—Pričević je že več dni ves promet v zastoju. Nasilbine po hribih napadajo tolpe sestranskih volkov in so volkovi samo okrog Grabovce v nekaj dneh poklali nad 300 ovac. Tako hude zime v pomladanskih dneh že dolgo leta ni bilo.

Občni zbor »UNION«, ho'elke in stavbinske d. d. v Ljubljani, bo v torek 4. aprila ob 17. Delnice je položiti do 29. t. m. (—)

Film za mladi-**SHIRLEY TEMPLE** no in odrasle
Nemški daleč
po istoimenskem romanu JOHANE SPYRI.

v filmu „Heidi“

Najlepši in najrazkošnejši film sezone!

Danielle Darrieux
v vlogi kneginje Katje Dolgorukove

KINO UNION, tel. 22-21

Predstave danes in jutri ob 10.30 dopoldne (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21.

Krona francoske filmske umetnosti!

NEKRONANA CARICA

Tragična usoda in konec velike ljubezni carja Aleksandra II.

Grandiozna epopeja krščanstva o življenju, trpljenju in smrti ZVELICARJA

KINO SLOGA, tel. 27-30.

Danes in jutri

ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri.

Kralj kraljev

Največje delo režiserja Cella B. de MILLE-a.

Nad 40.000 sodelujočih!

Napadalec na lovskega čuvaja Odlazka bo sojen v Ljubljani. Kako globoko se je tragična smrt lovskega čuvaja Odlazka dojmila prebivalstvu in še zlasti lovcev, je pokazal pogreb, h kateremu se je zbralo mnogo ljudi. Lovci so smrtni žrtvi težavnega poklica izkazali poslednjo čast po svojem lepem običaju, s salvami. Preiskava o zločinu se nadaljuje. Orožniški komandir Slak od Sv. Križa je zbral vse podatke o napadu. Litijski okrajni sodnik Pavlovič je zaslal vse štiri aretirane mladeniče, in sicer Toneta Lavriča, Toneta Okrajšek, Rudolfa Škodo in Avgusta Anžiča. Okrajšek je priznal, da je organiziral nočni napad, Lavrič pa, da je oddal smrtonosni strel. Po odredbi ljubljanskega okrajnega sodišča je bil Tone Lavrič v sredo prepeljan iz Litije v Ljubljano, ostali trije pa so bili izpuščeni. Razprava bo v Ljubljani.

Popularne šlagerje v slovenskem prevodu z notami, poleg 16 strani filmskih zanimivosti in slik filmskih ljubljencev dobi za 2 din v Kino reviji. Prodaja se v vseh trafikah. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Sv. Petra nasip 15. (—)

Prijavite se pravočasno za Putnikove izlete o velikonočnih praznikih. Sporedi na razpolago v vseh biletarnah »Putnik«. V Trst, Gorico, Idrijo in Benetke priredi izlete »Putnik« za velikonočne praznike. (—)

Vsak človek bi moral vedeti, da je nega kože ravno tako važen faktor kakor prehrana. Opozorjamo na današnji oglaš za Babykremo, ki je po vsej Evropi znana ne samo kot odlično sredstvo za nego kože pri dojenčkih in deci, temveč tudi kot izredno ugodno učinkujoča mast za odrasle pri opeklinah, odrgnenju in pokanju kože, izpuščajih in ranah. (—)

Avto izleti v aprilu: od 8. do 10. v Gorico, Trst, Idrijo in Benetke, od 15. do 18. na milanski velesejem Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Františkanska ulica 3, telefon 22-50. (—)

Velikonočno šunko kupite najbolje pri SLAMIČU!

Tovarna čokolade »Mirina« znatno poveča svoj obrat. Visti, da tovarna preneha z obratovanjem, so neresnične. Izdelki tovarne »Mirina« slovijo kot prvi v državi in že sedaj izdela tovarna cca 2000 kg čokolade dnevno, kar je najboljši dokaz njenih dobrih izdelkov. V zadnjem času je nabavila najmodernejšo novo stroje, da svojo produkcijo znatno dvigne. Vodstvo je v rokah dosedanjih lastnikov g. Antona in Eme Desnica. (—)

Javni sovražnik št. 1
Mestni zrak.

Dim, bencin, katran, asfaltne pare in mikrobi, ki polnijo skoraj vsak mestni zrak, vplivajo — kot priznava — zelo škodljivo na človeško kožo. Kdor se hoče proti tem nevarnostim oborožiti, bo skrbel, da bo vsak večer odstranil s kože vse škodljive delčke z umivanjem z Milkudermom in z lahko masažo z Milkuderm smetano, če ima masno kožo, ozir. z Milkuderm mlečno kremo, če je njegova koža suha. Zjutraj se zopet vtare nekoliko Milkuderm kožne smetane, ki varuje obraz pred uničevalnimi vplivi. Ti trije preparati slone na temeljnem spoznanju, kako življenjske važnosti za kožo so mlečne substance.

Ma'serski tečaj. Obča državna bolnica v Ljubljani sporoča, da bo letos na ortopedskem odseku 6 tedenski maserski tečaj, ki se prične 1. aprila. Prijave je poslati neposredno ekonomatu bolnice, kjer se dobe tudi ustna navodila in potrebni podatki.

Zdrave noge veselo življenje. Ako se vam noge deformirajo, napraviti trda koža zarastejo nohti ali pojavijo druge neprijetnosti, tedaj se obrnite na naše pedikerje, ki so se izučili pod zdravniškim nadzorstvom. Odstranijo vam neprijetne bolečine, osvežijo z masažo noge ter priporočijo ortopedsko sredstva, ki varujejo in negujejo noge. Pridite k nam, da vam osvežimo noge. Pedikura in masaža nog din 10. Ako imate ravna stopala, vam priporočamo najdovršenejšo ortopedično vložke, ki so izdelani z največjo pažnjo in po točnih zdravniških predpisih. Bat'a. (—)

20 let češko-slovaških vrtnic. Letopis obsegajoč 208 strani 8 barvotiskov pošilja zastoj J. Böhm, Blatna, Češko-slovaška republika. (—)

Zvočni kino Sokolski dom v Šiški telefon 41-79

Češki film nepozabne vsebine

HORDUBALOVÍ

V glavni vlogi Jaroslav Vojta

Predstave v soboto le ob 7. in 9. uri (Predstavi ob 3. in 5. uri odpadeta radi gostovanja Sentiakobskoga odra s »Pepekko«), v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri, v ponedeljek ob 4.9. uri! Rezervirajte si vstopnice telefonično!

Prihodnji spored:

VIVERE

Iz Ljubljane

— Verdijev »Requiem«, ki se bo izvajal na javnem koncertu v četrtak 30. t. m. ob 20. v veliki uniojski dvorani, ima naslednje dele: Requiem in Kirie za zbor in 4 soliste. Dies irae ima prav za prav 10 odstavkov, izmed katerih sta pisana prva dva samo za zbor, nato sledi bas-solo, alta in tenorja, zatem zbor z vsemi 4 solisti, nakar imata duet sopran in alt, katerima sledi tenorjev samospev in nato bas-solo s celotnim zborom. Zadnji del Dies irae, to je Lacrimosa je napisan za soli in zbor. III. del je ofertorij Domine Jesu-kvartet solistov, ki je eden najlepših solokvartetov, kar si jih sploh moremo le misliti. Sanctus je dvotemska fuga za dva mešana zbora. Agnus Dei je napisan za sopran in alt-solo s spremljevanjem zbora in je velik kontrast napram Sanctusu. Predzadnji del se imenuje Lux aeterna ter je napisan za trosepe solistov: alt, tenor in bas. Sklepní zbor je Liberame Domine za sopran solo

in zbor. Ogromno vlogo pri celotnem delu ima veliki simfonični orkester. Izvedba bo prvovrstna, ker ga izvaja ansambel, ki je odlično vpet in ubran, saj je stalna umetniška skupina Turinskega radia iz Italije. Vsek sodelujočih je 160. vodi jih dirigent Ahile Consoli. Ker bo to edina izvedba Verdijevega Requema od tega ansambla v Ljubljani, vabimo vse, da si pravočasno preskrbe vstopnice, da prisostvujejo izvedbi enega največjih svetovnih del vse svetovne literature. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

OGLEJTE SI ZALOGO

VARTA AKUMULATORJI

AVTOMOBILNO BLAGO

A. GOREC

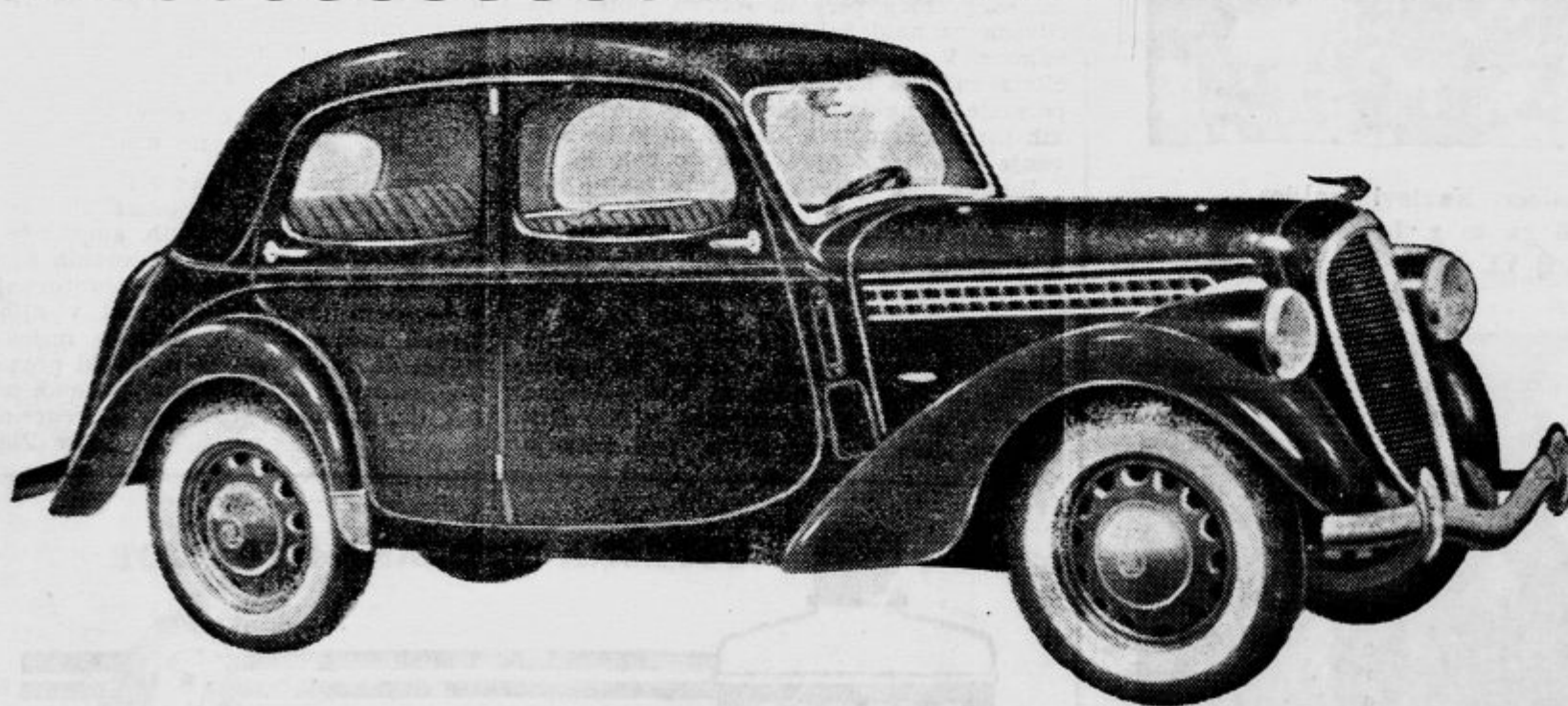
Pnevmatika Continental

KVALITETNA KOLESA

POLEG NEBOTIČNIKA

— Popis mater. Mestno poglavarstvo ljubljansko je začelo marca zbirati statistične podatke onih mater, ki so imele tri-najst otrok, ne glede na to, ali so bili otroci rojeni živi ali mrtvi in ali še žive ali ne. Ker se niso oglašile še vse take matere, vabi mestno poglavarstvo one, ki se še niso javile in stanujejo na območju mestne občine ljubljanske ter so imele trinajst rojstev, da se zgledajo v mestnem socialnem uradu v Mestnem domu, Strelška ulica, II. nadstropje, soba 2, dopoldne. S seboj naj imajo svoje in svojih otrok rojstne, domovinske in družinske podatke.

— Sokolstvu naklonjeno občinstvo opozarjamo na današnji mladinski telednevnik akademijo Sokola III v telovadnici bežigradske osnovne šole. Na sporedu so pestri telednevni nastopi moške in ženske dece ter moškega in ženskega naraščaja. Pričetek akademije ob 20. zvečer.

Za Veliko noč bo »Jutro« tudi letos razpisalo

veliko nagradno tekmovanje

s 100 nagradami v vrednosti 100.000 din. Prva nagrada bo NOV AVTOMOBIL. Podrobnosti bodo objavljene v prihodnji nedeljski številki in v velikonočni številki »JUTRA«.

TIVAR Površniki Icenčkoti Obleke.

MOŠKE ŠTRAPAC OBLEKE od Din 240.— do 290.—
MOŠKE SPORTNE OBLEKE od Din 290.— do 390.—
KAMGARN OBLEKE, valno od Din 390.— do 590.—
FINE, MODNE OBLEKE od Din 590.— do 890.—

Pri nas se oblačite elegantno, dobro in ceneno. Naše fine modne obleke, cene od Din 590.— do 890.— so iz blaga ki ne zaostaja za drugim inozemskim elegom.

TIVAR OBLEKE: ANTON BRUMEC, LJUBLJANA NASPROTI GLAVNE POŠTE

u— Poskusi potapljanja na obali našega Jadranskega morja. Prirodoslovno društvo javlja, da se bo poleg rednega predavanja g. prof. Maksa Wrabra »Zelena rastlina« čudodelna tvorila« vršilo v istem tednu tudi še izredno predavanje, ki ga Prirodoslovno društvo prredi ob sodelovanju Jadranske straže v četrtek 30. marca v dvorani kina Sloge točno od 18. do 19. ure. Predaval bo g. Marko Zalokar o poskusi potapljanja in rezultatih teh poskusov, ki so vzbudili precej pozornosti in o čemer so svojčas časniki že obširno pisali. Za uvod v predavanje bo stekel barvni film »V morskih globinah«, ki kaže življenje rib, rakov, školjk in drugih morskih živali. Predavatelj pa bo demonstriral aparature, ki se jih je posluževal in s pomočjo lastnih črtnih posnetkov in posnetkov v naravnih barvah prikazal čudovito življenje številnih prebivalcev morja. Prireditelj je tako edinstvena in zanimiva, da zasluži čim številnejši obisk.

Izplača se Vam naročiti filme iz Ljubljane, ker so najcenejši, in poslati iste v razvijanje, ker Vam izgotovljene slike še isti dan, ko prejmemo — odpošljemo. Poizkusite enkrat — in postanete prav gotovo naš stalni odjemalec.

Cene filmov so: Isopan 1/10 Din 15.—
Isoschom 1/10 Din 13.—
Isorapid 1/10 Din 11.—

Imamo na zalogi samo sveže

Foto Touristu, Lojze Šmuc
LJUBLJANA — Aleksandrova cesta št. 8
in podr. PREŠERNOVA UL. 9.

ZA VELIKO NOČ

nudi po zelo ugodni ceni prvovrstno šunko, fine narezke ter izborna domača in inozemska vina — DELIKATESNA TRGOVINA

V. A. JANEŠ,

ALEKSANDROVA 12 — tel. št. 3455.

Ko ogledujete izložbe, bi bilo koristno za vas, da stopite tudi v Lingarjevo ulico in si ogledate zalogo manufakturne trgovine Janko Česnik. Ta trdnja vas bo gotovo dobro postregla.

OTVORITEV RAZSTAVE

P. FRANČALIJSKEGA

V JAKOPIČEVEM PAVILJONU BO DANES V SOBOTO 25. OB 11. IN NE, KAKOR JE BIL POMO-TOMA TISKANO NA VABILIH — 28. t. m.

Vsi iskreno vabljani!

KUPUJTE SREČKE DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

v glavni kolekturi

»VRELEC SREČE«

Pismeno naročene srečke se takoj odpošljejo, plačajo se po prejemu po položnicah.

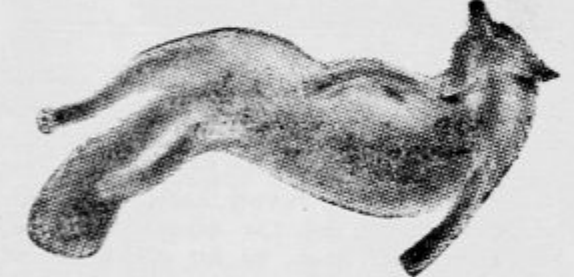
Priporoča se GLAVNA KOLEKTURA

»VRELEC SREČE«

ALOJZ PLANINŠEK

LJUBLJANA — BEETHOVNOVA 14.

Telefon 35-10.

Kanadske srebrne, plave in kamčatka lisice

v veliki izbiri

DOLENC JOSIP

SV. PETRA CESTA 19 — TEL. 22-62

SNAGA K ZDRAVJU POMAGA!

Čokert, klepar, Ljubljana, Gregorčičeva ulica 5, telefon 24-70, nudi trpežne in cenene kopalne kadi že od 130 din dalje.

1/4 litra vroče vode in 1 Maggi-jeva kocka za govejo juho da takoj 1 krovinčiče, redne, zelo okusne goveje juhe. Prihranek časa in truda v pripravljanju je Vaš dobiček, spoštovana gospodinja! Zato ne sme biti Vaša kuhinja nikdar brez Maggi-jevih kock za govejo juho. Cena Maggi-jevih kock za govejo juho je znižana: 1 kocka velja odslej 1 dinar.

ČIK-BONBON je najbolj zdrava, najprijetnejša zabava: dinar daš — in slad izbran žvečič mirno noč in dan.

POZOR! CENJ. DAME IZ TRNOVEGA! Moderne trajne ondulacije in barvanje las po solidni ceni — Vam napravi česalni salon za dame in gospode

»FRANK« — Trnovo — Kolesarja.

Medicinae universae

dr. KUŠAR FRANC

otvarja s 1. aprilom redno zdravniško prakso. Ordinira na Ježici od 1. do pol 4.

u— Baletnik Maks Kurbos se vrača iz Amerike. Po daljši ameriški turneji se vrne v domovino znani ljubljanski baletnik Maks Kurbos Posetil je skoraj vsa največja ameriška mesta in je trikrat prešel kanadsko mejo Potoval je kot solist znane velike baletne skupine »Balet de Monte Carlo« in se je v Ameriki uveljavil s častnimi uspehi kot izvrsten umetnik v klasičnem baletu. Zelimo mu srečen povratek v domovino!

u— Sestanek slovenskih ženskih društev, napovedan za ponedeljek 27. t. m. je preložen. Akcijski odbor slovenskih žen.

u— V okviru Socialno-ekonomskega inštituta je predaval v četrtek zvečer univ. docent dr. inž. Matija Žumer o produktivnih suah našega gospodarstva. Predavatelj je podal najprej bežen zgodovinski pregled industrializacije in obrtne produkcije v Sloveniji, potem pa je nakazal njen sedanjí razvoj njeno mesto v Jugoslaviji. Obenem pa pokazal nekaj najbolj perečih problemov, ki zadevajo naše današnje gospodarstvo, zlasti selitev slovenske industrije na jug, ki zavzema vedno večje razmerje in bodo mnogi naši ljudje morali spet na tuje, iskati dela in kruha. — Dvigati kvaliteto in produktivnost našega delavstva v obrti, ne zanemarjati naš strokovni naraščaj, čim bolj izkoristiti naše vodne energije — to bi bili prvi koraki k izboljšanju našega gospodarstva.

Moderni žalni venci,

tudi cenejši so lepo izdelani edinele v

»R O Ž A« cvetličarni

LJUBLJANA — FRANCISKANSKA ul. 3.

Telefon 31-74.

u— Preskromno je odšla preko nas 90 letnica smrti največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Zato se je odločil dramatični krožek »Jejka« v Ljubljani, da dostojno praznuje njegov spomin s Prešernovo proslavo, ki se bo vršila v soboto 1. aprila ob osmih zvečer v franciskanski dvorani. O Prešernu bo govoril g. prof. dr. Slodnjak, dober poznavalec Prešernovih del.

DR. OETKER-JEV

PECILNI PRASEK IN VANILINOV SLADIKOR

u— Spored javne produkcije ljubljanskega drž. konservatorija. Živič Ivo bo zaigral na klavirju Schumanov »Božiček« in Bortkiewiczovo skladbo »Na kokušem dvorišču«. Cvetko Ciril bo igral na klavirju Mozartovo fantazijo v d-molu. Sopranistka Frlan Pavia bo zapela arijo grofice iz Mozartove opere »Figarova svatba« pri klavirju Seifert Herta. Gojenka klavirskega oddelka Gröbmring Mirjana bo zaigrala 5 skladb avtorja Moya. Mezzosopranistka Jančar Angela bo zapela Händlovo arijo Rinaldo in arijo iz Gluckovega »Orfeja«, pri klavirju Ogrin Ksenija. Beethovnov varijacijo v a-duru bo zaigral na klavirju Sagadin Erik. Na čelu bo igral Poljanšek Ivan II. stavek Klenglova Concertina v c-duru, pri klavirju Adamič Bojan. Teno-rist Gostiša Alojzij zapoje s spremljevanjem Bojana Adamiča Massenotove sanje iz »Manon« in Nowowiejskega »Kujavijake«. Beethovnov Andante favori bo zaigral Eilett Rudolf. Sopranistka Tiran Marija bo zapela Mozartovo arijo Suzane in Verdijevo arijo Gilde, pri klavirju Straesser Irmgard. Končno zaigra na klavirju Zapletal Anton Chopinovo Fantazijo in Impromptu. Produkcija bo v ponedeljek 27. t. m. ob 19.15 v veliki dvorani Filharmonične družbe. Spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

u— Pedagoški tečaj za stafše v Spodnji Šiški bo priredilo Pedagoško društvo v dnevih od 27. t. m. do 1. aprila. Vsak večer bodo Pedagoška predavanja o najvažnejših in najaktualnejših pedagoških vprašanjih. Vse starše ljudskošolske in meščanske šolske mladine vijučno vabimo, da se predavanju udeležijo. — V ponedeljek 27. t. m. bo predaval mestni šolski zdravnik g. dr. Logar o temi »Zdravje naše šolske mladine«. Začetek ob 20. v ljudski šoli v Spodnji Šiški. Vstopnine ni.

u— Mrakova gledališka »kupina bo gostovala drevi ob 20. v Sokolskem domu na Viču s tragedijo »Grohar«. Delo je režiral pisatelj Ivan Mrak sam, ki igra tudi dvojne glavni vlog. Poleg njega nastopijo še Kosova, Deželan, Dolinar, Dežman in Zalokar. Mrakova skupina je to delo vpriporila že na številnih odrih po Sloveniji in je žela povsod lep uspeh. Nabavite se vstopnice danes dopoldne od 10. do 12. pri blagajni v Sokolskem domu. Cene so od 10 din navzdol.

u— »Zelena rastlina — čudodelna tvorina«. Pod tem naslovom bo obravnaval profesor g. dr. Wraber M. ks v okviru Prirodoslovnega društva edinstveno sposobnost zelene rastline, da iz vode in zraka na čudovit način gradi naš vsakdanji kruh in da kopiči sončno svetlobo v neizčrpno zakladnico, ki daje ljudem in živalim življenjsko energijo. Predavanje bo v predavalnici mineraloškega inštituta v torek 23. t. m. ob 18.15.

u— Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Šiški. V torek 28. t. m. ob 1/20. bo strokovno predavanje v ljudski šoli v Sp. Šiški. O ureditvi domačega vrta bo govoril nadzornik g. Kafol Franc.

u— Združenje bivših mornarjev centralna uprava v Ljubljani obvešča svoje članstvo in odseke, da bo letni zbor dne 29. aprila t. l. ob 20. uri v prostorih restavracije pri »Sestici«.

u— Sentiakobsko gledališče uprizaro drevi in jutri ob 15.15 ljudsko veseloligro z godbo in petjem »Slaba vest«. Režiser g. Eypper je poskrbel za živahen tempo in pokazal nekaj prav originalnih režijskih zamislov. G. K. Bošnjanič je uglasbil tri pesmice, ki izzevoje že same po sebi efekt. Vesel in poskočen samospev Lizike »Davi sem zgodaj šla«, melodično učinkovit in privlačen dvooper Lizike in Stefana »Pantiček moj«, sentimentalni in notranjo bol izražajoči kuplet godca Žabe se sami od sebe poganjajo v posluh in nemogoče je odtegniti se vplivu njihovih zvokov. Dejanje poživljajo številni zbori.

u— Mostna ženska Ciril Metodova družnica v Ljubljani bo imela svoj občni zbor v ponedeljek 27. t. m. ob 17 v družbeni pisarni, Beethovnova ulica št. 2. Vabljani odborniki, člani in prijatelji družbe.

u— »Pepelka« v Sokolskem domu v Šiški. Danes ob 15. uri bo gostoval šentjakobski gledališki oder v Sokolskem domu s pravilno igrano »Pepelko«. Vabljena je šišenska mladina in cenjeni starši, da si ogledajo to zabavno igrjo, ki jo režira ga. Polonca Juvanova. Dejanje spremljajo glasbene in plesne točke, ki jih je naštudirala gđ. Maša Slavčeva. Vstopnice se dobe na dnevni blagajni uro pred pričetkom predstave.

u— Sokol I Tabor naznanja, da je umrl njegov zvesti član Martin Sušnik, krovac. Njegov pogreb bo danes ob 15. iz hiše žalske Svabičeva ulica 1. Člani naj se udeležijo pogreba v civilni obleki z znakom Uprava

u— Mešno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote ob 20. zvečer do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni višji zdravnik dr. Marjan Ahčin, Korytkova 18, telefon št. 36.24.

u— Slušatelji abiturientskega tečaja prirede pod pokroviteljstvom g. Ivana Jelčina, predsednika zbornice za TOI, in častnega damskega komiteja 1. aprila ob 20. v trgovskem domu akademijo s plesom. Ker je dobiček namenjen za podporo revnim slušateljem za daljšo eksekurzio, vabimo cenjeno občinstvo, da se akademiji udeleži v čim večjem številu. Spored, pri katerem sodelujejo iz prijaznosti gđ. Ljudmila Poljanarjeva in Tosca Rineževa ter gg. Miloš Zihel, Dušan Prevorsek in lastni trio, vas bo gotovo prijetno presenetili. Prav tako tudi priznani Adamičev jazz in bogato založen buffet. (—)

u— Lutkovno gledališče Sokola I. na Taborni ponovi v nedeljo 26. t. m. izjemno ob pol 17. uri (ob 4.30) fantastično izvirno lutkovno igrjo »Jurček na Marsu«, ki jo je spisal br. Jože Sorn. Vsemirski raketa, Marsovec in živali bodo zadivile vsakogar. Krane dekoracije! Med odmorom igra »Jurček jazz«. (—)

u— Izredno zanimanje vzbuja koncert Akademskoga pevskega zbora, ki bo v ponedeljek 3. aprila ob 20. v »Unionu«. Obširen koncertni spored, ki ga je sestavil dirigent g. Marolt bo prikazal naše najlepše pesmi iz dobe sloven. preporoda. Vstopnice so v prodaji dnevno od 8. do 18. v vratarjevi loži na univerzi. Cene sedenjem: 40, 30, 25, 20, 15, 10; stojališča: dijaška 5, navadna 7 din. (—)

u— »Mela«, Tyrševa 50, poroča da so dospeli najnovejši vzorci. (—)

POVECAJTE ZA 100%

BLESK SVOJEGA SMEHLJAJA!

kakor umetnik s svojim čopičem povečava za 100% dražest svojega modela.

Ostvarite ta čudež zahvaljujoč se KOLYNOSU.

Zadostuje, da čistite svoje zobe dvakrat na dan z enim centimetrom KOLYNOSA na suhi četki: opazili boste, kak poseben blesk zadobe Vaši zobje.

Osvetžite svoj smehljaj s KOLYNOSOM!

u— Novo vodstvo restavracije in kleti hotela »Uniona«. S 1. aprilom prevzame v najem restavracijo in klet hotela »Uniona« g. Matija Karba, znan strokovnjak gostinske stroke, ki se je udeleževal v prvovrstnih obratih v državi in v inozemstvu ter je znan domačin in tujim letoviznarjem tudi iz časa, ko je bil vodja restavracije hotela »Toplice« na Bledu. Strokovna kvalifikacija in bogate praktične izkušnje so porok, da bodo gostje v restavraciji in kleti »Uniona« izborno postreženi. (—)

u— Nezgodarudarja. Včeraj popoldne so na kirurški oddelki pripeljali 48letnega rudarja Ivana Robavsja iz Kotredžeja pri Zagorju. Pri delu si je zlomil nogo. Žrtev dela je postal tudi 47letni France Lah, zaposlen kot delovodja pri banovinski regulaciji hudournikov v Želimi. Že pred dnevi si je poškodoval nogo, včeraj pa je moral zaradi nastalih komplikacij v bolnišnico.

Iz Celja

u— Pomembna proslava Dijaške kuhinje v Celju. V ponedeljek 20. t. m. je poteklo dvajset let, odkar se je preselila Dijaška kuhinja v Celju v sedanje prostore na realni gimnaziji in začela kuhati v lastni režiji. Prve težkoče je pomagala prebrstati ga. Marija Klešnikova, vdova po priljubljenem profesorju Hinku Klešniku. Ga. Klešnikova je dve leti in pol z veliko požrtvovalnostjo vodila kuhinjo. Ves čas pa marljivo in vzorno gospodarili v kuhinji profesor g. Josip Kožuh, ki že 33. leto načeljuje Dijaški kuhinji in jo je iz majhnih početkov v teku svojega vzornega vodstva privedel do lepega razvoja ter jo postavil na trajno podlago. K temu sta v obliini meri pripomogle dva velika dobrotnika Dijaške kuhinje, in sicer pokojni župnik Matija Frece v Petrovčah in cinkarški poduradnik Franc Korošec v Celju. Na dan obletnice je predsednik profesor g. Kožuh zbral svojo dijaško družino okrog sebe in jo z lepim nagovorom opozoril na ta pomembni dan. Naj bi se ob tej priliki spomnili te važne dijaške ustanove vsi prijatelji mladine, zlasti pa oni, ki so svojčas sami uživali podporo celjske Dijaške kuhinje.

u— Ples s čajnako jadrane skupin aerokluba vsako nedeljo popoldne od 5. do 10. ure v mali dvorani Celjskega doma. (—)

Iz Maribora

u— Otvoritev razstave Černigaja in Čaraja. Včeraj dopoldne je bila v grajskih prostorih slovesna otvoritev razstave znanih tržaških umetnikov slikarja Avgusta Černigaja in kiparja Uga Čaraja. V navzočnosti odličnih predstavnikov mariborskega kulturnega življenja je predsednik Umetniškega kluba dr. Makso Šnuderl otvoril razstavo s prisrčnim nagovorom. Razstava bo odprta do 1. aprila vsak dan od 9. do 18. ure.

u— Kompletna stanovanjske opreme, železno pohištvo in otroške vozičke dobavlja najceneje »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6.

u— Gostovanje Mitrovičeve in Majdičeve. V torek bosta gostovala v »Aldi« Mitrovičeva in Majdičeva. Danes popoldne bo »Maturat«, drevi »Prodana nevesta«, ki se ponovi tudi jutri popoldne. Jutri v nedeljo zvečer »Na ledeni plošči«.

u— Razdelitev dijaških ustanov pokojnega veletrgovca Antona Kolenca v Celju. Kurator ustanov pokojnega celjskega veletrgovca Antona Kolenca je na zadnji seji razdelil ustanove, in sicer 45 visokoletem v skupnem znesku 28.500 din in 22 srednješolcem v skupnem znesku 5.700 din, skupaj torej 34.200 din. Naša učeca se mladina uživa že dolgo vrsto let sadove življenjskega dela plemenitega pokojnika, ki počiva že 17 let na okoliškem pokopališču v Celju.

u— »Soča« v Celju priredi ob desetletnici na praznik 25. t. m. ob 20. slavnostno akademijo v veliki dvorani Narodnega doma. Sodelovali bodo koncertna pevka ga. Helena Lapajnetova, koncertna pianistka ga. Mirca Sancinova, violinski virtuos ravatelj g. Karlo Sancin, gg. Izidor Cergol in Janko Cigoj z odlikom iz Cankarjevega »Hlapca Jerneja«, moški zbor pevskega društva »Nanos« iz Maribora in govorni zbor. Pridite!

u— Mladinska telovadna akademija Sokola Celja I. se začne v soboto 1. aprila ob 20.30 v veliki dvorani Narodnega doma. Spored bo zelo pester. Čisti dobiček je določen za nabavo krovja za naraščaj in deco. Nabavite si vstopnice v knjigarni Gorčarjeve vdove!

u— Vinski sejem in razstava v Dramljah. Podružnica Kmetijske družbe v Dramljah priredi v soboto 25. in nedeljo 26. t. m. v Dramljah v Mlakarjevih gostilniških prostorih vinski sejem in razstavo vin iz drameljsko-savinjskega vinarskega okrožja. Otvoritev bo na praznik 25. t. m. ob 8. zjutraj. Vršila se bodo tudi predavanja iz vinogradništva in kletarstva. Obenem se priredi tudi razstava starih pivskih posod, kar je posebnost doslej prirejenih vinskih razstav. Kaže, da se bo Drameljskim posredilo doseči takšen uspeh njihovih vin, kakršnega vina po svoji kakovosti res zaslužijo. Celjanom priporočamo, da se zberejo v družbe in javijo vodstvu mestnega avtobusnega podjetja, da jih popelje ob poljubnem času v lepe Dramlje. Na oba razstavna dneva bo pri vlakih, ki vozijo v smeri Celje—Št. Jurij, čakal na postaji okrašen kmečki voz, da popelje posetnike razstave v Dramlje. Tudi avtomatki bo tam na razpolago; prav tako za povratke iz Dramelj. Izkoristite te dneve tudi za izlet na prijazni naš vinski Uršulski hrib! Prireditveni odbor je storil vse, kar je v njegovi moči, da bodo posetniki razstave dobro postreženi.

u— II. celjski kulturni tedni bo od 29. aprila do 7. maja. Priprave so v teku.

u— Pomladanska smuka na Korošici. Kockov dom na Korošici je že oskrbovan. Korošiča slovi po svojih smuškinih terenih, ki spadajo k najlepšim v Sloveniji. Notranjost Kockovega doma je bila lani lepo urejena. V jedilnici je nameščena nova kmečka peč, ki jedilnico prijetno ogreva, zato je bivanje v domu prav prijetno. Na Korošico drže zimске markacije iz Luč ob Savinji (5 do 6 ur) in s Presedlaja nad Kamnikom. Letos bo Korošiča obiskalo mnogo smučarjev, ki se že javljajo tudi iz tujine.

u— Uprava prostovoljne gasilske čete je na seji v četrtek namesto g. Korena, ki se je izselil iz Celja, izvolila za četnega tajnika g. Adolfa Bervarja, višjega oficiala državnega tožilstva v Celju in tajnika celjske gasilske čupe.

u— Smrtna nesreča otroka. V četrtek je padel triletni trgovec sinček Leopold Stropnik iz Trnovelj pri Celju doma po cementnih stopnicah. Dečku je pri padcu počila lobanja. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je včeraj umrl.

Z Jesenic

u— Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 3. pop. in 8. zvečer velfilm »Zrcalo življenja«. Med dodatki tudi risana šala in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Revolucijska svatba«. (—)

u— Slovenska sv. maša. To nedeljo bo ob 10. slovenska sv. maša v dvorani Delavskega doma na Savi. Vstop je vsakomur prost.

u— Z Jesenic

u— Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 3. pop. in 8. zvečer velfilm »Zrcalo življenja«. Med dodatki tudi risana šala in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Revolucijska svatba«. (—)

u— Slovenska sv. maša. To nedeljo bo ob 10. slovenska sv. maša v dvorani Delavskega doma na Savi. Vstop je vsakomur prost.

u— Z Jesenic

u— Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 3. pop. in 8. zvečer velfilm »Zrcalo življenja«. Med dodatki tudi risana šala in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Revolucijska svatba«. (—)

u— Slovenska sv. maša. To nedeljo bo ob 10. slovenska sv. maša v dvorani Delavskega doma na Savi. Vstop je vsakomur prost.

u— Z Jesenic

u— Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 3. pop. in 8. zvečer velfilm »Zrcalo življenja«. Med dodatki tudi risana šala in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Revolucijska svatba«. (—)

u— Slovenska sv. maša. To nedeljo bo ob 10. slovenska sv. maša v dvorani Delavskega doma na Savi. Vstop je vsakomur prost.

u— Z Jesenic

u— Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 3. pop. in 8. zvečer velfilm »Zrcalo življenja«. Med dodatki tudi risana šala in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Revolucijska svatba«. (—)

u— Slovenska sv. maša. To nedeljo bo ob 10. slovenska sv. maša v dvorani Delavskega doma na Savi. Vstop je vsakomur prost.

u— Z Jesenic

u— Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 3. pop. in 8. zvečer velfilm »Zrcalo življenja«. Med dodatki tudi risana šala in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Revolucijska svatba«. (—)

u— Slovenska sv. maša. To nedeljo bo ob 10. slovenska sv. maša v dvorani Delavskega doma na Savi. Vstop je vsakomur prost.

u— Z Jesenic

u— Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 3. pop. in 8. zvečer velfilm »Zrcalo življenja«. Med dodatki tudi risana šala in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Revolucijska svatba«. (—)

u— Slovenska sv. maša. To nedeljo bo ob 10. slovenska sv. maša v dvorani Delavskega doma na Savi. Vstop je vsakomur prost.

u— Z Jesenic

u— Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 3. pop. in 8. zvečer velfilm »Zrcalo življenja«. Med dodatki tudi risana šala in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Revolucijska svatba«. (—)

u— Slovenska sv. maša. To nedeljo bo ob 10. slovenska sv. maša v dvorani Delavskega doma na Savi. Vstop je vsakomur prost.

u— Z Jesenic

u— Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob 3. pop. in 8. zvečer velfilm »Zrcalo življenja«. Med dodatki tudi risana šala in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Revolucijska svatba«. (—)

Pri
gripi
vzemajte
ASPIRIN
TABLETE!
BAYER
Pazite na Bayer-jev križ!

— Registriran pod št. 441 od 24. III. 1938.

Iz šoštanj

Učiteljsko društvo je imelo zadnjo soboto v Velenju zborovanje. Učitelj g. Lovše iz Maribora je referiral o Učiteljskem domu v Mariboru, njegovi zadrugi in internatu, predsednik g. Mencej pa je izčrpno obravnaval resolucijo Kmetijske zbornice o zboljšanju ljudskega šolstva. Zborovalci so po debati zavzeli načelno stališče do resolucije, zlasti do onih točk, ki so v navskrižju s pravnim in materialnim položajem učitelstva in normalnega razvoja šolstva. Zborovanje je bilo lepo obiskano.

Prešernova akademija. Minili petek zvečer je priredil Sokol akademijo v spomin 90letnice smrti Franceta Prešerna, največjega slovenskega pesnika. Ob lepi udeležbi občinstva je otvoril akademijo društveni prosvetar dr. Gorjanc in v svoji uvodni besedi osvežil čas, v katerem je Prešeren živel in sejal narodno kulturo. Govornik je ob koncu naglasil potrebo, da kljub hudim časom nenehoma gradimo našo narodno kulturo z vero velikoga Prešerna v srcu, da bo prišel čas, ko bo postal narod narodu brat in ko bo najvišji ukaz vsega dogajanja — človečanstvo. Vrsto deklaracij je začela gđc. Langusova, ki je občuteno podala svojo pesem o Prešernu. Sledile so deklaracije Prešernovih pesmi: Pevcu (Veingerl), Soneti nesreče (Dobravčeva), Izgubljena vera (Medvedova), Ribič (Kurnikova), Slovo od mladosti (Platzer), Sonetni venec (Destovnik in Novakova). Daljši govor o Prešernu je imel Destovnik, pevske točke pa sta izpolnila moški zbor pod vodstvom Vrežja s pesmijo »Pod oknom« in ga. Lapačnetova iz Celja, ki je ob spremljavi klavirja zapela Ukaze, Kam in Nezakonsko mater. Celotna izvedba je bila zelo dobra in na dosojni višini. Na koncu programa je stopil na oder akademik Rök in se zahvalil občinstvu za udeležbo. Ko je povedal, da je ljubljanska akademska mladina glede na resne dni stvorila enoten akademski blok, je dvorana navdušeno aplaudirala in stoji zapela »Hej Slovanci«.

Iz Kamnika

Povišanje proračuna. Občinski proračun za leto 1939/40 je povišan od lanskega 860.000 na 978.000 din, torej za 142.000 din. Zvišale so se predvsem postavke za šolstvo (50.000 din), javno razsvetljavo (15.000), mostove (20.000), ceste (10.000 din) in nabavo škroplilnega avtomobila (30.000 din). Občinska uprava zatrjuje, da povišanje ne bo pomenilo novih obremenitev za manjše davkoplačevalce in da bodo doklade ostale na dosedanj višini. Povišanje bo krito s trošarino na uvoz sirovin.

Solstvo v naši občini. Deška šola v Kamniku ima 6 razredov z 270 učenci, deželjska šola pa 5 razredov s 199 učenci. Na šoli v Mekinjah je v 4 oddelkih 99 učencev in 88 učenk. V Nevijah je v 2 oddelkih 80 učencev in 75 učenk, v Tunjicah v 3 oddelkih 67 učencev in 65 učenk, v Vranji pa v enem oddelku 49 učencev in 54 učenke. Skupno je torej v kamniški občini 765 ljudsko šolskih učencev in 481 učenka, na vseh šolah pa poučuje 21 učiteljev. Obrtna nadaljevalna šola v Kamniku ima v treh razredih 99 učencev.

Iz Murske Sobote

Sahovski turnir. Sahovski turnir prvaka Murske Sobote odvetniški pripravnik g. Janez Nemec je igral simultanko proti 16 šahistom. Rezultat je za soboške šahiste prav časten. G. Nemec je dobil 11 partij, 3 je remiziral, 2 pa izgubil (proti notarju g. Jezovcu in sreskemu tajniku g. Puncerju). V soboto bo pri Vučaku sahovski brzi turnir, ki bo prvi v Murski Soboti.

Abbazia PENSION SCHLOSSER
Vsak comfort. Park Garza. 1 min k obrežnemu kopališču. Dunajska kuhinja. Zmerne cene. Zahtevajte prospekte.

Abbazia HOTEL EDEN
Najlepša centralna lega na morju. Vsak moderen comfort. Znamenita kuhinja. Zahtevajte prospekte! Cel pension Lir 40.—

Iz Zagorja

Z občinske deske. Razglasitev vojaškega razporeda bo v nedeljo ob 7. zjutraj na sejmisti. Običajno cepjenje proti prašičji rdečici bo v prihodnjih mesecih. Prijavitelj je treba do 28. aprila število prašičev, ki jih nameravata dati cepiti. Občinska uprava bo tudi letos oddala občinske njive v najem.

Nova igralska družina NSZ je imela v nedeljo zvečer v Sokolskem domu svoj prvi nastop z veseligrro »Svojeglavček«, ki je nad pričakovanje uspela. To je bila seveda predvsem zasluga režiserja Goloba, ki je tudi zapel več lepih pesmi. Hvalevredno je za kraj, da je pridobil nove igralske moči, ki bodo dobro vporabne tudi za Sokolski oder. Vsi igralci so častno rešili svoje vloge in so bili nagajeni s toplim odobravanjem. Zaradi privlačnega filma v kinu »Triglav« je bila udeležba srednja, kar pa ne sme motiti igralcev pri nadaljnjem delu. Naj se kmalu spet po-kažejo!

Iz Ptuja

Vsi vojni obvezniki in lastniki živine in motornih vozil, ki se v nedeljo 19. t. m. iz kakršnegakoli vzroka niso udeležili vojaškega razporeda, se morajo nemudoma zgledati na magistratu v sobi tajnika, ker bodo v nasprotnem občutili zakonske posledice.

Občni zbor krajevne organizacije Jadranske Straže bo v ponedeljek 27. t. m. ob 20. v Narodnem domu. Za člane je udeležba obvezna, prijatelji društva pa so vabljeni.

Požar na Dravskem polju. V Prepoljah na Dravskem polju je ogenj uničil hišo in gospodarska poslopja posestnika Jakoba Rojčica. Ogenj je prešel tudi na sosedno Kirbišovo poslopje. Zgorelo je vse do tal. Škoda znaša nad 50.000 din.

Razveljavljena sodba novomeškega okro-

POSOLJILNICA V PTUJU bo imela svoj redni občni zbor v četrtek 30. marca ob 16. uri v svojih uradnih zadruginih prostorih na Slovenskem trgu št. 5.

Drava je naplavila truplo. Te dni je šel neki posestnik po bližini ob Dravi proti Hajdošam. V bližini vasi je opazil da je Drava naplavila na obrežje moško truplo. O najdbi je obvestil oblastva, ki so s pomočjo v žepu najdenih dokumentov ugotovila, da je utopljenec Knap Avgust, 21-letni krojaški pomočnik iz Slovenjega Gradca. Sodna obdukcija je ugotovila, da je imelo truplo rano na čelu in podplutbe na vratu, ki pa so nastale najbrž zavoljo tega, ker je voda udarjala s truplom ob kamenje.

Padeč s kolese. Posestnikova žena Ogrizkova Marija iz Zg. Hajdine je padla s kolese, tako nesrečno, da si je zlomila nogo. Zdravi se bolnišnično.

Zvočni kino Ptuj predvaja drveni ob pol 19. in pol 21. film »Zlati kodrčiki«. Kot dodatek se predvaja Foxov žurnal. (—)

Iz življenja na deželi

BUKOVICA PRI GORICI. Zadet od kapi je 4. febr. umrl Makuc Ivan, posestnik star 73 let. Kot zaveden naroden mož se je v mlajših letih tudi javno udeleževal. Bil je predsednik zidarske zadrage in pred vojno tudi dolgoletni svetovalec takratne občine Vrtojba. Ob veliki udeležbi domačinov in sosednih vaščanov, je bil pokopan 5. febr. na domačem pokopališču v Bukovici. Žalostno je odjeknila vest, da je pokojnemu komaj po dobrem mesecu sledil v večnost njegov sin Angel, star komaj 37 let, tudi zadet od kapi, ki je umrl 18. marca. Kakor očeta, tako je tudi sina spremlja na njegovi zadnji poti velika množica pogrebcev, kar je dokaz, da sta bila med domačini in okolčani zelo priljubljena. Pokojni Angel je zapustil mlado vdovo in dva otročka. Za očetom in bratom žaluje poleg drugih domačih tudi hčerka in sestra gospa Ema Tanko, znana ljubljanska trgovka z južnim sadjem. Pokojnikova naj bo domača zemlja lahka, preostali pa naše sožalje.

BLED. Zvočni kino predvaja danes in jutri popoldne in zvečer velefilm »Dama s kamelijami«. Igrata Greta Garbo in Robert Taylor. Popoldne ob pol 3. prinaša domači film »V kraljestvu Zlatorog« ob znižani cenotni cenl. (—)

DOLENJI LOGATEC. Zvočni kino Sokol predvaja danes ob 4. in 8. zvečer film »Transatlantika«, jutri v nedeljo, ob 4. in 8. pa velefilm »Skozi pustino«, po istoimenskem Karli Mayevem romanu. Dodatek najnovejši Fox-ov tednik. Posečajte sokolski kino! (—)

JEŽICA. V nedeljo 26. t. m. ob 20. bodo gotovali na odru ježenskega Sokola marljivi igralci Sokolskega društva iz Strazišča s tridejansko dramo iz ruskega življenja, »Nasmeh smrti«. S tem bodo Straziščani vrtili gostovanje Sokolu Ježica, ki je v pripravi v Strazišču dramo »Konjeniška patrola«. Drama »Nasmeh smrti« ima lepo vsebino, zato vabimo občinstvo, da se udeleži v obilnem številu te predstave, da s tem vrnemo lep obisk, ki so ga imeli naši igralci v Strazišču.

LASKO. Dramski odsek ljubljanske podružnice Narodno strokovne zveze, ki je gostoval z velikim uspehom preteklo nedeljo na sokolskem odru v Radovljici z dobro izvedeno veseligrro »Pesem s ceste«, ponovi igro danes ob 20. na sokolskem odru v Laškem, na kar opozarjamo vse, ki žele preživeti večer, poln smeha in zdravega humora.

MEDVODE. V nedeljo ob 16. uri bodo gostovali v Sokolskem domu igralci Sentačakovega gledališča z zabavno in duhovito Vachekovo komedijo »Zvita Marfa« (Peč). Ker je to eno najboljših del češke povojne literature, naj nihče ne zamudi prilike, da si to komedijo ogleda. Sokolu jejo najboljši moči Sentačakovega gledališča.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 15.15 in 20.100% češki film po slovitem romanu češke pisateljice Karoline Svetle »Križ ob potoku«. Za dodatek Paramountov zvočni tehnik. (—)

SEVNICA. Zvočni kino predvaja še danes ob 13. in ob pol 17. film »Oj leti, stavi Sokole, drvi ob 20. in jutri pa film »Herjosa dolžnost poročnika Perija« (—)

SKOFJA LOKA. Drvi bodo v Sokolskem domu, po daljšem premoru spet enkrat gostovali Sentačakovi iz Ljubljane! Zagladi bodo eno najboljših del češke povojne literature, E. Vacheka zabavno in duhovito komedijo: »Zvita Marfa« (Peč). Sodelujejo prve moči Sentačakovega gledališča. Napolnite dvorano!

VURBERK. Krajevna protituberkulozna liga bo imela redni letni občni zbor v nedeljo 26. t. m. ob 1/11. v županijskem domu.

DOM VISOKOSOLK
PRIREDI POD PO-
KROVITELJSTVOM
gg. DEKANOV
UNIVERZE KRALJA
ALEKSANDRA I.

VSTOPNICE PROTI VABILU po DIN 20.— in 10.—

V. AKADEMIJO S PLESOM

DANES OB 20. V KAZINI

Praznik kmečkega fanta

Delavni Sokol v Smartnem ob Paki je 18. in 19. t. m. uprizoril na novo opremljenem odru svoje telovadnice Kreftovo dramo »Celjski grofje«, Marsikdo je pred uprizoritvijo zmaljal z glavo, češ da je tako težko odsko delo na podeželskem odru nemogoče. Uprizoritev pa je dokazala, da je bila ta črnoglednost odveč. Pri obeh predstavah je bila sokolska telovadnica nabito polna, tudi na nedeljo, ko je neka druga telovadna organizacija imela posvetitev temeljnega kamna svojega doma in telovadno akademijo. Kakor riziko pomenita dve prireditvi na en dan v majhnem kraju, ve samotisti, ki je to že praktično doživel. Toda uprizoritvi »Celjskih grofov« se za vedelo, da jim je uspeh zagotovljen. V nedeljo je bila telovadnica še bolj zasedena

kakor prejšnji večer. Med potekom dejanja je v telovadnici vladala popolna tišina, kar je dokaz, da so se ljudje z vso dušo poglabili v vsebino drame. Šmarski Sokol, ki je z velikimi denarnimi tržnjami omogočil to predstavo, je z njo dokazal, da je naša preprosta ljudstvo dovzetno tudi za težja dela slovenske dramske umetnosti in ne samo za plehke igre.

Poleg društva imajo za ta uspeh še posebne zasluge igralci, ki so pod spretnim vodstvom režiserke gđc. Mileve Zakrajške pokazali mnogo močnejšo igro kakor navadno povprečni dilenti. Ob tej priliki moramo omeniti zlasti vlogo pravdača, ki jo je kreiral g. Franc Pirtošek, kmečki sin iz Rečice ob Paki. Ze poklicnem igralcu je ta vloga trd oroh, kaj šele diletantu. Toda Pirtošek je dokazal, da zmora tudi take težave. S svojim prepričevalnim nastopom je potegnil za seboj vse hvaležno občinstvo. Ze ko mu je bilo 12 let, je prvič nastopil kot Jurček v »Divjem lovcu«. V vlogi pravdača je v 31. letu svojega življenja stopil sedemdesetletni na odsko deske. Pirtošek nikjer ne sili v ospredje, zato je njegovo tiho in vztrajno delo toliko več vredno. Hvaležni mu moramo biti vsi, ki nam je pri srcu domača prosveta, Jubilantu želimo, da bi s svojim odskim udejstvovanjem še mnogo let pomagal graditi stavbo naše prosvete in da bi bil 26. t. m., ko se bodo »Celjski grofi« ponovili, deležen pri občinstvu prav toliko hvaležnosti kakor pri dozdajšnjih nastopih.

S 1. aprilom

prevzamem v najem restavracijo in klet hotela »UNIONA« v Ljubljani.

Priporočam se cenjenim gostom z zagotovilom, da bom dosledno upošteval vsa načela moderne gostinskega obrata ter nudil v vsakem pogledu izborna postrežbo.

Matija Karba

Zato sem tu
da Vam
varujem kožo!

Prepustite odslej mirne duše meni skrb za nego svoje kože. Edino, kaj morate storiti, je to, da redno mazate kožo z NIVEO. Zakaj samo Nivea vsebuje Eucerit, najboljšo okrepilno sredstvo za kožo. Z njim vpliva Nivea blagodejno na kožno stanje. Nivea Vam ohranja kožo mladostno in krepko, celo ostro vreme ji ne more škoditi. Zato si kupite še danes Niveo; bolje je namreč bolezen preprečiti, kakor se zdraviti!

Henček:

Križanka »Deteljica«

Vodoravno: 1) začetna črka krstnega imena in rodbinsko ime. 3) roditelj, kar da usoda. 6) mesto v Evropi.

Navpično: 1) začetna črka krstnega imena in rodbinsko ime. 2) drug izraz za vir. 4) kosček papirja, 5) kar obavi hribozavec.

Pravilne rešitve je treba poslati do 31. marca na Upravo »Jutra«. Razpisane je 1 nagrada v vrednosti 250 din, 1 v vrednosti 100 din in ena v vrednosti 50 din.

Zlata poroka vzornega para

Mala Nedelja, 24. marca

Pretekli mesec sta slavila pri Mali Nedelji v ljutomerskem srezu petdesetletnico poroke Anton Belšak in njegova žena Marija. V pol stoletja trajajočem srečnem zakonskem življenju sta se utrdila pri težkem gospodarskem delu, pri prelivanju potnih srag in skelečih žuljih, da sta se vedno oba prav krepka in zdrava. Slavljenec je prevel pred dobrimi petdesetimi leti precej zanemarljiv dom in posestvo. S svojimi silami, z vneto in stremiljenjem po izboljšanju gospodarstva je posvetil vse svoje moči obnovi in preureditvi domače grude. Rad je čital strokovne gospodarske razprave, iz katerih je črpal pobudo in navdih pri svojem delu. Njegova zakonska družica mu je stala zvesto ob strani ter sta tako dosegla z neumornim delom častne uspehe.

Vrhu prijaznega bodislavskega griča, od koder sega pogled čez valovito hribovje in rodovitne ravnine do meje sosednih dveh držav, se svetlika slavljenčeva domačija, obdana z razsežnim sadovnjakom, ki ga je sam zasadil in oskrboval. Skrbno obdelana polja in negovani gozdovi po obronkih griča pričajo o smotnem delu ter o stremiljenju po izboljšanju in povzdigu gospodarstva. Drenžirani travniki v dolini dajejo obilo dobre piče za govedo in konje.

V srečnem složenem zakonskem življenju sta zlatoporočnica vselej delila radost in veselje, pa tudi tuge in žalosti. Okusiti sta morala tudi grenko kupo trpljenja, Marsikatera solza je zdrknila po vsem licu, marsikateri bolesten vzdih in prošnja je splevala v višave, ko so bili leta in leta trije sinovi na bojiščih ter so izostajale vesti zdaj od tega, zdaj od drugega. Najstarejši

Najmlajšemu sinu, ki je potem prevzel domačijo, sta oba slavljenca še vedno krepka opora pri gospodarstvu z navdih in delom. — Jubilanti, ki je pravkar dopolnil 80. leto starosti, ni nikdar kadil in je vedno prav zmerno pil. Od mladeniške dobe, ko je prebolel legar, ni bil nikdar resno bolan, istotako tudi ne njegova življenjska družica. Slavljenec je danes najstarejši član sokolske čete pri Mali Nedelji, ki mu je k redkemu slavu iskreno čestitala. Tem čestitkam se pridružujemo tudi mi s željo, naj ohrani usoda obe krepki prejšnji koronini do skrajno močnega meje človeškega življenja.

Preskrbite si čimprej

SREČKE DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

pri

ZADRUŽNI HRANILNICI

v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 6.

Za nagrobnik

dr. Ivanu Lahu

Odbor za postavitev nagrobnega spomenika dr. Ivanu Lahu v Ljubljani je prejel od 11. do vključeno 24. t. m. sledeče prispevke: din 1.500: mestno poglavarstvo, Ljubljana.

din 300: odbor za postavitev Cankarjevega spomenika na Vrhnikih, (po g. Fran Jurci).

din 200: P.E.N. klub, center Ljubljana.

din 100: Kavčič Jakob, dr. Murko Ivo, Puh J.R., Savez ratnih dobrovoljcev, Splošno žensko društvo, Sportni klub »Ilirija«, Vzajemna

din 50: Lozar Mate, M. I. Mihelak Jože,

E. Rosa, dr. Rutar Ignacij, Urban Miroslav, Ljubljana; Ogrin Ivan, Laverca, Arko Ivan, Ribnica.

din 30: inž. Dokleva Maks, Lovše Anton, Ludvika Vlasta, Slanovec Vinko, Ljubljana.

din 25: inž. Ladislav Bevc, dr. Pirkmajer Otmar, Ljubljana; Wudler Rudolf, Petrovč.

din 20: Jelderlinič Tomo, Smrkolj Albin, Ljubljana; Hasenöhrl Anica, Maribor; Kavčič Jože, Skofja Loka; Krasovec F., št. Vid pri Stični.

Vsem prisrčna hvala!

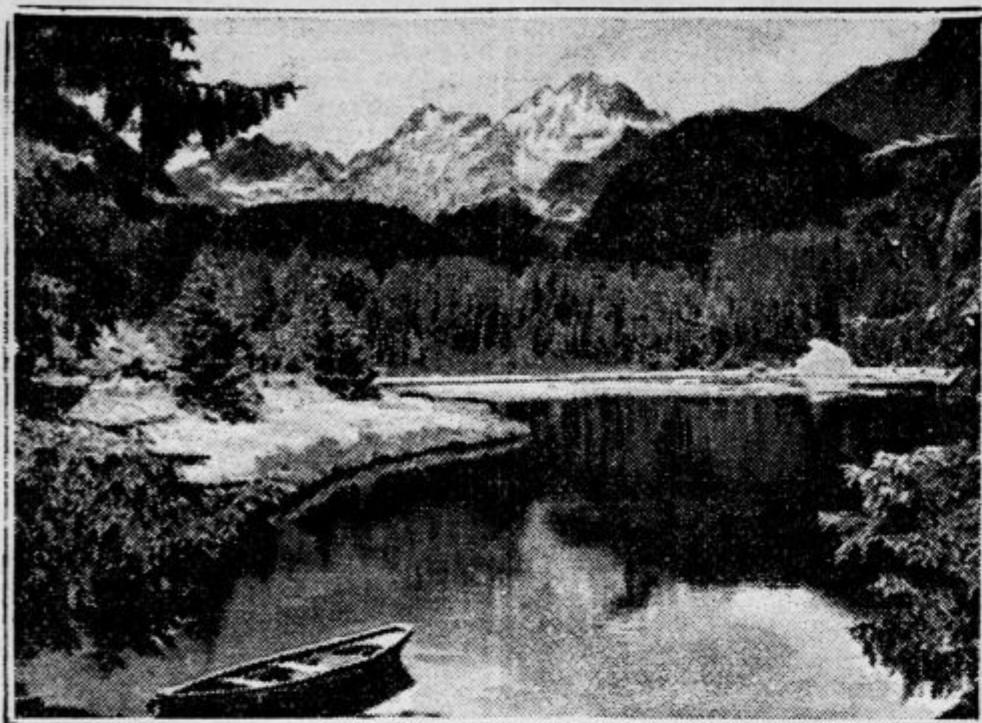
Odbor.

Sokol

Ljubljanska sokolska društva opozarjamo na današnje mladinsko telovadno akademijo Sokola III, Bežigrad, ki se vrši na bežigradski ogledni (osnovni) šoli. Začetek ob 20.

Slovaška na novi poti

Še nekaj vtisov iz Bratislave — Novi možje na krmilu nove države
Gospodarski pomen Slovaške — Srečanja in razgovori

Strbské Pleso, biser slovaških Tater

V četrtkovem »Jutru« sem opisal svojo pot iz Prage v slovaško prestolnico Bratislavo dan po nemški zasedbi Češke in Moravske in par dni po odcepitvi Slovaške od dotakratne češkoslovaške republike. Naj sledi danes še par slik iz Bratislave same, v kateri sem se mudil dva dneva.

Proslava samostojnosti

Osemnajstega marca zvečer je priredila Hlinkova garda v Bratislavi prvo slavnostno manifestacijo ob prvi proglašitvi državne samostojnosti. Fasada Narodnega gledališča (v njem so tiste dni igrali Nušičevega »Pokojnika«) je bila okrašena s številnimi zastavami. Z balkona so se spuščale posebne dolge zastave; ena izmed njih je bila rdeča s ključastim križem. Znak, da je nemška nacionaiono-socialistična ideja zastopana tudi v izrazu totalitarne slovaškega nacionalizma.

Na obsežnem trgu so se zbrali gardisti v svojih uniformah, čete Hlinkove mladine v krojih ali s travkami na roki, zastopniki raznih katoliških in slovaških nacionalnih organizacij ter mnogo ljudstva. Med njimi so bili tudi Nemci in Madžari. Ves trg je nudi slikovito podobo. Na njem so se vršile v teku zadnjih dvajsetih let netete slavnosti in manifestacije; govorniki so poveljevali razne ideje in razne ljudi in prennogi, ki so zdaj stali na trgu, so takisto vzklicali in ploskali.

Z balkona gledališča so tokrat govorili vodilni akterji najnovejše slovaške politike: Tiso, Tuka, Šano Mach. Tisova duhovniška fiziognomija se je odražala ob profesorokem obličju dr. Tuke, in oba obraza sta kontrastirala z mladostnim, energičnim, brezobzirno voljo izražajočim obličjem Šane Macha. Govorniki so navduševali množico s plamenečimi besedami, ki so ustrezala razpoloženosti prevratnega časa. Na znotraj in proti nedavni preteklosti zaostreni slovaški nacionalizem, kakor se je iskrl v besedah govornikov, je bil močno obziren nasproti sosednim narodom. Totalitarizem malega naroda nima nazven večjih možnosti; njegova ekspanzivna sila se mora izživljati v lastnem krogu in tu skuša uveljaviti svojo potrebo vladanja in vodstva. Po manifestaciji je bil pohod skozi mesto. Godbe so igrale pohodne komade, množice se so vzklicale. Zdelo pa se je, da v vsem navdušenju vendar le ni bilo toliko srca, kakor bi ga zahtevali veliki dogodki. Toda za srce in za široko sproščenost sploh ni šlo; novi nazor se naslanja na disciplino, udarnost in vodstvo. Med starimi Slovaki jih je kajpak mnogo, ki ne razumejo teh razlik.

Razvoj pojde preko onih, ki modrujejo ob spominih na preteklost, — mi je dejal eden izmed mladih mož v novi uniformi.

Naslednjega dne, na Jožefovo, je bila lepa, sončna nedelja. Po vseh slovaških cerkvah so peli Te Deum za zmago Hlinkove Slovaške.

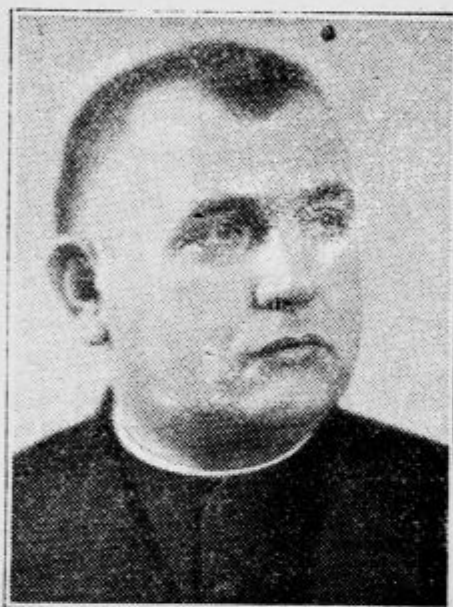
Iz listov sem si izpisal poglavne vesti: Protikolator Tretjega rajha nad Slovaško, ponočno posvetovanje slovaških ministrov na Dunaju, priznanje trajajočih nejasnosti državopravnega položaja. Te vesti so tvorile značilno ozadje bratislavski proslavi samostojnosti.

V Propagandnem uradu

Na Trgu 1. maja, nasproti hotela »Fatra«, se je nastanil propagandni urad, nekak Presburo nove slovaške vlade. Njegov

šef je minister Šano Mach, eden najradikalnejših slovaških avtonomistov, ki je bil pred zgodovinsko odločitvijo 14. marca tri dni zaprt v Brnu in čigar konflikt s Karolom Sidorjem je tega nedavnega podpredsednika osrednje praške vlade in kratkotrajnega predsednika slovaške vlade spravil v nemilost sedanega direktorja Hlinkove stranke in garde.

Pred poslopijem se spreha le napol uniformirani gardisti s puško. Ko hočem vstopiti, mi veli, naj se legitimiram. Ju-

Dr. JOSEF TISO, predsednik sedanje slovaške vlade

goslovenska žurnalistična izkaznica je dosegla popoln učinek. Povzpem se v prvo nadstropje, grem skozi sobo, v kateri je sedelo več gardistov, in pridem do tajnika propagandnega urada, ki je v družbi nekoga tovariša in tovarišice pregledaval tuje liste, zasedujoče menda odmeve slovaških zadev v zapadnem svetu. Po vsem je bilo videti, da je tudi to urad, ki šele nastaja — kakor vse v državi, ki sama stoprav nastaja. Zdi se, da korektnemu gospodu, ki sem mu bil razložil namen svoje reporterske poti, ni bilo neznano »Jutro«. Obrnil se je telefonično na vladnega komisarja v redakciji »Narodnih novine«.

Slovaški vaški motiv: na Telovo

g. Valacha in ga naprosil, da naj me spremlja v vladno palačo in preskrbi z zaželenimi informacijami.

Tako sem krenil v spremstvu uniformiranega gardista v redakcijo »Narodnih novine«, najstarejšega slovaškega lista, ki je pred nekaj dnevi izdal slavnostno številko ob svoji sedemdesetletnici. Ta žurnalistični vrstnik »Slovenskega Naroda« ima velike zasluge za slovaško narodno zavest. V dolgih letih narodnega zatiranja je v tej žurnalistični svetilki nenehoma gorel plamen narodne ideje. Dvanajstega marca letos je izšla slavnostna številka »Narodnih novine« z uvodno besedo predsednika dr. Emila Háche. »Moja najbolj goreča želja je ta, da bi kmalu izginilo vse, kar še na obeh straneh moti jasni pogled...« je pisal prezident češko-slovaške. Dva dni po izidu te številke je češkoslovaška zatonila v zgodovino: tako meljejo današnji mlini usode... Redakcija »Narodnih novine« je v Sladkevičevi ulici. Glavni urednik je simpatični publicist in pisatelj Andrej Vrbacký, ki poteka iz vrst jugoslovanskih Slovakov in govori srbohrvaščino kakor svoj materinski jezik. List je vsedkar zastopal avtonomistični program, vendar na osnovi češko-slovaškega državnega edinstva.

Vistosmeritev, ki je postala ne le program, marveč tudi praktična potreba novega slovaškega režima, je postavila v redakcijo hlinkovskega novinarja g. Valacha kot vladnega komisarja. Skozi njegove roke gredo vsi rokopiisi načelnega značaja. Tako kontrola je posledica vrhovnega načela novega režima: vodstva.

Razgovor o novi Slovaški

Vladni komisar najstarejšega slovaškega lista pripada mlajši žurnalistični generaciji, ki je zrasla v Hlinkovi stranki, zlasti okoli njenega osrednjega glasila »Slovák«. V redakcijski sobi, kjer g. Vrbacký nemoteno opravlja vsakdanje delo, se s komisarjem kolegalno pogovarjava o poglavitnih problemih in skrbih nove, pred nekaj dnevi proglašene slovaške države.

Moj slovaški informator omenja predvsem vprašanje mejne nove države. Poljaki so vzeli enega najlepših kosov slovaške zemlje, Javorino, in vrh tega še sedemdeset dolin in štirideset tatranskih vrhov. Ti kraji niso nikdar spadali pod Poljsko in njih prebivalstvo je jokaje sprejelo svojo usodo, ne da bi se moglo z njo sprijazniti. Odprto ostaja vprašanje moravskih Slovakov, ki bi se baje hoteli priključiti Slovaški. Sin znanega slikarja Jože Uprke je nedavno privedel v Bratislavo posebno deputacijo. Slovaški narod se tudi ne more odreči svojim rojakom na Madžarskem. Madžari so sicer dovolili, da se sme v zasedenem ozemlju ustanoviti Hlinkova stranka in da smejo peti »Hej Slováci«, toda žuranski primer je najjasneje pokazal, kakšnih metod se poslužujejo madžarski podrejeni organi. Nova Slovaška pa kljub temu želi in išče prijateljskih stikov z Madžari, prav kakor s Poljaki. Posebno tesne vezi spajajo sedaj Slovaške in Nemce. Nemška vojska, ki je zasedla nekatere slovaške kraje, je prijateljsko naklonjena Slovakom in prepušča Hlinkovim gardistom stražo mostov itd.

Gospodarski pogoji slovaškega napredka

Slovaški tovariši se razvame in opisuje prirodne zaklade slovaških tal. Ne le goz-

dovi, tudi mineralno bogastvo, nafta, sol in razne druge surovine nudijo jamstvo gospodarskega napredka. Velika bogatost čaka Slovaško kot turistično deželo.

Omenil sem potrebo kapitala. — Denar bodo dali Nemci, Slovaki pa delo, ki je tudi kapital. Slovaki so na moč žilavi in podjetni delavci, o čemer pričajo njihove naselbine v Združenih državah, v Jugoslaviji in drugod. Največji gospodarski problem Slovaške je nacionalizacija gospodarskih podjetij, ki so bila doslej v veliki meri židovska. Židje so po žilinskem prevratu spravili iz Slovaške premoženje, ki se ceni na dve milijardi kron (?). Slovaki so se od Čehov naučili organizacije in drobnega dela. Ko dosežejo s svojo državo pravno sigurnost in dobe trdne meje, tedaj bodo z novimi metodami, slonečimi na energiji, direktni iniciativi in vodstvu, reorganizirali vse svoje javno življenje.

Beležil sem si te izjave, prežete s tistim optimizmom, ki označuje vse mlade ljudi okrog sedanjega režima. Kdor je vzela nase tako veliko odgovornost, kakor so jo vzeli sedanji vladajoči krogi 14. marca t. l., ima pravico do vere vase. Ni pa dvoma, da se bodo pod navidezno preprostimi problemi pojavili tudi tu še razni zapletljivi. Treba bo izredno mnogo skrbnega in smotrnega dela, da se bo na tako eksponiranem mestu vzdržala vsaj v relativni samostojnosti država, ki šteje okrog 2 milijona in pol prebivalcev, bivajočih na približno 38.000 kv. km z gostoto 63,6 prebivalca na km.

Obisk v vladni palači

Z g. Valachom sva obiskala vladno palačo, ki leži blizu velikega dunavskega mostu tik ob Dunavu. V teh prostorih je sedaj koncentriranih največ ministrov, tu so tudi dvorane in lokali slovaškega parlamenta. Na dolgih hodnikih in v čakalnicih je bilo ves čas prav živahno: prihajali so možje v uniformah in v meščanski obleki z znaki, sami prijatelji in sodelavci režima, ki znova zbira in čisti svoje vrste. V Hlinkovi gardi izvršujejo pravkar obsežno in temeljito »čiščenje«, da odstranijo ljudi, ki so bili kakorkoli v dobrih stikih s prejšnjim režimom. Vse nove pozicije in kariere se grade — kakor kaže — na zvestobi sedanjemu režimu in na brezpozojnem priznanju njegove ideologije.

Povsod vidiš Hlinkovo sliko. V sobi, kjer je prej uradoval Karel Sidor, ki je sedaj na Poljskem, je poleg Hlinkove slike razpelo. Skozi okna se odpira pogled na Dunav in preko njegove široke, niti malo »plave« vode, na sosedno nemško ozemlje. V znaku razpela, Hlinkove slike in pogleda na veliko reko, ki združuje srednjo Evropo s Črnim morjem, so utegnile nastajati zanimive meditacije. V nadaljnji veliki sobi je pravkar zasedal ministrski svet in gospodje ministri so kdaj pa kdaj stopili v prvo sobo in sprejeli tega ali onega v kakšni nujni zadevi.

Čakal sem na sprejem pri ministru Machu. Medtem se je seja zavlekla, dnevni program je zahteval njegovo prisotnost na drugem mestu in tako sva se videla samo za nekaj trenutkov. Šano Mach takisto poteka iz žurnalističnih vrst. O njem pravijo, da je eden najresnejših kandidatov za mesto žvega vodje, ki je Slovakom potrebnejši od mrtvega vodje Hlinke. Kajti mrtvi lahko dajejo avtoriteto, vzore in ideje, toda njihova prisotnost v narodu je izven časa. Čas pa zahteva dela, odločitve, udarne poti naprej. Borba za oblast v novi Slovaški se razvija baje predvsem med dvema tekmečema: Machom in Tuko.

Šano Mach napravi na prvi pogled vtis resolutnega človeka: človeka dejanja, akcije in brezobzirne ambicioznosti. Je majhne rasti, s širokim, malce na Mussolinija spominjajočim, a mladim obrazom. Oblečen je v uniformo poveljnika Hlinkove garde, ki je posneta po fašističnih krojih. Pozdravlja po fašistično. Zdi se, da sodi po vsej svoji naravi med »ljudi novega časa«. Če pojde Slovaška po sedanji poti, je Šano Mach mož bodočnosti. Tiso se bo po vsej verjetnosti počasi in z vso glorio umaknil z vodilnega mesta.

Največji dar Previdnosti?

Tiste dni je objavil »Slovák« članek, ki v njem prvi: »Samostojna država je največji dar, ki ga more Previdnost položiti v naročje kakšnemu narodu.« Slovaki — prav za prav tista plast, ki si je po sporazumu v 2. liniji pridobila oblast in jo utrdila na podlagi zmesi fašističnega totalitarizma in katoliške religioznosti — uživajo sedaj ta dar Previdnosti. Z zgodovinskim sklepom 14. marca so razvezali Svatojovske palice in obnovili pojave, ki so vsaj do neke mere spremljali tudi usodo davne velikomoravske države.

Bilo bi prezgodaj, če bi hoteli že danes sklepati o vseh posledicah njihove ločitve od Čehov. Kamorkoli pa pogledamo, povsod vidimo, da bo morala nova država trdo zgrabit celo vrsto »problemov z rogovic«, kakor je dejal Nietzsche. Previdnost morda res polaga narodom v naročje svoje darove, toda zgodovina nas uči, da jih Previdnost ne varuje, marveč jih prepušča samim narodom. Slovaki bodo morda

že kmalu občutili duha časa, ki zopet neugnano teži k ustvarjanju večjih, močnih držav. Naj bi ne spoznali, da je lahko dar državne samostojnosti tudi varilji danaj kar. Istovetjenje naroda z državo je največkrat privilegij močnih narodov. Ni mogoče, da bi imel sleherni narod samostojno državo — to se pravi, ni mogoče, da bi jo mogel trajno ohraniti v svetu, kjer odločata predvsem gospodarski in vojaški potencial. Na zgornje besede »Slovák«, napisane v medenih tednih nove slovaške države, bi bilo mogoče spisati razne variacije, za sedaj pa je najbolje, če prosimo Previdnost, da prihrani narodom nepopravljive preizkušnje.

Naročajte, čitajte in širite

»JUTRO«!

Sodobnost hoče luči!

Električne žarnice nam ne zadoščajo več — Tehnika hoče najti nove, izdatnejše in cenejše svetlobne vire

Velika okna so najočitenjša poteza vseh stanovanjskih zgradb našega časa. Zmernost več svetlobe si želimo krog sebe in če je okna ne bomo mogli več dovolj dati. bdo gradili arhitekti steklene hiše, da bodo lahko svetlobni žarki skozi stene lili v prostore. Morda se bo zgodilo tudi narobe in se bodo graditelji bodočnosti pri delovnih poslopijih s črni svetlobi vobče odrekli in se zatekli k zgolj umetni luči. Tudi taki načrti so se že pretresali: Pod zemljo grajeni nebotičniki z velikanskimi prepračevalnimi napravami in električnimi centralnimi za razsvetljavo! No, pa do tega imamo še daleč.

Vele mesta se kopljejo zvečer v morju luči. Trgovske ulice so v teh urah veletoki živega ognja vseh barv in blešave. Amerika prednjači. Newyork porabi v enem mesecu več električnega toka za reklamno razsvetljavo kakor naša država za vse svoje potrebe celo leto. Evropska mesta so manj potratna in si marno prizadevajo, dobiti svoje ameriške vzornice.

Med milijoni in milijoni bavnih luči, namenov in slik je na kraji naša umetna luč: električna žarnica čedalje bolj zapostavljena. V stanovanjskih prostorih in delavnica se kraljuje nad drugimi viri svetlo-

be, na ulici pa so jo že zelo izpodrinile druge svetila. V reklamni svetlobi dominirajo danes neonske cevi, če smemo tako malce površno imenovati žarnice, v katerih svetijo tako imenovani žlahtni plini. Rdeča svetloba neonskega plina je najbolj efektna med njimi, najdelj se vidi in na toplejši je njen son. Modri in zeleni reklamni napisi v vseh odtenkih se nam vidijo premirni; prijetni postanejo šele v zvezi z navadno lučjo ali pa tudi z neonsko svetlobo.

Ulične svetilke z navadnim žarnicami zdaj marsikje nadomeščajo z žarnicami na živosrebrno paro. Tudi nekatera mesta v naši državi so že poskusila z njimi. V Ljubljani so jih lani obesili na nekaterih trgih, a so nam samo nekaj dni svetile, potem so jih spet odstranili. Njih svetloba je izrazito sinje barve in sama zase očesu nič kaj prijetna. V zvezi z navadnimi žarnicami pa je mogoče z njo doseči prav efektno učino razsvetljavo.

Že pred leti so nam obetali, da dobimo žarnice na živosrebrno paro v navadni jakosti in velkosti za dom. Doslej je ostalo samo pri obljubi, ker se tovarnam svetlobnih teles še ni posrečilo ustvariti pravih barvnih kombinacij in izdelki so po

svojih svojstvih tudi še premalo enotni. Verjetno je, da dobimo v doglednem času žarnice na žareče pline, silne neonskim cevem, toda nekaj stokrat ali celo tisočkrat večje svetlosti. V njih bo žarela mešanica raznih plinov pod velikanskim pritiskom. Glavna prednost teh žarnic bo njih ekonomičnost. Pri enaki potrošnji električnega toka bodo dajale dvakrat, trikrat ali še več svetlobe kakor sedanje žarnice.

Naša žarnica je — čeprav se nam vidi zelo dovršena — velika zapravljivka. V najugodnejšem primeru nam izpremeni samo 10 odstotkov električnega toka v svetlobo, ostalih 90 odstotkov nam pa izžareva v obliki toplote, ki je pri žarnici prav nič ne potrebujemo. Narava pozna svetlobne vire, ki ravnojo z energijo mnogo bolj gospodarno. Pomislimo samo na kresnico, ali pa na trli štor v gorzu, ki nas ponoči trapi s svojo svetlobo. Tu je samo še svetloba brez toplotnega izžarjanja: tako imenovana mrzla svetloba. Danes poznamo že celo vrsto svetelnih snovi — luminoforov — katerih molekuli oddajajo svetlobo, ako so jih poprej obevali kak drugi žarki, bodisi svetlobni žarki, alfa žarki radioaktivnih snovi ali pa katodni žarki, kakršne poznamo iz radijskih in rentgenskih cevi.

Za svetelnimi snovmi se nedvomno skrivajo še velika bodočnost. Danes nam razen pri razsvetljavi ter v fotografiji in televiziji še ne pomenijo posebno mnogo, mogoče pa bodo nekako v daljni bodočnosti glavni vir umetne svetlobe. Zdj se ponaj-

šajo te snovi kot nekakšni shranjevalci svetlobe, kot svetlobni akumulatorji, ki vračajo svetlobo, ako smo jih poprej oblikovali z njo. Toda čim se posreči fiziki izpregledati mehanizem tega shranjevanja in naknadnega izžarjanja svetlobe, bo morda mogoče te snovi z elektriko ali s čim drugim tako vzbujati, da bodo trajno svetile.

Kot svetilne snovi se danes uporabljajo v glavnem spojine žvepla, klora in broma s kovinami. Če se na le-tem primeša še malce kake radioaktivne snovi — v praksi se danes uporablja mezozorij — potem dobimo radioaktivne svetilne snovi, s kakršnimi so prevlečeni n. pr. urni kazalci, ki se v temi svetijo ali pa napisi, ki naj bodo ponoči vidni brez razsvetljave. Tu smo že malce bliže naši luči bodočnosti.

Poprej omenjene svetlobne cevi za reklamne svrhe se lahko s pomočjo svetelnih snovi priredijo za vsakovrstne barvne odtenke. Navadno se spravijo v cevi kot para, ali pa se z njimi prevleče stena cevi na notranji strani. Cinkove spojine n. pr. dajejo izrazito zeleno, volframat pa jarko modro ali vijoličasto svetlobo. Variant je cela vrsta. Z dodatkom svetelnih snovi pa se ne ustvari samo žarela barva, ampak se tudi jakost svetlobe znatno poveča. Tudi pri teh cevih so svetlobni tehniki na pragu neke nove, še povsem neznane delovne metode, ki nam nekoč utegnejo postati vsakdanje.

Na zelo pomembnih izvirnih mestih svetlobe se zadnji čas pravi uspešno uporabljajo tako zvane natrijeve svetilke. V bli-

stvu so to cevi, v katerih žari natrijeva para. Kovina natrij daje v žarečem stanju silno jarko, popolnoma enobarvno rumeno luč. Izkušnje so pokazale, da oko v tej svetlobi nenavadno ostro razlikuje kontraste in za ulični promet je to kot nalašč. V prometu ne gre za to, da vidi vozač reči okrog sebe take kakor so, v svojih naravnih barvah, ampak da lahko čim bolj pregleda in preceni njih medsebojni položaj. Dalje ima natrijeva luč dobro lastnost, da izvržno prodira meglo, kar ji v ulični razsvetljavi daje veliko prednost pred navadnimi plinskimi ali električnimi svetilkami.

Natrijeve svetilke imajo zdaj še nekatere nedostatke. Tako se n. pr. ne morejo neposredno priključiti na električno omrežje, ampak potrebujejo predupore ali transformatorje, kar njih instalacijo nekoliko podraži. Po drugi strani je pa spet natrijeva svetloba med najcenejšimi glede na porabo električnega toka. Praksa je pokazala, da se da pri pravilni porazdelitvi natrijevih svetilk doseči pri isti potrošnji električnega toka dvakrat boljša razsvetljava kakor doslej.

Prav verjetno je, da tudi današnja natrijeva žarnica predstavlja primitiven zametek žarnice bodočnosti. Kakor pri prej omenjenih novih umetnih svetilih, je tudi tu problem barva svetlobe. Tehnika si prizadeva ustvariti umetno luč, ki naj bi bila razsvetljavo podobna naravni luči, a pa čim bolj silna dnevnih svetlobi. L. lika umetne luči.

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

I. S. — Lj. Otvoriti nameravate trgovino z galanterijo. Kaj morate s tem v zvezi v prvi vrsti ugotoviti? Kako bo z davkom?

— Pred vsem se javite pri Združenju trgovcev v Ljubljani, kjer boste plačali najprej predpisano inkorporacijsko pristojbino in nato prejeli vsa potrebna nadaljnja navodila. Opozorjamo pa Vas, da bo po delitvi koncesije odvisna v prvi vrsti od šolske kvalifikacije Vašega poslovođa, ako ga mislite nastaviti v svojem obratu, in od šolske izobrazbe Vas samih. Poslovođa se bo moral v tem slučaju v trgovini tudi dejanski in osebno udeleževati. Davčna uprava bo sivočasno od mestnega poglavarstva obveščena o izdaji koncesije ter Vas na to pozvala, da ji radi provizijske pridobitne odmere predložite predpisano prijavo. V smislu določbe čl. 48. zak. o neposrednih davkih se bo davčna obveznost začela s prvim dnem prihodnjega meseca, ko boste otvorili obrat. Kot trgovec boste uvrščeni v I. skupno ter boste plačevali 10% osnovnega davka od 100 din čistega dohodka. Poleg tega Vas zadenejo še običajne samoupravne določitve na osnovno pridobitno in dopolnilni davek od skupnega čistega dohodka (čl. 59. zak.). Za prvo potrebo smo Vam v okviru Vašega skromnega vprašanja povedali vse najpomembnejše. Če pa Vam to ne zadošča, se s primerom zgornjostopno ponovno oglašite!

P. G. — P. »Davčna knjžica«. Dvoje obrti imate. Doslej ste plačevali od obeh obrti pridobitno na eno davčno knjžico. Radi ločnejšega pregleda pa ste prosili davčno upravo, naj Vam napravi davčno knjžico za vsako obrt posebej. Davčna uprava je Vašo zahtevo odklonila, češ da je to nemogoče. Ali je njeno stališče pravilno? — Poseben razpis fin. ministrstva z dne 20. VI. 1935, št. 44.851.III. veli, da morajo davčne uprave, kadarkoli se davčni zavezanci obračajo na nje, vjrdno in točno dati pojasnila o stanju njihovih davčnih knjžic. Tudi tisti, ko glavne davčne knjžice še niso spravljene v red, morajo davčni organi vsakemu zavezancu, ki prosi za to, z individualno likvidacijo davčnega računa ugotoviti točno stanje dolga. Vsak davčni zavezanec ima za predpisane neposredne davke, ki jih plačuje v področju ene in iste upravne občine samo eno davčno knjžico ali z drugo besedo samo en davčni račun, čeprav morda izvršuje v dotični občini več obrti, čeprav ima v dotični občini več hiš itd. Zato davčna uprava ni dolžna in tudi ne sme razkrojiti tega računa na vsako davčno postavko posamič. Vsak količjak uslužen in uideven davčni uradnik pa bo če mu dopušča čas, takšni prošnji, kot je bila Vaša, ugodil na ta način, da bo iz glavne davčne knjžice posnel za vsako davčno postavko posebej in k temu predpisu posamič izračunal tudi avtonomne določitve. To se sicer ne bo zgodilo v davčni knjžici, ki za takšne obračune ni primerna, pač pa na posebnem listu papirja. Stopite k šefu davčne uprave in mu obrazložite svojo željo! Če bi Vašo prošnjo tudi šef odklonil, zahtevajte, naj Vas vzame na zapisnik, v katerem proučijo Vašo prošnjo, na kar Vam davčna uprava brezpogojno mora izdati zahtevano rešitev. Za zapisnik in rešitev pa boste morali seveda doprinesiti kolek za 10 din in 20 din.

B. L. — R. Za I. četrtletje t. l. ste prejeli od davčne uprave opominjalno pošto poležno za plačilo zemljarine v znesku 80 din. Vaša dva soseda, ki imata v primeri z Vami 10 do 15-krat več zemljišča, pa sta prejela poležno in sicer vsak samo za 50 din. Odkod ta razlika in kaj Vam je ukinjeno? — Predvsem pripominjamo, da dosepa zemljarina po čl. 148. zak. o neposrednih davkih v plačilo v dveh enakih letnih obrokih in sicer dne 15. avgusta in dne 1. novembra. Za račun tekočega leta torej davčna uprava ni bila upravičena zahtevati plačilo zemljarine. Zato z gotovostjo sklepamo, da se nanaša zahtevani znesek 80 din na zaostanek iz lanskega leta. Isto bo veljalo tudi za Vaša dva soseda, ki imata v primeri z Vami sicer 10—15 krat več zemljišča, toda za 30 din manjši zaostanek iz lanskega leta. Popolnoma zanesljivo pojasnilo pa boste prejeli samo pri davčni upravi.

Pravna

I. P. S. O. »Odpravnina«. Ze 12 let ste uslužbeni kot ravnatelj in poslovođa pri večji industriji. Radi bi vedeli, če vam pripade odpravnina. — Ker je Vaše službeno razmerje trajalo pretežno 12 let in Vam je bilo poverjeno opravljanje višjih trgovskih opravil, Vam po zakonu pripade odpravnina. Odpravnina znaša štirinast mesečno plačo v višini, ki ste jo prejeli v zadnjem mesecu. Ako ste smeli kot ravnatelj vršiti posle kot pooblaščenec podjetja, Vam pripade odpravnina v dvakratni višini. Odpravnina pa ne boste mogli zahtevati ako bi sami odpovedali službo, ako bi jo brez važnega razloga zapustili predčasno ali bili po svoji krivdi predčasno odpusteni. Dolžnost plačevanja odpravnine celoma ali deloma preneha le v primeru likvidacije podjetja, ako se je gospodarsko stanje službovalca tako poslabšalo, da mu je nemogoče izpolniti svojo obveznost celoma ali deloma. Znižanje odpravnine je dopustno le v primeru gospodarske krize, depresije v državi, ki ima za posledico redukcijo pomožnega osebja v podjetju in ako je ogrožen nadaljnji obstoj podjetja. V primeru sporazumne razveze službenega razmerja Vam odpravnina vsekakor pripade, kot tudi ako Vam službojalec odpove službo na odpovedni rok.

I. P. S. O. Pokojninsko zavarovanje. — Ako v Vašem okolišču pokojninsko zavarovanje ni bilo do sedaj še obvezno, ne boste mogli prisiliti službojaleca, da bi Vam na kakršenkoli način moral plačati odškodnino za leta, ki ste jih prebili v njegovi službi. Iz prispevkov, ki Vam jih je dajal mesečno namesto zavarovanja, ki ni bilo še obvezno, je službojalec zadostil svojim dolžnostim.

P. J. L. Pravice občana davkoplačevalca. — Kot tak morete prisostvovati sejam na občini, dokler so javne, ne pa tudi pri tajnih sejah. Biti pa smete na sejah le kot poslušalec in nimate pravice ugovarjati ali se usno pritoževati. Proti vsestrnemu sklepu občinskega odbora imate pravico pritožbe na sresko načelstvo.

P. J. Č. Obveznost plačevanja prevzivilne za nezakonskega sina. — Tako obveznost traja vse dotlej dokler se otrok ne more sam preživljati. Čim je otrok zmogel lastnega zaslužka, preneha obveznost nezakonskega očeta. Ker trdite, da ste brez

imetja in da bi sin že mogel sam zaslužiti, ker je že 19 let star in izkušen rokodelce, se obrnite na varstveno sodišče, ki bo po izvršenih poizvedbah ukinilo, da preneha Vaša obveznost, ako bodo podani za to zadostni razlogi. Da boste oproščeni za te vloge plačila takš, si oskrbite ubožno spravevalo pri pristojni občini, potrebne podatke in spravevalo pa morate potrditi tudi pristojno sresko načelstvo in davčna uprava.

I. C. P. Pomota pri vknjiževanju terjatve v trgovini. — Pri sodišču boste morali dokazati, da ste pred potekom triletnega zastaralnega doba dolžnika opominjali na plačilo in da Vam je priznal obe terjatvi, ker ugovarja zastaranje. Pomota, ki je nastala pri vknjiževanju boste morali pojasniti in dokazati s knjigami ali pričami in v primeru, da bi drugih dokazov ne bilo, bo moralo sodišče zaslišati v dokaz obe stranki. Katerim dokazom bo sodišče verjelo, ne moremo povedati, ker ocenjujejo sodišča dokazila po svobodni presoji v zvezi z zakonom in vestjo.

M. A. Č. Od nezakonskega očeta nameravate izterjati vzdrževalno za sina za njegovo otroško dobo. — Ker je Vaš sin že izpolnil 16 let in do sedaj niste uveljavili svojih in sinovih pravic do nezakonskega očeta, bi mogli doseči plačilo preživnine nazaj, le, ako bo v tako plačilo privolil nezakonski oče. V primeru tožbe bi nezakonski oče s pridom mogel ugovarjati zastaranje, ker prenehanje take terjatve v treh letih. Tudi glede hranilnih knjižic bo najbolje, da se dogovorita z očetom v prid vajinega sina.

Zdravniška

M. B. D. Imela ste že večkrat vnetje roberne mrene z eksudatom. Sedaj čutite še vedno zbadanje v prsih. Zelo hitro se zasopete in srce vam hitro bije. — Zbadanje v prsih je posledica vnetja roberne mrene, odnosno zarastlin, ki so se napravile. Vse ostalo spada v okvir bolezni, ki ste jo imeli. Svetujemo, da greste v gotovih presledkih še vedno na kontrolni pregled k vašemu zdravniku, da vam pregleda pljuča. Sončenje vam odsvetujemo in se morate glede istega prejeto posvetovati z vašim zdravnikom.

Ista: Kaj bi bilo vzrok, da ne zanosite, je težko reči: Potreben bi bil zdravniški pregled obeh partnerjev.

Ista: Leto dni nosi vaš mož vložke proti ploskim nogam, pa se mu stanje ni še nič izboljšalo. — Dokler se mu stanje ne popravi, je potrebno, da nosi vložke.

A. P. R. S. Iz znakov, ki jih navajate in pa z ozirom na druge okolnosti sumim, da bi mogli biti okuženi s kapavico. Vendar dopuščam možnost, da gre za poseben vnetje nožnice. Dosedanjemu zdravljenju sicer ni oporekati. Ker pa ni dognano, kaj je vzrok boleumu toku je potreben naprejši zdravniški pregled, ki bo šele odločil o nadaljnjem načinu zdravljenja.

A. F. Ljubljana — okolica: Do 20 let ste precej grešili, sedaj pa čutite, da pešate. — Vzrok vašemu sedanjemu stanju je po mojem mnenju preje nekaj duševni občutek manjvrednosti, kot pa telesna izčrpanost. Vseeno bi pa bilo potrebno, da živite nekaj časa popolnoma solidno. Hrana naj bo zadostna in obilna. Alkohol in nikotina se ogibajte, kar največ morete. Priporočam tudi, da gojite razne vrste sporta in turistiko, s čimer se bo okrepila tudi vaša samozavest.

P. S. L. Stalno imate bolečine v križu in v stegnu, cca 10 cm nad kolonom. — Z ozirom na dejstvo, da imate stalne bolečine na enem in istem mestu, bi mislil, da imate kronično vnetje kosti (stegnice). Bolečine v križu so lahko posledica vnetja hrbtnih vretenc, lahko pa so tudi samo odraz obolenja drobovja n. pr. maternice. Brez detajlne zdravniške preiskave se ne da nič točno reči.

V. L. Novo mesto: Imate več mesecev se ponavljajoče napade krčev po trebuhu. Po teh napadih opažate, da je urin gost in kalen. V blatu pa opažate svežo kri. — V pisnu ne navajate, da li ste imeli zlatenico, niti ne navajate, da li imate o priliki napadov vročino. Zato ne morem na daljavo izreči točne domneve. Mislim pa, da gre v vašem primeru za vnetje ledvičnih čaš. Svetujemo, da o priliki napada izmerite temperaturo in shranite vodo, katero nesite zdravniku v svrhu preiskave. Na podlagi vsega tega bo mogoče ugotoviti pravo diagnozo in obenem odrediti odgovarjajoče zdravljenje. Sveža kri v blatu opravičuje domnevo, da imate hemoroide. Skrbite za mehko stolic. Ako bi se krčevanje v večji meri ponavljalo, bi prišla v postev operacija.

Č. A. Hrasnik: Tri mesece vas boli grlo. Sedaj se počutite malo bolje, toda pričeli ste pljuvati kri. — Najbolj verjetno se mi zdi, da izvirja krvavitve iz grla, dabi obstojejo tudi druge možnosti. Vsekakor je krvavitev toliko alarmanten znak, da je potreben zdravniški pregled grla.

N. K. Priporočam zdravljenje z radijem. Obrnite se tozadevno na inštitut za zdravljenje novotvorb v Ljubljani, v prostorih bivše esntpetrske vojašnice.

Vida K.: 20 let ste stari, sicer velike postavbe, toda bolj slabo razviti. — Razvoj prs spada k tkiv. sekundarnim spolnim znakom. Razvoj teh pa zavisi med drugim zopet od pravičnega delovanja jajčnikov. Ako telesu manjka teh snovi, jih je treba pač umetno dovajati v obliki raznih preparatov, glede katerih se obrnite na vašega zdravnika.

Kmetijska

Semenski krompir

M. F. M. Semenski krompir bi radi zmenjali, pa ne veste, od kje bi ga dobili in katera vrsta bi bolje uspevala.

Izmenjava krompirja je zelo na mestu. Gledati morate le nato, da dobite zdrav seme. Za vaš kraj je priporočljivo onedovse, ki pa je bolje, če ga nabavite iz višjih leg in ne iz tamošnje okolice. Končno vam priporočamo, da prečitete poučni članek inž. Sadarja o semenskem krompirju, ki je priobčen v februarjski številki letošnjega »Kmetovalca«.

Zatrone vrane

A. Č. H. V našem kraju zastupljajo vrane, češ da so škodljive. Vi ste nasprotna mnenja. Želite, da se mi povemo, kako mislimo.

Vrane sovražijo predvsem lovci, ker jim ogražajo manjšo divjačino. Tudi mladim piščancem ne prizanašajo vrane, če jim

primanjkuje hrane. Največjo škodo pa napravijo v jeseni na koruzi. Če pa gledamo vrane, kako pridno pobirajo ogrce za plugom pri oranju in kako uničujejo polske miši, jim nazadnje precej greho lahko črtamo. Smo mnenja, da je preveliko množenje vran prej škodljivo ko koristno, zato je na mestu, če se jih nekoliko pokonča.

Konj nima apetita

S. K. Št. J.: Ze nekaj časa opažate, da konj ne mara žreti. Kako bi mu povečali apetit?

Za povečanje apetita pri konju vam priporočamo pasto, ki si jo lahko sami pripravite na ta način: Vzamete 10 delov ržene moke, 10 delov kuhinjske soli, 5 delov zmlete korenine kolmeža, 5 delov zmlete korenine encijana, 3 dele popra in 5 delov vermuta. Temu dodavate vode in mešate tako dolgo, da boste dobili pasto, ki jo nanašate konju na jezik trikrat dnevno po 1 žlico.

Dober travnik

V. C. Z. Tratinik, na katerem ne zraste kaj prida krma, bi radi zasedeli z dobrimi travami. Ali se trave lahko posejeje, ali moralo vso površino preorati in nanovo posejati?

Vaš travnik je gotovo na splošno zelo izpran in zapleveljen, zato ne more biti govora o posejanju. Takoj po preoraanju posejati trave tudi ne kaže. Priporočamo, da spremenite travnik vsaj za dve leti v njivo, na kateri pridelujete okopnine, kakor na pr. koruzo, krompir, zelje, pesa. Na ta način se očisti zemljišče plevele, ki bi se sicer na novem travniku takoj razbohotile na škodo plemenitih trav. Šele plevla prosijo njivo spremenite zopet v travnik.

Kokoši imajo grinte nanogah

P. M. ŠK. Pravite, da imajo vaše kokoši na nogah neke kraste, ki bi jih radi odpravili.

Na nogah perutnine se pojavljajo zajedalci v obliki krazit, ki so živalim vse prej kot prijetne. Radi tega moramo ta mrčes odstraniti. Kuram namočimo noge v mlačni vodi, nakar nanašamo grinte z raztopljenim lejem ali navadnim kolomazom. Po nekaj dneh se enkrat nanašajo in kraste bodo same odstopile. Nadaljnje pojavljanje tega mrčesa preprečite s čistim držanjem perutnine.

Cepilna smola

I. S. Z. Ker mislite precepiti precej sadnega drevja in boste rabili večje količine smole, bi radi vedeli, kako bi jo pripravili sami doma.

Prav dobro cepilno smolo boste napravili na ta način: V loncu kuhajte 1 kg ameriške kolofonije, da se raztopi in ji dodajte 80 g čistega čebelnega voska. Razsopino nato vzamete z ognja in ji dodate 1 žlico lanenega olja. Ko se raztopi ohladi do mlačnega, ji prilijete še 190 gramov spirita. Razstopino, ki jo morate seveda ves čas mešati, prelitate nato v primerne škatlice.

Š A H

Do trenutka, ko to pišem, se niso ureje na vsa vprašanja v zvezi z zagrebškim nacionalnim mojstrskim turnirjem, ki se bo začel v petek. Tako še vedno ni znana točna lista udeležencev. Med mojstri, ki so dali svoj pristane, je še Lešnik, čigar ime je v zadnji rubriki pomotoma izostalo.

Zadnja tekma v ljubljanskem medklubskem tekmovalstvu, med Amaterskim š. k-om in I. in Železničarskim š. k-om je končala 4 : 4. Amaterski š. k. I. je torej z 29 in pol točkami zasedel četrto mesto. Železničarski š. k. s 23 in pol šesto. Vrstni red ostalih je neizpremenjen.

Mednarodni mojstrski turnir v Kemeru in Rigi (kjer je bilo igranih zadnjih 9 kol) je imel še zelo zanimiv finish. Flohr je v zadnjih 5 kolih do zadnjega oddal samo 2 remija, Szabo pa je po porazu proti Drebergu vse partije dobil in držal s Flohrom korak. Stahlberg je med tem remiziral tri partije in zaostal za pol točke.

V zadnjem kolu sta imela Szabo in Stahlberg razmeroma lažje stališče, ker sta imela za nasprotnika Fligina oziroma Solmanisa, med tem ko se je Flohr moral boriti z Mikenasom. Toda edino Flohr je svojo partijo dobil, Stahlberg je samo remiziral, Szabo pa celo izgubil. Tako je bilo končno stanje: I. Flohr 12 (iz 15), brez poraza, II—III. Stahlberg in Szabo 11, IV. Mikenas 10 in pol, V. Bžek 10, VI. Fligin 9, VII. Bogoljubov 8 in pol, VIII. Petrov 8, Sledre Dreberg 8 in pol, Hasenulov 6, Apšenič, Melngailis 5 in pol, Koblenz, Solmanis 5, Bezruč 4, Ozols 2 in pol. Turnir je torej končal brez večjih presenečenj. Flohr je bil v turnirju edini izmed priznanih osmih najboljših šahistov sveta. Čeprav je v AVRO turnirju padel med temi osmimi na zadnje mesto, kaže rezultat turnirja v Kemeru in Rigi, slično kakor že nedavno ruski turnir, da Flohr proti ostalim ni prav nič izgubil niti na moči, niti na sigurnosti. Tudi Stahlberg je bilo nekako mogoče pričakovati na drugem mestu. Nekaj časa je kazalo celo na več, toda proti koncu je, kakor običajno, popustil. Za Szabo je delitev mesta s Stahlbergom uspeh. Videti je, da si utrjuje pozicijo med velemojstri, čeprav ne med vodilnimi. Kar pa je na njegovem rezultatu v času številnih remijev posebno simpatično in izredno, pa je dejstvo, da kljub svojim 11 točkam ni napravil niti enega remija! 11 partij je dobil, 4 izgubil. — Tudi slednji trije, Mikenas, Bžek in Fligin, so lahko zadovoljni s svojimi rezultati. Njihovi dosedajni uspehi nikakor niso bili tolikšni, da bi jih bilo pričakovati pred velemojstri. Rezultati so bili v Petrovovi Seveda ni popolnoma jasno, če ni tega bolj priporočljivo stalnemu padanju v formi, ki ga opažamo tako pri Bogoljubovu kakor tudi pri Petrovu. Zlasti za slednjega je značilna razlika med prvim mestom v mnogo močnejšem prvem turnirju v Kemeru 1937, ter sedanjim skromnim osmim. Letonci so se v splošnem, razen zadnjih dveh, dobro borili in dosegli precejšnje število točk.

Štejljanska obramba

Beli: Szabo (Kemeru, Riga — 3. kolo).

1. e2 — e4 c7 — c5

2. Sc1 — f3 e7 — e6

3. d2 — d4 c5 — d4

4. Sf3 : d4 Sc8 — f6

5. Sb1 — c3 Lf8 — b4

V partiji, objavljeni prejšnjo nedeljo, je

igral Mikenas proti isti varianti kot beli. Pozneje je najbrž analiza našla kakšno ojačanje za črna, ki se ga je Mikenas hotel poslužiti.

6. e4 — e5?!

To je novost. V partiji se vsekakor sijajno obnese. Če pa je res tako brezhibna, ni sigurno...

6. Sf6 — e4?

Seda je črni res izgubljen. Zelo nejasna za belega pa bi bila stvar po Dc7!, 7. ef6; Lc2 : +, 8. bc3; Dc3 : +, saj mora beli z 9. Ke2 ali Dd2 že žrtvovati kvaliteto, ne da bi mogel dovršiti svoj razvoj.

7. Dd1 — g4!!

Izvrstna, očividno skrbno pripravljena poteza.

7. Se4 : c3

8. Dg4 : g7!!

Beli se je moral zelo točno pripraviti, da je njegov napad na črno kraljevo krilo sedaj tako močan, da lahko prepusti nasprotniku vso akcijo na drugem krilu.

8. Th8 — f8

Na poteze s Sc3 sledi seveda 9. c3, pa je trdnjava tudi še vedno napadena.

9. a2 — a3! Sc3 — b5+

Po Le7, 10. bc3 : nima črni obrambe proti Lh6 11. Dh7 : ter Lf8 : Na La5 gre 10. Lh6, Dc7, 11. Df8 : +, Df8 : 12. Lf8 ; Kf8 : 13. Sb3! itd.

10. a3 : b4 Sb5 : d4

11. Lc1 — g5!

Zopet zelo fino. Po takojšnjem Lh6 bi se črni z Dc7 še ubranil. Sedaj mora damo najprej deklarirati. Beli ima trenutno figuro manj ter mora igrati velikopotežno.

11. Dd8 — b6

12. Le5 — h6 Dd6 : b4+

13. c2 — c3 Sc4 — f5

Ali Dc7, 14. cd4 : Dd4+ 15. Kd1 Dd4+ 16. Kc1 Dc5+ 17. Kb1 in dobi kvaliteto.

14. c3 : b4 Sf5 : g7

15. Lf6 : g7 Tf8 — g8

16. Lg7 — f6

Beli ima dva lovca, boljši razvoj, pozicija Lf6 je izvrstna K hitri zmaga pa pripomore še drug kombinatni moment.

16. Sb8 — c6

Potrebno, sicer 17. b5 in skakač ne pride do razvoja.

17. Lf1 — d3! h7 — h6 (?)

Ali Te2 : 18. h3! z neubranljivo grožnjo Kf1 ter Lh7 : slično kakor v partiji. Bolje pa je Sb4 : 19. Lh7 : Tg4.

18. h2 — h3 Sc6 : b4

19. Ld3 — h7 Tg8 : g2

20. Ke1 — f1

Kakor se je lahko pričepiti, se črni ni mogel več izogniti tej svojevrsni izgubi kvalitete, čeprav je imela trdnjava na vidno mnogo polj na razpolago.

20. Tg2 — g6

21. Lh7 : g6 f7 : g6

Tudi 25. h4 bi najbrž zadostoval, potez 22. Th1 — g1 Kc8 — f7

23. Ta1 — a4 Sb4 — d5

Bolje a5

24. Ta4 — g5 g6 — g5

25. Lf6 : g5

za v partiji pa je ne samo elegantnejša temveč tudi boljša. Beli pride zopet do odločilnega napada.

25. h6 : g5

26. Tg4 : g5 Sd5 — e7

Na drug način grožnje mata z obema trdnjavama ni bilo mogoče kriti.

27. Tg5 — g7+ Kf7 — f8

28. Tg7 — h7 b7 — b6

Prepozno prihaja črni do razvoja svojih figur.

29. Kf1 — e1 a7 — a5

Na La6 bi šlo 30. Kd2, na Lb7 pa f3, pa bi lovec nikdar ne mogel v igro. Sedaj poskusi črni še zadnjo šanso: prodiranje s kmeti na damskem krilu. Toda beli pride preje s svojim h-kmetom.

30. h3 — h4 a5 — a4

31. h4 — h5 a4 — a3

32. h5 — h6!

Zopet zelo lepo! Če namreč sedaj ab2, potem 33. Th8+ Kf7, 34. Tg7 mat.

32. Se7 — f5

33. Th7 — h8+ Kf8 — f7

34. h6 — h7! a3 : b2

35. Th8 — f8+ Kf7 — e7

36. Ke1 — d2 Ta8 — a2

37. Kd2 — c2 črni se vda

Vasja Pirce.

Nedelja 26. marca

Ljubljana 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Cerkevna glasba iz franč. cerkve. — 10.30: Verski govor (dr. Ciril Potonik). — 10.45: Plošče. — 11: Koncert godbe 40. pp. Triglavskega. — 12.30: Operne speve poje tenorist K. Ivan Ruch, igra Radijski orkester. — 13: Napovedi, poročila. — 13.20: Nadaljevanje koncerta opernih spevov. — 14: Otroška ura (gd. Slavica Vencajzova). — 17: Kmet. ura: Kmetijstvo in produktivne zadruge (dr. Jože Basaj). — 17.30: Domač koncert Radijskega orkestra. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Nove smernice v slovenski glasbeni umetnosti (dr. Dragotin Cvetko). — 19.50: Plošče. — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Vesel večer. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Duet citer.

Ljubljana 8: Nedeljski šramel. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Cerkevna glasba iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (dr. R. Tominec). — 10

Naša ženska stran

Žene policistke drugod in pri nas

Po vojni so pričele razne države vse bolj zapoštevati ženo tudi v policijski službi. Toda delokrog ženi policistki ni v vseh državah enak. Po večini so zaposlene le v interni službi kot referentke na socialnem oddelku, ki ima nalogo skrbeti za ogrožene žene in otroke in za berače.

Najdaljšo zgodovino imajo za seboj žene kot policistke v Angliji. Že pred dve sto leti je angleški sodni tribunal predlagal, naj bi žene sprejele v policijsko službo. Toda sprejete so bile šele l. 1883. Takrat še niso bile uniformirane in so skoro izključno vršile posle socialnega značaja pri otrocih in ženah, ki so iz tega ali onega vzroka prišli navzkriž z zakonom.

V l. 1905. se je razširil delokrog policistk v Londonu. Še širši obseg pa je dobil za časa svetovne vojne, ko je število policistk naraslo na 5.000 in so v glavnem morale skrbeti za vojne begunke ter njih otroke iz Belgije in severne Francije.

L. 1916. je bila za žene policistke ustanovljena posebna šola v Bristolu. Njihova predstojnica je bila miss Peto, ki je od l. 1930. vodila londonske ženske policije. Predlanskim so dobile londonske policistke svoj dom. Leta 1918. je bila ustanovljena šola za policistke tudi v Liverpoolu in Glasgowu.

Od l. 1923. vrše v Angliji žene policijsko službo prav tako, kakor moški, izvajajo aretacije, imajo iste naslove, prav tako napredujejo, kakor njihovi moški tovariši ter nosijo svojo posebno uniformo.

V Angliji sprejemajo v policijsko službo dekleta in vdove brez otrok v starosti 25—35 let. Prednost dajejo ženam, ki so bile preje v kakšni socialni službi. Pravico do pokojnine imajo že s 55. letom. Prosilke morajo biti visoke postave, zdrave in telesno krepke. Po policijski šoli, ki traja enajst tednov, so sprejete v dveletno poskusno službo. V tej dobi morajo napraviti še nekaj izpitov. Med predmeti, ki se jih morajo učiti, je tudi sportni trening in džiu džitsu. V glavnem pa je njihov delokrog še vedno skrb za žene in otroke, ki so jih našli na cesti ali pa so prišli navzkriž z zakonom.

Newyorške policistke, ki jih je okoli 150, imajo svoj poseben delokrog. Niso uniformirane, marveč hodijo v civilu in imajo največ opravka z otroki in dekleti, ki so iz kakršnega koli vzroka utekli od doma. Pri vsem tem morajo paziti tudi na moralo. V temnih ulicah, v raznih lokalih in v kinah pazijo na to, da možje ne nadlegujejo žensk, preiskujejo inšerate, ki išče-

Praktična gospodinja

Kaj ženi koristi in kaj škoduje

Za ženo sta šport in telovadba zelo važna. Dajeta ji ne le prožno hojo in ubrane kretnje, marveč tudi zdravo telo. Žena, ki je že od mladosti gojila ritmično ali kak drug njej primeren šport, ima povsem drugačno hojo in se prožneje kreta, kakor žena, ki se nikoli ni ukvarjala s telovadbo.

Ženi najprimernejši šport je oni, ki ga lahko goji v prosti naravi in v čistem zraku, kot tenis, plavanje, veslanje, drsanje, smučanje. V teh panogah športa se giblje enakomerno vse njeno telo in prsa se navdižejo v polni meri čistega zraka, obenem pa dajejo ženi mnogo radosti in veselih misli. Daljši sprehodi in turistika so prav tako priporočljivi, posebno ženam, ki hočejo shujšati. Pri hoji navzgor delujejo zlasti trebušne mišice, obtok krvi se poveča, maščoba izgine. Žena s srčno napako naj bode pri turistiki zelo previdna, še bolj se je, če jo sploh opuste.

Po daljši turi ali utrjujočem športu je zelo priporočljiva lačna kopel, ki človeka okrepa, telo in kožo pa napravi svežo in prožno.

Zelo je priporočljivo spanje v mirnem kraju in svežem zraku. Prekomerno sončanje škoduje, vpliva kvarno na živčevje in človek, ki trpi na zvišenem krvnem pritisku, se mora izogibati sončenju.

Telesu in polti škoduje pogosto in dolgo sedenje v zakajenih prostorih, prav tako pa tudi nezadostno spanje.

Žena, ki si hoče dolgo ohraniti mladost in zdravje, naj poleg vsega, zgoraj naštetega, pazi predvsem tudi na prebavo.

Najpriporočljivejša masaža za ženo pa je poleg telovadbe, športa in čistote telesa — redno, njenemu telesnemu ustroju in duševnim zmognostim primerno delo, vesela misel in plemenito srce. Ta masaža bo napravila sleherni ženo v sleherni starosti prikopno in mladostno.

VERA BOJAZDIEVA-FOL:

Moje iskrene prijateljice

Največje bogastvo, ki nam ga nudi narava, so naši prijatelji. V tem pogledu se res ne morem pritožiti. Mnogo prijateljic imam. Vse so iskrene in odkritosrčne. V zadnjem letu pa sem se zamerila mnogim svojim prijateljicam. Zaradi plašča iz kožuvin! Res, kakšen brezposeljen razlog! Kdo bi verjel?

Že pred leti me je hotel mož razveseliti s kožuvinastim plaščem. Ugovarjala sem, kajti tak plašč je drag, pa tudi prijateljice, ki sem jim to omenila, so mi svetovale, naj ne damjem toliko denarja v tem težkem času. Spomladi pa me je mož povabil h krznarju in kupila sva plašč.

Maja sem že imela ta čudovit plašč iz astrahana. Moram priznati, da me poletne obleke prav nič več niso mikale; nestrono sem pričakovala zime.

Pohvalila sem se tej ali oni prijateljici in kmalu so me nekatere obiskale. O, kajpada, ne samo radi plašča, temveč, da bi malo poklepale, da bi izvedele, kam nameravam čez poletje in kakšne obleke sem si omislila. Nato so seveda hotele videti plašč. Ponosna in srečna sem jim ga pokazala. Molče so ga ogledovale, ga obračale sem in tja, ga tipale, mečkale, duhale, potleje so na vsak način hotele vedeti, koliko je stal, ali sem ga izplačala takoj in kje sem ga vzela.

Oglasila se je ena: »Tudi meni je moj znanec, krznar, ponudil kožuvinast plašč, za precej zmernejšo ceno, pa ga nisem marala. Čeprav mi je tudi mož prigovarjal, naj ga vzamem. Greh je, hoditi okrog v takem pla-

ju žensko delovno moč in za katerimi se pogosto skriva vse drugo, kakor pa pošteno zaposlitev.

Žene so kot policistke stalno nastavljene tudi v Švici, Franciji in Nemčiji. Pred nedavnim so tudi v Poljski pričeli sprejemati žene v policijsko službo.

Pri nas še nimamo ženske policijske službe. V Jugoslaviji je ena sama žena dodeljena policijskemu uradu kot pripravnica, in sicer na socialnem oddelku za mladostnike, ki so prekršili paragrafe. Morada tu lahko omenimo tudi privatno akcijo »Kolodvorski misijon«, v katerem vršijo žene neke vrste policijsko službo. Pazijo namreč na kolodvorih na dekleta, ki prihajajo z dežele v mesto, iskat službe. Nereditko ta dekleta ne dobe takoj zaposlitve in ko jim zmanjka denarja, so prepuščene ne le gladi, marveč kot neizkušena dekleta tudi vsem nevarnostim mesta. Nujno bi bilo, da se tudi pri nas po vzgledu drugih držav uvede ženska policija, oziroma, da se obstoječe izpopolni. Predvsem naj bi primere, kjer gre za otroke in žene, obravnavale ženske policistke. Gotovo bi žena žensko in otroka bolje razumela in ti bi se ji gotovo tudi bolj zaupali kakor pa moškemu. Slučaji prostitucije, zvodništva ter nadzorstvo nad inšerati, ki vabijo naša dekleta v službo, bi nujno morali priti v roke ženam. V tej smeri bi z žensko sodelavko naša policija gotovo le pridobila, naši ženi pa bi se tako odprla pot v novin važen poklic.

Tedenski jedilni list

Mesna ali brezmesna hrana?

Težko je trditi, da je brezmesna hrana cenejša kot mesna. Najenostavnejši v pripravi in skorajda najcenejši je mesčanski obed, sestavljen iz goveje juhe, z doma pripravljenim zakuho, ki jo pripravimo iz enega jajca in mako moke (to je: rezanci, krpiče, močnik, ribana kaša, zdrobovi žličniki ali viličanci) in govedine z eno ali dvema prikuhami. Prvim mesčanskim, ker mora mesna gospodinja vse do zadnje potrošilce korenine kupovati, če vzame (računajoč na osebo po 10 dkg mesa) za 4—5 oseb 40—50 dkg govedine, stane to 5—6 din. Če vzame poleg tega še za 1 din ali 50 par kosti, ima dobre goveje juhe za dva dni. Zakuha z jajcem z moko vred stane približno din 1,50. Prikuhe: 1 kg krompirja din 1, druga prikuha, bodisi zelje ali repa, ohrovt, koleraba, špinaca ali kaka omaka, in slično stane najmanj 2—3 din, zabela za oboje najmanj 3 din, je skupaj din 14—15.

Brezmesni obed (če vzamemo najcenejši jedilnik, rečemo krompirjevo juho in sirov zavitek) stane približno prav toliko. 1 kg krompirja za juho din 1, moka za prežganje in za testo za zavitek najmanj din 2, dve jajci, eno za testo in eno za nadev, sedaj din 1,50 do 2 din. Sir in smetana 3—4 din, sladkor in rozine najmanj 3 din, potrebna

Doma in po svetu

Kako opremim stanovanje

Tako je naslov knjigi, ki jo je sestavila našim gospodinjam ing. arch. Dušana Santel-Kanoni. Izdala založba »Žena in dom«, cena 30 din. Knjiga naj bi bila praktičen priročnik in vodnik vsem, ki si žele smotrno urejenega in prikopnega doma.

V knjigi primerja avtorica stanovanja preteklih dob s sodobnimi stanovanji, ter daje navodila, kako bomo najbolj praktično, a obenem poceni opremili najrazličnejše sobe. Seznanj pa nas tudi z izdelavo pohištva, kakovostjo lesa, kovinastim pohištvom, okraski v stanovanjih itd. Posebno pazljivo posveča otroškemu kotičku.

V knjigi bomo lahko našli marsikak dober nasvet, ko si sami ne bomo vedeli pomagati pri opremitvi stanovanj.

Paberki

Preko enajst in pol milijona žen je zaposlenih v Nemčiji. Časopis Fronte dela »Socialna odgovornost«, piše med drugim, da predstavljajo žene v Nemčiji znatno delovno rezervo. Od 19,2 milijona ljudi, ki so zaposleni, odpade na žene 6,5 milijonov. Nemška Fronta dela smatra, da je razen teh 6,5 milijonov in razen žen, zaposlenih v gospodinjstvu, zaposlenih v Nemčiji vsega skupaj 11,6 milijonov žen. Že dolgo tam ne poznajo več pojma »tipično žensko delo«. V mnogih obratih, kjer ravno ni neobhodno potrebna moška delovna moč, delajo izključno le ženske.

BABYMIRA krema

SE USPEŠNO UPORABLJA ZOPER SPUSCAJE, RANE, PRASKE, OPEKLINE, HRASTE, LISAJE IN VSE NEČISTOSTI KOŽE PRI OTROCIH IN ODRASLIH. NAGLO SUŠI OD ZNOJA ALI MOKRENJA OPALJENO IN ODRGNJENO KOŽO. DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH IN DROGERIJAH PO CENI DIN 10.— ZA SKATLICO.

Moderni kostumi

V Parizu, ki je še vedno najbolj veruozrcalo svetovne mode, priznavajo vsi metodajni stvaritelji, da še nikdar ni bila zmaga kostuma tako popolna, kakor letošnja pomlad. Vse elegantne Parižanke nosijo kostume, vse elegantne tujke, ki pridejo v Pariz izpopolnit svojo pomladno garderobo, kupujejo kostume. Ta izredna priljubljenost izvira vsekakor tudi iz spoznanja, da se je modi redkokje posrečilo tolikanj brezhibno združiti eleganco s praktično vrednostjo, kakor ravno v modernih kostumih. Lepega kostuma se tudi najbolj razvajena ženska zlepa ne naveliča, saj se mu vselej izpremeni videz, kadar ga združi z drugačno bluzo. In še nekaj! V dobro krojenem kostumu učinkujemo ob vsaki priliki elegantno, pa najsi ga oblečemo dopoldne, popoldne ali zvečer.

Skrbite za redno stelico.

Poskusite Leo-pilule, ki že po petih, šestih urah dovedejo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod št. br. 960 od 26. X. 1938

Leo-pilule

Kakor vsa pomladna moda, so tudi novi kostumi narisani v znamenju mladostnosti. Jako kratka in široka krila poudarjajo tudi pri kostumih novo, široko zvončasto linijo, ki se je sedaj že brezpopojno uveljavila. Izredna kratkost kril, ki komaj pokrivajo kolena, poudarja mladostno noto in je obenem tudi tragična za vse dame, ki nimajo dovolj vitkih in ravnih nog... Jopice se ne razlikujejo dosti od lanskih, le krajše so in zato ne presegajo zaokroženega dela bokov. Izredno mali, kratki reverji, trije gumbi in stisnjen kraj ob pasu označujejo večino teh v bistvu jako preprostih jopic. Mnoge jopice je moda skrajšala v obliki malega bolera ali pa jim je dala podoben etonskega jopiča, ki seza komaj do pasu.

Letos zabava modo sestava jopice in krila iz dveh različnih tvoriv in v različnih barvah. Zato bodo mnoge elegantne dame nosile k enobarvnemu krilu progasto jopico, enobarvno jopico pa bomo videle v zvezi s karirastim krilom ali tudi obratno. Za kombinacijo jako prikladno je eno-

Tako je sestavljen kostum, ki ga pred očuje naša prva skica. Krilo je iz svetlo-sivega, gladkega blaga, dočim je elegantna jopica iz enakega sivega blaga z drobnim, rdečim karirastim vzorcem. Jopica ima okroglo žepo, okroglo zarezano sedlo in zaokrožene, male reverje (1. skica).

Izrazito sportno učinkuje kostum s širokim, karirastim krilom, ki je sestavljeno iz šestih, spodaj razširjenih pol. Kratka jopica, ki seza komaj do pasu, je iz temnega, enobarvnega tvoriva in ima dvojno prešite dele (2. skica).

Kostum s krog in krog nagubanim krilom spada med najbolj mladostne in grafične modne pojave letošnje pomladi. Temnomodro, nagubano krilo smo vam narisali v zvezi s klasično krojeno, progasto jopico, ki si jo zamišljamo iz svetlo-modrega, temnomodro progastega tvoriva (3. skica).

Sicer pa ni potreba, da bi bilo krilo naokrog nagubano, tudi gladko krilo z nagubanimi stranskimi deli učinkuje okusno in elegantno. Sem spada še originalna jopica, ki jo v širokih presledkih delijo počez prešiti robovi. Žepke prekrivajo zaokrožene zaklopke, tudi mali reverji so zaokroženi (4. skica).

V zvezi z bolerom nosimo tako zvano podaljšano krilo, ki se s visokim zgornjim delom približuje robu bolera. Z vstični šivi dosežemo, da se ta del gladko oprime života in tako posnema obliko tesnega stekna. Bolero ima male reverje in okrogle žepke (5. skica).

Zanimiva in elegantna novost so kostumi z obšitimi robovi. Takšni kostumi imajo preprosto, klasično obliko, obšijemo pa jih s svileno treso v isti ali znatno temnejši barvi. Kostum na naši skici ima široko, s svileno našivom obrobjeno krilo in malo, zaokroženo ter enako obšito jopico (zadnja skica).

Doktor za rastline

Študent botanike Charles Faubert v Parizu se je posvetil s tem, da se v časnikih priporoča kot cvetlični doktor. Faubert ima vsak dan sprejemno uro, med katero ga obiskujejo ljudje z bolnimi rastlinami, ki bi radi nasvetov.

Njegovi »pacienti« so običajno lončnice, ki iz katerekoli razloga nečesto rasti ali pa kaže, da bodo poginile. Faubert rastline preiskuje in daje njihovim lastnikom nasvete, kako naj ravnajo z njimi, da bodo spet ozdravile. Tudi nekatere velike trgovine s cvetlicami so si zagotovile njegovo pomoč, posebno če gre za ohranitev dragocenih cvetlic.

Pariz bo gradil piramide

Gradbena komisija pariškega mestnega sveta je izdelala fantastičen načrt, ki ga ta čas natančno proučujejo. Po tem načrtu bi budoče nove zgradbe francoske prestolnice dosežale v navpični črti le višino kakšnih 35 m, nadstropja nad to višino pa bodo gradili v stopničasti obliki, tako da bodo poslopja imela obliko piramid. Dve hiši, druga poleg druge se bosta smeli dotikati le do višine 25 m, višje gor se bodo stene nadaljevale v stopnicah ali pa enostavno poševno. Seveda je ta načrt trenutno samo načrt, ima pa mnogo upanja, da se bo uresničil. Iz ptičje perspektive bo pogled na piramidne stavbe metropole vsekakor fantastičen.

Beli ovratniki

Mnogim temnim, zimskim oblekam damo prenovljen in pomladanski videz, če jih osvežimo s preprostim belim ovratnikom iz pikčja, iz svile ali iz čipk. Starejšim gospodem se posebno lepo poda eleganten, ne preveč velik »fichu« iz belega, čipkastega tvoriva, ki ga s koničastim vložkom vred pritrđijo na temno, svileno obleko. Bolj mladostna pa je mala, nazobčana garnitura iz bele svile.

šču, ko toliko ljudi nima kaj jesti! Zasramovala se sem in se začela opravičevati:

»Kaj pa naj počno krznarji in njihovi delavci, če nihče ne bo kupoval pri njih? Morali bodo propasti.«

»Ta je lepa!« so zagnale vik moje prijateljice. »Pravi ti naj podpiraj krznarje! Naj delajo to milijonarke, ne pa mi, ki jedva vežemo kraj s krajem!«

Druga je komaj dočakala, da pride do besede:

»Astrahan si kupila, dragica! Če si že na vsak način hotela kupiti kožuvinast plašč, bi vsaj vzela nekaj modernega.«

»Možev prijatelj mi je vendar zatrjeval, da se bodo te zime najbolj nosili astrahanski plašči.«

Ena se je ironično nasmehnila: »Kajpa, astrahan je najslabše krzno, ki ga je treba vsako leto popravljati in nje-mu gre to pač v račun.«

Druga je dodala: »Ta koža je tenka, draga moja, slabo te bo grela.«

Tretja je komaj dočakala, da pride na vrsto: »In čemu si vzela baš črno barvo? Ta ni več moderna. Napravila te bo še starejšo, ker si tudi sama črna.«

Ta in ona je vzdihnila: »Oh, z nami ženskami je že tako! Tolkokrat nosimo modi na lubo barve, ki nam sploh ne pristajata! Tebi bi pristajal siv plašč, ki bi bil tudi moderen.«

Nisem vedela, kaj naj odgovorim na vse te opazke. Odnemal sem plašč in jih pusti-

la same. Kmalu pa so prišle še druge moje prijateljice. Tudi njim sem morala pokazati svoj novi plašč. Obrabale so ga, raztezale so kožo, jo duhale, da bi se prepričali, ali je pristna, in da bi pogledale še notranjo stran, so odparale podlago.

Zvečer sem vznejevoljena povedala možu, da moj plašč ni ne moderen ne lep. Začuden me je vprašal:

»Kdo ti je to povedal?«

Pripovedovala sem mu o pogovoru s svojimi prijateljicami. On pa se je zasmel: »Potrpi, dragica. Naj le pride zima, bomo videli, kakšne plašče si bodo kupile tvoje prijateljice.«

Poleti seveda nihče ni omenjal kožuvinastih plaščev. Zgodaj jeseni pa sem oblekla svoj plašč iz astrahana. Še istega dne me je srečala ena mojih iskrenih prijateljic.

»O, dragica, astrahanski plašč imaš! Mar ne veš, da letos niso več moderni!«

Kakšni pa so moderni? »Modni plašči so zdaj iz lepega črnega sukna, spredaj in po rokavih pa so obšiti z dragoceno kožuvinovino...«

»Prav, naj si le druge napravijo plašče iz sukna, in jih obšijejo s kožuvinovino, jaz pa bom nosila cel plašč iz kožuvinovine.«

Nič več se nisem družila s svojimi prijateljicami. Tudi one so se me izogibale. In vse to zaradi plašča! Še preden pa so se začeli zaradi zimski dnevi, so mnoge izmed mojih prijateljic preprosile svoje moze, da so jim kupili kožuvinaste plašče, vse iz astrahana.

In prijateljice so spet hodile z mano na sprehode in v kina. Nič več jim ni bilo nerodno, kajti zdaj so imele tudi one dragocene kožuvinaste plašče

(iz bolgarščine.)

Vohunka Daljnega vzhoda

Ženska, ki je hodila po svetu kot moški — Mongolski vojak in japonska Mata Hari — Burno življenje, dramatična smrt

V neki veliki bolnišnici v Tientsinu je umrla te dni gospodična Kavašima, po rodu princesa Hsijao iz rednice nekdanje vladajoče madžuske dinastije, ločena mongolska princesa, pobegla Jamagova, ločena Kanjujeva, sestrična sedanjega mandžurskega cesarja, lastnica velikega kitajskega restorana,

tajna agentka po poklicu in nagnjenju,

stalna obiskovalka velikih nočnih lokalov Daljnega vzhoda. Umrla je zavoljo strela, ki so jih namjo pred časom sprožili kitajski nacionalistični študenti.

S tem se je končalo življenje prelepe ženske, ki so jo imenovali »Lawrence Daljnega vzhoda«. Življenje polno dogodkov, kakršnih bi si ne izmislil kakšen filmski avtor.

Rodila se je l. 1906. v cesarski palači v Pekingu kot

tretja hči princea Hsijaja.

Ob izbruhu kitajske revolucije 1912 je zbežala s svojim očetom v japonski Port Arthur. Princ je umrl, deklico je pohčeral doteden japonski svetovalec madžuske vladavice Kavašima in jo poslal na japonsko v višjo dekliško šolo. Učila se je tudi jahati, ljubila je športe in kult golote, škandalizirala je ljudi s svojim ekscentričnim vedenjem. V 18. letu se je seznanila

z mladim japonskim poročnikom Jamago in se z njim poročila. Potem ko je sklenila, da bo slekla žensko obleko, si odrezala lase in hodila po svetu kot moški. Tedaj jo je krušni oče razdednil.

Nekoga dne je pobegnila Jamagi v Dairen, kjer je postala spet Kitajka in se seznanila s mongolskim princem Kanjujem. Poročila se je z njim in odšla v divjo Mongolsko. Tu se je spet prelevila. Postala je

mongolski vojak,

prisilila svojega moža, da ji je dal vojaškega učitelja in majhno mongolsko četo s katero je vsak dan ekserciral. Obenem se je natančno seznanjala z mongolskimi zadevami. To je bilo l. 1931.

Takrat je živel v francoski koncesiji v Tientsinu kot preprost zasebnik gospod Henry Puji, zadnji zakoniti dedič kitajskega prestola, bratranec princea Kanju. V istem letu se je v Mandžuriji zgodilo, da so neznanici pogrnili pri starem cesarskem mestu Mukdenu

v zrak železniški vlak.

Da bi »napravili red«, so Japonci vkorakali v Mandžurijo, pregnali dotodanega mogočnika Čangsolina, osvojili v nekoliko mesecev vso deželo. In v tem trenutku se je princesa Kanju ločila od svojega moža ter pohitela k svojem bratranecu v Tientsin. V noči in meglji je ta pod japonskim nadstvom zapustil Tientsin ter se pojavil nenadno v Hsinkingu, kjer je kot madžurski cesar

zasedel prestol svojih očetov.

Ob krmilu avtomobila, s katerim je zapustil Tientsin, je sedela njegova njegova sestrična.

Leto dni pozneje je izbruhnila prva šanghajska vojna. V kitajski etapi je zaželela tedaj »zvezda prvega reda«, elegantna, lepa Kitajka, ki se je podnevi gibala večinoma v bleem jahalnem dresu in jo je stalno spremljal trop uniformiranih častilcev. Bila je nekdanja gospodična Kavašima, ki je med tem stopila

v japonsko tajno službo

in ji je skrbela za dragocene informacije. Prav tako hitro je po sklenitvi miru spet izginila. Pojavila pa se je v Dairenu, kjer je imela v vseh nočnih lokalih veliko vlogo. Denar je razmetavala s polnimi rokami. Ko je spet izginila, je mestna uprava baš te nočne lokale silovito obdavalja. To se je zgodilo po zaslugi gđe Kavašime, ki je tokrat za spremembo ugnanja malo

gospodarske namesto vojaške špijonaže.

Vidimo jo potem spet v Džeholu, stari poltini rezidenzi kitajskih cesarjev, kjer je poveljevala konjenickemu polku, vodila na svojo roko vojno proti vsem, a Japonce podpirala s svojimi informacijami in dejanji. Nekoga dne se je baje v padalu spustila v glavni stan kitajskega generala Supingvena in ga pregovorila, da izpusti 300 japonskih ujetnikov. O njej pravijo tudi to, da je pravočasno odkrila in izdala neki

»Možster, stopajte oprežno, parket je pravkar namazan...«
»Nič se ne bojte gospa, moji čevlji so temeljito podkovani...«

(»Tidens Tegne«)

nameravani napad z razstrelivom

na japonsko zapovedniško bojno ladjo »Idzumok«, ki je bila stacionirana pred Šanghajem. Nešteta so bili druga njena dejanja, ki bi bila snov za najzanimivejši roman, kakršne more pisati le življenje. Ni čudno, da je končala prav tako, kakor je živela.

V jeseni tega leta so člani neke kitajske tajne nacionalistične organizacije ustrelili Japoncem naklonjenega predstojnika ki-

tajske trgovske zbornice v Tientsinu, milijonarja Vangčulina. Gdč. Kavašima je tedaj obiskala vdovo.

da ji izreče svoje sožalje.

V isti uri so vdrl v hišo ponovno kitajski nacionalisti. Vdovo ustrelili m Kavašimovo tako težko ranili, da so jo morali prepeljati v bolnišnico. Dolge tedne je potem visela med življenjem in smrtjo, dokler ni zmagała ta.

„Abiturienti A“

Vzorni učenci v šoli in v življenju

Na švedskem ocenjujejo šolarje s črkami. Veliki A je najboljša ocena, ki jo more nekdo dobiti. Na švedskem je zato že star običaj, da tiste abituriente, ki so imeli v vseh predmetih črko A, imenujejo »abituriente A«. Njihovo skupino imajo v evidenci do neke mere tudi na vseučiliščih. To so torej vzorni učenci, najboljši v svojih razredih. Na njih se lahko najboljše izkaže, kakšno vrednost ima šolsko spričevalo za vsakdanje življenje.

Prof. dr. Leers in lektor Harald Sjövall sta objavila sedaj poslednje svojega raziskovanja o vzornih učencih. Nad 75 odstotkov vseh abiturientov A z gimnazije v Göteborgu je doseglo v življenju več nego povprečne uspehe. Iz te gimnazije je izšlo n. pr. že šest ministrov, a pet jih je spadalo v skupino A.

Švedsko državno sodišče ima v posameznih komorah nad dve tretjini takšnih abiturientov. Samo pri častnikih je stvar nekoliko drugačna. Med 49 častniki, ki so študirali na tej šoli, sta bila samo dva abiturienta A. Tu je jasno, da šola ni primer-

I V E R I

Vsaka ženska ima najbolj zvestega moža, najrazboritejšega otroka, največje jezo s služkinjami, najboljše kuharske recepte, najcenejše viro za nakupe — toda ničesar, kar bi mogla obleči.

Možje vedo koliko litrov vode je v oceanu, koliko let bo še trajalo, da zemlja zaledena, da li se bodo državni papirji dvignili, koliko žita bodo poželi na svetu, kako je treba rešiti socialno vprašanje — ne vedo pa, kaj naj svojim ženam podarijo za rojstni dan.

Vsak mož hoče, da bi bila njegova žena lepo oblečena, da bi ugajala njegovim prijateljem, da bi jo smatrali vsi za mlado, da bi dobila še plesalcev, da bi jo smatrali za duhovito in da bi v družbi blestela — noče pa, da bi jo smatrali za spogledljivo.

Vsaka ženska hoče, da bi nje mož obudoval samo njo in nobene druge ženske, da bi smatral njeno kuhinjo za najboljšo na svetu, da bi večere prebijal le z njo ali pa, da bi se vsaj ne vračal pozno domov, da ne bi kadil preveč, da bi ji dal dovolj denarja za gospodinjstvo in da bi jo smatral za najstredljivejšo med gospodinjami, da bi stopal rahlo, kadar jo boli glava, da bi si dobro likal čevlje, da bi pazil na njen preproge, da bi z zanimanjem poslušal njene pritožbe čez služkinje, da bi nikoli ne ugovarjal — noče pa, da bi ga smatrali za copatarja.

Dojenček zadel dobitke

Neobičajna sreča se je nasmešnila dejavcu Marcelu Vaugardu iz Marselle. Nekoliko ur potem, ko mu je žena rodila zdravega dečka, je dobila srečka, ki jo je bil s'ric podaril za malega nečaka, 75 tisoč frankov. Stric je potem sicer postikal, da tar razveljaviti, pa se mu ni obneslo.

pod polarnim krogom

zori sadje najlahtnejše vrste, valove žitna polja, njegovi križanci raznih zelenjav pa so prodrli najvišje na sever.

Ker pa nima samo Rusija mrzlih krajev, marveč vladajo v velikem delu Amerike enake podnebne prilike, prodirajo Mičurinovi gojenci tudi tam na vsej črti. Blagoslov odkritij slovanskega sadjarja pa prihaja v dobro tudi krajem, ki sicer ne leže visoko na severu, ki pa imajo zaradi svoje nadmorske višine

slične pogoje za uspevanje rastlin.

V nekaterih krajih srednje Evrope, kjer ne uspeva vinska trta, so začeli z velikim uspehom saditi Mičurinov bezeg, ki ga je njegov oče imenoval »vinograd severa« — trto severa. Kakor pri celi vrsti drugih sadnih dreves, je dosegel Mičurin z dolgoletnim križanjem raznih sorodnih vrst črne jagode eno lastnost, ki jih je hotel imeti, da bi bile bezgove jagode už tne, okusne in lepo dišče. Njegov bezeg je tedaj

pravi naš črni bezeg

(sambucus nigra), le da so po skrinem

no upoštevala njihove posebne nadarjenosti in nagnjenosti. Izбира za dodelitev reda A se naslanja bolj na znanstveno-duševne sposobnosti, drugačnih nadarjenosti ne upošteva. Toda med najboljšimi častniki švedske armade, ki so se posebno odlikovali na vojni šoli, so bili v večini spet abiturienti A. S tem seveda ni rečeno, da morajo biti tudi najboljši vodje stotnj ali bataljonov.

Mož, ki ni doživel nobene vesele ure

Samomor iz strahu pred smrtjo

Zedinjene države so pravkar izgubile »strahopetneža št. 1.« Bil je to Charles Frothingham Leland, ki se je pet desetletij ponašal s tem nenavadnim naslovom.

Mož, eden izmed ameriških milijonarjev, je bil pol stoletja strah in groza živčnih zdravnikov Amerike. Imeti njega za pacienta, je veljalo za najhujše, kar se more primeriti kakšnemu zdravniku.

Kot sin kralja bombaža je bil Leland v mladih letih prijatelj sedanjega državnega predsednika Roosevelta. Oba sta tudi skupaj nastopila na političnem terišču. Na zadnje je mož zapadel nenavadnemu strahu, ki mu je po vrsti žrtvoval svojo kariero.

Liubezen ob hišnem vходу

Posebne pravice za zaljubljenca v Pragi

Dolgo časa so imeli zaljubljeni v Pragi posebno pravico, ki so jo sedaj, ko podirajo staro baročno hišo ob Kačlovem trgu, izgubili.

Ta hiša, ki je bila nekoč last čiškeh kraljev, je imela vhod s posebnimi pravicami za zaljubljene dvojice. Kdor je hotel svoji izvoljenki nekaj sporočiti, pa ji ni mogel pisati domov, je svoje sporočilo načelal onostavno na steno pri vходу. Stena je bila razdeljena v enaka polja in vsaka dvojica je spoštovala polje, ki si ga je že druga dvojica izbrala.

Tako so se praški fantje in dekleta dogovarjali za ostanke, zavoljo katerih se osebno niso mogli domeniti. Sedaj pada stara hiša pod krampom in z njo izginja ena izmed najzanimivejših starih praških tradicij.

Plavajoči krožniki

Pejčina za 30 tisoč gostov

Kralj Avgust Poljski, ki je bil istočasno saški zborni knez, je imel vzdevek »vsajanje«, ker je nad vse ljubil bučne slavnosti in druge prireditve. Med njegovimi velikimi prireditvami je bila tudi gostija, ki jo je priredil v juniju 1730. v taborišču pri Zeithemu za 30.000 gostov.

Z A P I S K I

Življenje je sladko, toda plemenita čast je še slajša od plemenitega življenja.

Človek postane pameten šele po največjih naporih.

Shakespeare

Platon

Mičurinov bezeg — trta severa

izboru pri križanju njegove jagode večje, da nimajo značilnega neprijetnega duha in okusa ter da vsebujejo več sladkorja, obdržale pa so vsa svojega zdravilna svojstva. To je nedvomno ogromen uspeh, kajti jagode požlahtnjene jagode so okusne in užitne že v svežem stanju. Mičurin je krstil svojo gojenca za »trto severa«, ker njegove jagode

popolnoma nadomeščajo grozdje

pri tako zvanem lečenju z grozdom.

Splošno znana je zdravilnost bezgovega cvetja, ki vsebuje na 100 kg cvetja 200 g ceterenega olja, ki mu pripisujejo učinek, da sili k potenju češki zdravniki — na Češkem je Mičurinov bezeg razširil znani sadjar Jan Böhm iz Blatne — so dognali, da jagode Mičurinovega bezga vsebujejo neki

močan protinevralgični princip.

Poskusi s sokom teh jagod so dali izredne uspehe. Že po 5 dneh uživanja po 20—30 g soka dnevno so bili bolniki ozdravljeni. Pri nadaljnjem opazovanju so ugotovili, da vsebujejo jagode učinkovito zdravilo za primere genualne nevralgije navi trigemini. Pomagajo pa tudi pri protinu in skrni (revmi). Ugoden je njih učinek pri črevesnih boleznih in zlati žli; uživanje jagod pa nenavadno okrepi in pomladi telesni ustroj. Razen cvetja in plodov je zdravno tudi listje, lubje in korenine.

Za čiščenje krvi

so dobri vsi bezgov deli. Cvetje, ki ima prijeten vonj in okus, je zelo dobro tudi cvrto, kar je znano že o našem domačem bezgu.

Prednost Mičurinove »trte severa« je tudi v tem, da ni odvisna od posebnih tal in posebnega podnebja. Vznikla je na severu Rusije in prenaša s lahkoto tudi največji mraz; uspeva tudi v višini 1000 metrov. Roditi začne

Ruski protektorat nad Finsko

Ruski car ni v ničemer oviral razvoja finskega ljudstva, pomagal ga je dvigati gospodarsko in kulturno

V Napoleonovih vojnah se je Rusija hotela za vselej rešiti nekdanjega hudega sovražnika z ene strani Botniškega zaliva in car Aleksander I. je sklenil zavzeti Finsko ter pogrti švedske iz dčele, kjer so gospodarili poln h 200 let. Oslabljen švedska se ni mogla upirati ruskemu pritisku in carske čete so brez težav prodrale na Finsko. Zdaj so se Finci ne glede na švede obrnili naravnost na carja

in ga zaprosili, naj jih vzame pod svojo mogočno zaščito.

Car je uslišal njih prošnjo in prevzel protektorat nad Finsko, ki zaradi te spretnosti taktike finskih narodnih voditeljev ni bila zasedena z bojem mavč je dobrovoljno pršla pod okrilje ruskega carja. S tem si je ohranila

razmeroma lepo samostojnost, saj ni bila priključena Rusiji, marveč je bila le pod osebno zaščito ruskih carjev. Ohranila je svoj denar, svoje poštne znamke, smela je ustanoviti svojo milico, dočim so ruske posadke v večjih mestih prevzele obrambo finskih meja. Car je sprejel naslov finskega velikega kneza in poslal na Finsko kot svojega zastopnika

generalnega gubernatorja, ki je upravljal finski protektorat.

Ustanovljena je bila posebna finska zakonodajna skupščina, koje člane je imenoval car, kasneje pa so bili voljeni. Zakoni, ki jih je izglasovala skupščina, so imeli veljavo le, ako jih je podpisal car, ki je tudi lahko odrekl svoj podpis, ako je smatral, da kak sklep ni v skladu s koristjo države. Pod tem protektoratom, osobito za časa prosvitljenega carja Aleksandra II, so Finci

vživali vse blagodati mogočne ruske zaščite

saj so pod švedski bili državljani druge vrste in šele ruski protektorat je izvedel popolno enakopravnost Fincev s švedski. Pot finskega naroda je bila tedaj iz popolnega suženstva preko ruskega protektorata do popolne državne samostojnosti.

Pod ruskim okriljem se je razvilo finko šolstvo. Narod je

gospodarsko napredoval,

se dvignil v vsakem pogledu, ker ruski protektorat ni v ničemer oviral marljivega in modrega finskega ljudstva. Finski narod je imel srečo, da se je na svojo samostojnost lepo pripravil in vzgojil zanjo, kar se je pokazalo takoj, ko se je l. 1917. odcepil od Rusije. To pa je tudi eden izmed redkih primerov v zgodovini da je narod iz suženstva preko protektorata prišel do svobode.

pisovali so mu najrazličnejše diete, požiral je ves mogoče leke — a celo od tega ni postal bolan...

Le malo je ljudi na svetu, ki bi bili tako zdravi kakor Leland. Poročil se je in žena mu je rodila dva otroka, toda zakonca sta se le redkokdaj videla. Leland se je raiši sprehajal od bolnišnice do bolnišnice. Ko so svojčasno odkrili epohalne načine za zdravljenje pljučne jetike, bi se bil moral svojo strahu iznebiti. Zgodilo se je pa drugače. Mož si je izbral rajši druge bolezni.

Dal si je zgraditi avto, ki je bil znotraj in zunaj oblažnin z gumo, da bi se mu ne mogel skriviti noben las, če bi se zgodila kakšna prometna nesreča. Da bi ne porabil na nobenega izmed stoterih predelav, ki si jih je bil nabral v življenju, je izročil vsem, ki naj bi čuvali njegovo telesno zdravje, natiskani zvezek, v katerem je bilo zapisano vse, na kar bi morali paziti.

Do svojega 71. leta ni bil Leland nikoli zares bolan, nikoli se mu ni primerila niti nalažja poškodba. Po imetju, ki ga je podedoval od svojega očeta, bi bil živel lahko brez vseh skrbi. V resnici pa ni menda doživel niti ene vesele ure. Od petdesetih let, v katerih se je vdal svetovni splenu, je prebil 35 let na kliniki. V bolnišnicah in zdraviliščih. Ko se je v Bostonu vodil nekera prenapolnjenega zdravilišča branil sprejeti 71letnega namišljenega bolnika, je odšel Leland v svojo hotelsko sobo in se je iz strahu pred smrtjo — utrpel Mesto »strahopetneža št. 1.« je znova prosto...

»nemlad — nova obleka!

Elegantne, moderne vzorce kvalitete blaga za obleke in površnike dobavlja po nizki ceni tvrdka

DRAGO SCHWAB

LUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 7.

Moška in deška konfekcija vedno v zalogi. Na željo prvovrstna izdelava po meri v lastnem modnem salonu.

A NEK DOTE

Na dunajskem kongresu je skušal von Stein ruskega carja Aleksandra prepričati, da se je oblika nemških malh državie prežveč. Ves njegov trud pa je bil zaman. Ruski vladar je sproti izpodbil vsak argument, ki ga je von Stein navedel. Na koncu je celo dejal:

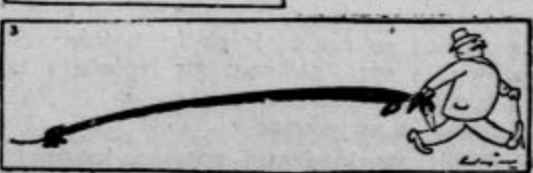
»Jaz potrebujem male nemške dinastije kot matice za ruske velike kneze in knežje. Kam pa naj hodijo naši velikaši po žene in možje?«

Von Stein je na o odgovoril: »Oprstite — n'sem vedel da namerala Vaše veličanstvo napraviti iz Nemčije rusko kobilarno.«

Angleški ministrski predsednik Gladstone je obiskal l. 1874. R.m in je bil pri tedanjem papežu Piju IX. dvakrat v avdijenci. Po odhodu angleškega državnika iz Rima si je papež vs varil o Gladstoneu in njegovih treh ministrskih sledečo sodbo:

»Gladstone mi je simpatičen, ampak njega ne razumem. Cardwella razumim, toča ga ne morem trpeti. Lorda Clarendona razumem in mi je tudi všeč — vojvode Argyllskega pa niti ne razumem, niti ga morem trpeti...«

VS AK DAN ENA

Kadar psiček prodaja trmo... (»Politikane«)

XVII. kolo v ligi

Ljubljana gostuje v Sarajevu — Najvažnejši tekmi bosta jutri Gradjanski-Hajduk v Zagrebu in Jedinstvo-Hašk v Beogradu

To bo že tretja zaporedna ligaška nedelja letošnje spomlad, ali XVII. v celotnem tekmovalnem letu. Fudri v nedeljo bo nastopilo vseh 12 moštev pri čemer pa velja vnaprej, da bo tudi to pot veljalo glavno zanimanje klubov v splojnem delu tabele, ne pa onim ki se potegujejo za najvišji naslov v našem nogometu, ker je ta več ali manj že nekaj časa oddaljen.

Nedeljski spored bo obsegal naslednja srečanja:

Dvojni spored v Beogradu. V prvi tekmi bo Jedinstvo igralo s Haškom. To je revidirano srečanje za ono zgodovinsko tekmo v Zagrebu, v kateri so Beograščani s 5:1 pregazili lanskega državnega prvaka, ki se mu zdaj nudi priložnost za revanšo. Haškovi so trenutno v dobri formi, beograjske »zelene« pa smo pretekli nedeljo gledali v Ljubljani in jim skoraj ne moremo prisoditi nobenih izgledov. Hašk bo torej, pravimo, dobil svoji dve točki...

Druga tekma v Beogradu bo med Jugoslavijo in varaždinsko Slavijo. Varaždinci so med onimi v tabeli, ki jim grozi nevarnost izpada in verjetno je, da si tudi to pot ne bodo mogli pomagati iz nevarnega pasu. V ostalem so »Jugoslovani« v zadnjem času izgubili precej točk in bodo seveda napeli vse sile, da spravijo vsaj nedeljski dve. Prvo srečanje med obema se je končalo s tesno zmago 4:2 za rdeče. Najbrže bo tudi v nedeljo tako nekako...

Zemun-BSK. Zamunski bodo v nedeljo sprejeli na svojem igrišču odličnega gosta, tako rekoč bodočega državnega prvaka. Res je, da je BSK pretekli nedeljo obe točki pustil Zagrebu, zato se niti najmanj ni rečeno, da se bo enako godilo tudi Zemunu, čeprav bi mu bile te točke več kot dobrodošle. V prvem srečanju je BSK zabeležil 4:0 v svojo korist in skoraj gotovo tudi to pot ne bo mnogo manj...

Zadnje izločilne tekme LNP

Kakor smo že včeraj opozorili prijatelje nogometa, bo jutrišnja nedelja v odnosnosti ligašev, ki so šli na južni mejdan v Sarajevu, kljub temu prava zanimiva in napeta. Na sporedu so namreč zaključne tekme v izločilnem kolu za prvenstvo LNP, med katerimi so nekatere odločilnega pomena za dokončni vrstni red v tabelah. To velja predvsem za klube ljubljanske in celjske skupine, v katerih prav do zadnjega termina ni bilo odločeno, kdo bo lahko tekmoval dalje v ožjem tekmovalnem krogu prvaka LNP.

Jutrišnji spored je razdeljen na pet krajev, in sicer bosta v Ljubljani in Celju po dve, v Kranju na Jesenicah in v Mariboru pa po ena tekma.

Ljubljanski spored

Ljubljanski tekmi bosta obe v popoldanskih urah in sicer tako, da se bo moralo občinstvo pač odločiti za obisk ene izmed obeh.

Po važnosti bo vsekakor privlačnejša tekma med Reko in Mariborom, ki bo ob 15.30 na igrišču Reke. V tej igri si mora Reka osvojiti obe točki, da bo v zvezi z ostalimi izidi jutrišnjega dneva lahko računala na vstop v ožje tekme. Po formi na papirju in zaradi domačega igrišča so Rečani gotovo tudi favoriti v tem srečanju. V predtekmi bo igrala Grafika z Reko II.

Druga tekma med Jadranom in Svobodo bo ob 15.15 na igrišču Jadrana. Jadran bo gotovo zastavil vse sile za zmago. Svoboda pa bo tudi hotela dokazati da njen zadnji uspeh proti Bratstvu ni bil slučaj. V predtekmi bosta igrali obe rezervi, z začetkom ob 13.30.

Vroča bitka v Kranju

Najbolj ogorčena tekma izmed nedeljskih bo prav gotovo srečanje med Kranjem in Hermesom v Kranju, kajti mo-

Gradjanski-Hajduk. To bo druga najvažnejša tekma za ono prvo beograjsko v tem kolu, ki bo najbrže odločila vprašanje, kdo bo v letošnji sezoni zasedel drugo mesto v tabeli. Gradjanski ima za seboj lepo zmago iz Beograda in bo razen tega igral na svojem terenu, toda Hajduk se tudi ne bo dal z lahkom. V prvi tekmi so Zagrebčani — in še v Splitu povrh — zmagali z 1:0 in nič ne bo čudno, če bodo tudi to pot spravili vse. To tekmo bo sodil ljubljanski sodnik Macoratti.

Gradjanski-Bask. Beograjski črno-beli pojejo v nedeljo na ono dolgo pot v Skopje. Skopljanci so doma vsakomur nevarni, toda Bask je v letošnji spomladi pokazal odlično formo in ni izključeno, da jo bo lahko uveljavil tudi na vročih tleh Južne Srbije. V prvi tekmi so Baskovci, seveda v Beogradu, dobili s 6:2.

Noči proti Slaviji (S)

Belo-zeleni morajo v nedeljo v Sarajevu. Ta tekma spada že dolga leta med eno najtežjih vsake sezone in tudi letos ne čakamo rezultata iz Sarajeva brez skrbi. Ljubljana ima sicer letos za seboj tri težje tekme, toda kajti verjetno je, da bi mogla v Sarajevu priti do izkupitka. Recimo kar odkrito, da bomo pravi veselci, če se ta izid le ne bo preveč poznal v razliki golov, kajti pri točkah se najbrže sploh ne bo. Prva tekma na ljubljanskem tleh je ostala brez gola. To tekmo bo sodil Nen-ković iz Kragujevca.

Prognozo ne bomo delali, ker se nikoli ne obnesejo. Ljubljana pa ima za zdaj tako ugodno pozicijo v tabeli, da bo v vsakem primeru ostala na svojem devetem mestu. In to je za prvo silo dovolj, tem bolj, ker oni trije, ki so za njo, tudi ne bodo vsi šli po dve točki v dobro...

štvo, ki bo v tej tekmi zmagalo, bo gotovo prišlo v ožje tekmovalanje, poraženo pa izpadlo v primeru, če bo Reka zmagala v Ljubljani. Če bo izgubil Kranj in zmagala Reka, bo slednja tretji finalist, v primeru Hermesovega poraza pa ga bo Reka z boljšo razliko golov uveljavila v tabeli. Le z neodločeno igro v Kranju bi si lahko oba nedeljska partnerja zagotovila drugo in tretje mesto, nakaž bi morala izpasti Reka.

V zvezi s temi računi bosta jutri moštvi Kranja in Hermes šli na igrišče z zavestjo, da je treba za vsako ceno zmagati ali obdržati vsaj remis. Zaradi teh različnih kombinacij in možnosti vlada seveda za to tekmo v Kranju med sportnim občinstvom veliko zanimanje in vsi z največjo napetostjo pričakujejo nedeljske odločitve.

Celjski dve tekmi

V nedeljo popoldne se bosta srečala Olimp in SK Celje na celjski Glaziji v odločilni tekmi za prvenstvo celjske skupine. Tekma bo odločilna za prvo in za zadnje mesto, ki preti Olimpi. Celje pa ima možnost, da se z zmago povzpne na prvo mesto. Gotovo bosta obe moštvi zastavili vse sile za uspeh. Predtekmo bo igrala mladina Celja proti SK Štorom s pričetkom ob 15. Na igrišču pri »Skalni kleti« pa se bosta srečala prav tako v odločilni tekmi SK Atletik in trboveljski Amater.

Razen tega bogo igrali še na Jesenicah, in sicer Kovinar in Bratstvo in pa v Mariboru kjer se bosta v zadnji tekmi, ki pa ni več odločilna za vrstni red v tabeli, srečali enajstorični železničarja in CSK.

Za nogometne gledalce bo torej v nedeljo, kljub temu, da belo-zelenih ni doma in bodo ligaške tekme gledali ljudje drugod, še zmerom dovolj nogometnega užitka!

Pred drž. prvenstvom v cross-countryju

Ali ima Ilirija možnost, da si letos osvoji naslov državnega prvaka?

V nedeljo, dne 2. aprila, bo v Zagrebu državno prvenstvo v cross-countryju, ali teku čez dno in strni. Tekmovali bodo naši najboljši dolgocevi, ki se bodo borili za prvenstvo posameznikov in moštev. Proga, ki meri letos 10 km, bo speljana v obliki osmice in jo bodo morali tekmovalci preteči dvakrat, tako da bodo lahko tudi gledalci prisli na račun, kajti imeli bodo priliko videti skoraj vso progo (tako vsaj trdijo prireditelji tekmovalcev). Prireditelj tekmovalcev je HSK Concordia, ki velja za favorita, tako v tekmovalstvu moštev in posameznikov.

Letošnje tekmovalstvo bo, kakor vse kaže, kot vsa prejšnja leta zelo napeto in se ne more s sigurnostjo vnaprej določiti zmagovalca. Že dolgo vrsto let zmagujejo na teh tekmovalstvih slovenska kluba Ilirija in Primorje. Zadnji dve leti pa se trudi zagrebška Concordia, da bi nam odnesla to prvenstvo v Zagreb. To se ji sicer še ni posrečilo, pač pa ima letos zelo veliko izgledov, ker razpolaga trenutno z dobrimi poedinci kakor tudi z silno dobrim ter izenačenim moštvom. Zelo ostra borba se bo razvila posebno za zmago med poedinci. Za prvo mesto se bo borilo kakih 5 do 6, skoro izenačenih tekmovalcev. Med te moramo prišteti zlasti Kotnika (Concordia), Bručana in Kvasa (oba Ilirija), Flassa (Hašk) ter Krajcarja Franca (Concordia). Pretekli nedeljo je na cross-country prvenstvu zagrebškega podsaveza zmagal Kotnik pred Flassom in F. Krajcarjem, kar dokazuje da njegova bolezen ni bila tako huda in da je eden prvih kandidatov za osvojitev državnega prvenstva. Veliko izgledov ima tudi Bručan, naš državni prvak na 10 km, ki bi prav lahko presenetil, in postal zmagovalac. Morda ste presenečeni, da sem postavil med favorite tudi mladega Krassa, ki je sicer tekač maratona. No, kdor ga je videl pred 14 dnevi, ko je pod Čekinovim gradom premagal celo Bru-

mašnim številom dobrih tekačev na dolge proge. Vendar se je to v veliki meri posrečilo dvema kluboma, in sicer Concordiji in pa ljubljanski Iliriji, ki sta edina predstavnika za osvojitev državnega prvenstva. Vprašanje je sedaj, kateri klub ima več izgledov? V prvem trenutku bi človek sodil, da Concordia, ki si je posebno opomogla z bivšim članom Ilirije Kotnikom in Starmanom, kakor tudi s Krajcarjem (prej Primorje), tako da njeni tekači predstavljajo kompaktno celoto kar se lahko dobro razvili iz rezultatov prvenstva zagrebškega podsaveza. »Concordia« bo nastopila v postavi: Kotnik, Krajcar F., Krajcar L., Srakar Franc, Šindelar, Šurbek, Gales in Starman, ki je najmočnejša postava, kar jih je kdaj premogel zagrebški klub. Temu moštvu nasproti, bo Ilirija postavila moštvo: Bručan, Kvas, Glonar, Petrič, Starman L., Benedičič, Keršajn in Osterman. Nekaj med njimi je sicer še več ali manj nepoznanih, toda to še ne pomeni, da so slabi tekači. Vsekakor pa jih lahko razdelimo na dva razreda. Prvi razred bi tvorili Bručan, Kvas in Glonar, ki bodo gotovo med prvimi na cilju in tudi predstavljajo glavno moč ilirijanskega moštva. Težko je sicer kaj točnega reči o Glonarju, ker letos še ni nastopil. Toda že njegova lanska forma da slutiti dober plasman, posebno če gledamo z vidika njegovega uspeha na »Teku Zedinjenja«, kjer se je plasiral med najboljšimi. Po pripovedovanju tehničnega referenta Ilirije pa je Glonar preko zime z marljivim treningom toliko napredoval, da smemo pričakovati, da ne bo mnogo zaostal za Kvasom ali celo Bručanom. V drugi razred bi lahko prištevali Petriča, Starmana L. in Benedičiča. Kdo od teh treh je najboljši, se tudi ne da določiti, kajti Starman L. in Benedičič nista še letos nastopila, pač pa sta se pokazala na treningih v dobri formi, tako da za Petričem najbrže ne zaostajata, če ga celo ne prekašata. To vprašanje bo rešeno šele v Zagrebu. Keršajn in Osterman bosta tekla kot rezervi. Se posebno sem radoveden, kako se bo držal smučar Keršajn, s katerim je Ilirija ojačila svoje vrste dolgocevičev.

Primorje letos ne bo poslalo na državno cross-country prvenstvo svojega moštva, temveč samo nekaj poedincev, ki pa zgoraj omenjenim favoritom ne bodo ogražali prvega mesta. Iz tega sledi, da ima letos Ilirija nalogo obdržati dolgoletni primat Slovencev na dolgih progah. Zaključujem z željo in upanjem, da se ji bo to posrečilo in se bo res tudi vrnila v Ljubljano z naslovom državnega prvaka.

Vr.—Zo.

Medmestna biljardna tekma

V Ljubljani bomo imeli v nedeljo prvo biljardno tekmo. Nedavno ustanovljeni ljubljanski biljardski klub je združil v svojih vrstah najboljše ljubljanske biljardiste in uvedel sistematično sportno igro. Kakor je običajna povsod po svetu. Napredek se že kaže in brez pretiravanja lahko trdimo, da je Ljubljana nedvomno med najmočnejšimi biljardnimi središči v Jugoslaviji. Preizkušeni amaterskima moštvoma mg. ph. Eisenbartu in inž. Briclju se je pridružil vrsta nadarjenih igralcev, ki jim manjka le nekoliko sistematične šole in tekmovalne rutine, da se bodo dvignili nad povprečje. Prvi dve srečanju ljubljane in Maribora sta pokazala delno premoč ljubljani vendar sta bila izida le tesna in bi bilo zaradi tega odveč, če bi že danes hoteli preročevati zmago domačih zastopnikov. Najboljša med Mariborčani sta nedvomno Hobacher in Bender, za katerim pa le malo zaostaja Lepej. Vsi imenovani imajo približno enak povpreček med 15 in 20, kar je za amaterje, ki se bavijo z biljardom le o prostem času, prav lep uspeh.

Včeraj smo objavili postavbo ljubljanskega moštva, ki pa se bo bržkone nekoliko izpremenila. Igral bo namreč tudi Jože Bertonec, ki ga prijatelji nogometa prav dobro poznajo pod imenom »Pepček«. Bertonec ni samo dober nogometaš, temveč tudi prav odlični biljardist. Tudi tekmovalni čas bo bržkone nekoliko priduženi. Sobotni večer bo v prvi vrsti namenjen treningu Mariborčanov in bosta morda na sporedu le igri največ dveh parov. Če bodo to gostje izrecno želeli. Glavni turnirski dan bo jutri popoldne in popoldne. Tekmovalje se bo začelo ob 10. in se bo po popoldanskem odmoru nadaljevalo ob 15. ali 15.30. Računati je — partije se igrajo do 500 — da bo tekma končana okoli 18.30.

Glas o Planici

V vel'kem nemškem dnevniku »Leipziger Neueste Nachrichten« citamo v članku z naslovom »Prepad v Planici« naslednjo zanimiva izjava A. E. v. Barya o naši veliki skakalnici in smučskih poletih:

»Te dni slišimo — zaradi udeležbe nemških skakačev — mnogo o mamutski skakalnici v jugoslovanski Planici in poskusih smučskega letenja, ki jih izvajajo, tamkaj. (!)

Označba »smučsko letenje« je vsekakor deloma zmotna ali vsaj zelo poljubna, kajti v bistvu gre le za daljše skoke kakor smo jih vajeni, ne pa za bistveno drugačno obliko smučarskega sporta. Leteti na smučeh je pred leti poskušal dunajski inženjer Josip Krupka v skupini Grossvenedigerja. Z dvema velikima krilima, med katerima je visel kakor obešen, je jadral tamkaj do 600 m nato pa so veliki strmini si je vzel zalet, daleč pa so ga nosila krila. Noge so bile vsakako prešibka naprava za pristaneke.

Skoke na ogromni skakalnici v Planici imenujejo Jugoslovani smučske polete, ker je FIS mednarodna smučarska zveza, prepovedala skakanje na tako velikih strminah. Dvomljivo je seveda, ali bo ta prepoved mogla zavreti neugnano silo mladine, da bi se zaviliha še dalje, in ali je to postopanje sploh pametno.

Saj je znana stvar, da vse, kar se zdi dandanes prebitano, sprejme naslednja generacija že kakor samo po sebi umevno. Tako je bilo našim pradedom, ki so gledali skoke do 8 m in bi se jim bilo gotovo zavrtelo v glavi, če bi jim bil kdo čejal, da nekdo niti desetkratna daljava v skoku ne bo več senzacija.

Na planiški skakalnici je bila dosežena največja daljava, ki jo je kdaj dosegel v smučskih skokih. Natančno pred letom dni je današnji svetovni prvak Josip Bradl dosegel s popolnoma obvladanim skokom na 107 m »svetovni rekord«. To seveda še ni največja dosegljena daljava, kajti, kritična točka je pri 120 m in največji nagib skakalnice se ne začne pred 100 m.

Te skakalnice v Planici je Sigmund Ruud, glavni starejši brat nemprimernega Birgerja Ruuda označil humoristično in posrečilo kot »največji prepad«, v katerega se je kdaj namenoma vrgel človek, iz katerega pa se je po dolgi zračni vožnji spet rešil z zdravimi kostmi.

Čeprav ti skakači poznajo skakanje na velikih skakalnicah, jim je vendar nekaj novega in neznanega, ko se s tega ogromnega griča spustijo v globino. Tu se lahko tvorijo nepreračunljivi zračni tokovi in absolutni pogoj je vreme brez vetra. Za gledalca neopazni lahen vetrič na konice smučk lahko povzroči katastrofalen padeč. Dalje skoraj ni mogoče takoj po odskoku dvignjene smuči pritiskati nižje ker je zračni odpor premočan. Riziko, ne nazadnje zaradi blazine brzine, je torej za skakača zelo velik. Morda se bodo skakači pogloma priučili teh fantastičnih hitrosti, toda za popolnoma siguren odskok z mosta ne bodo mogli dati nobene garancije.

Svetovni prvak Josip Bradl je izjavil pred kratkim, da ne vidi nobene razlike med smučkim skokom in smučkim poletom. Kajti vsak skok je le krajši ali daljši polet...

Tako so zdaj prav od daleč nekod začeli spet na novo pretresati vprašanje smučskih poletov, očitno ne z namenom, da bi stvari koristili. Čudno je pa le, da ne mirujejo ti prijatelji Planice niti letos, ko snega sploh ni bilo in je od snega Bradlovega skoka na 107 m ostalo prav za prav še vse pri starem.

Občni zbor GZSP

Gorenjska zimsko sportna podzveza na Jesenicah sklicuje za nedeljo 2. aprila ob 14.30 uri v hotelu »Triglav« na Jesenicah redno glavno skupščino s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev skupščine in poročilo predsednika.
2. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupščine.
3. Poročilo tajnika, blagajnika in teh. referenta.
4. Poročilo nadzornega odbora in razrešnica upravi.
5. Določitev sedeža podzveze.
6. Volitev upravnega in nadzornega odbora ter razsodišča.
7. Določitev podvezinih prireditelj v prihodnji sezoni in določitev krajev za te prireditve.
8. Samostojni predlogi klubov in društev GZSP.
9. Slučajnosti.

Skupščina se prične točno ob napovedani uri. V slučaju, da ne bo navzočih vsaj polovico članov GZSP, se vrši skupščina po § 12 saveznih pravil pol ure pozneje brez ozira na število navzočih zastopnikov. Vsi zastopniki morajo ob pričetku skupščine predložiti potrjene poverilnice. Glasovalno pravico imajo samo oni klubi in društva, ki so poravnali vse denarne obveznosti do podsaveza.

Naše gledališče

D R A M A

Sobota, 25.: Kaj je resnica? Izven. Znižane cene.

Nedelja, 26. ob 15.: Pika. In Tonček. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol Ob 20.: Upniki, na plan! Izven. Znižane cene.

Drevi bodo ponovili Pirandelovo igro »Kaj je resnica« v kateri je označil pisatelj na miselnem globok in zanimiv ter odskočnik način relativnosti resnice in tragedijo treh ljudi. Igrajo: Marija Vera, Levar, Skrbinec, V. Juvanov, Lipah Gregorin, Danilova, Levarjeva, Gabrijelčičeva, Kralj, Drenovec, Rakarjeva, P. Juvanov. Potokar. Režija je Debečeva. Cene znižane.

»Pika« in »Tonček« ter priljubljeni gošpod Kazalec bodo nastopili jutri, v nedeljo popoldne ob 15. uri zadnjič v letošnji sezoni. Opozorjamo vse, ki še niso videli te izredno ljubke zabavne in poučne mladinske igre, naj ne zamude obiskati te predstave. V glavnih vlogah: V. Juvanov, Starič, Gregorin Nablocka, Plut. Režija je prof. Šestova. Cene globoko znižane od 14 din navzdol.

Za vse, ki ljubijo kratkočasne zabavne in hkratu aktualne igre, je predstava Piskorove veseloirge »Upniki, na plan!« izredno prijeten dogodek. Delo nudi vrhuno mero smeha, ki ga povzročajo udarne resnice iz sodobnega poslovnega življenja, živahni dialogi in posrečene situacije. Vesele igre bodo ponovili jutri v nedeljo zvečer. Znižane cene.

O P E R A

Sobota, 25. ob 17.: Materinska proslava Krščanskega ženskega društva. Ob 20.: Werther. Gostovanje Josipa Goštica.

Nedelja, 26. ob 15.: Pod to goro zeleno. Izven. Cene od 24 din navzdol. Ob 20.: Madame Butterfly. Gostovanje Rosete Pampanini Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 27. Zaprt.

Josip Goštic nastopi drevi ponovno v vlogi Wertherja v istoimenski Masseneto-ovi operi. Charlota bo Pavlovičeva, ostala zasedba kakor običajno. Delo je polno lepih melodij, globoko občuteno in je imelo pri dosedanjih vprijetihvah jako lep uspeh. Nocojšnja predstava bo za red B.

»Pod to goro zeleno«, najbolj vesela in privlačna opereta zadnjih sezon, se bo ponovila v nedeljo popoldne ob 15. uri po cenah od 24 din navzdol. Zasedba glavnih vlog: Poličeva, Ribičeva, Skeletova, Sancin, Peček, Zupan in drugi.

Slavna italijanska pevka Rosetta Pampanini bo nastopila jutri v nedeljo zvečer ob 20. v naslovni vlogi Puccinijeve opere »Madame Butterfly«. Ponavljamo, da je gospa Rosetta Pampanini ena največjih, najbolj čislanih lirskih pevk v Italiji, znana tudi po vsem svetu. Vloga Madame Butterfly je njena najboljša vloga ter jo je ponovno pela pod vodstvom slavnega dirigenta Toscaninija v milanski Scali. Tako bo nudilo njeno gostovanje našemu gledališkemu občinstvu priliko slišati pevko svetovnega formata in slovesa. Poleg odličnega gosta bodo nastopili v glavnih vlogah: Franci, Kogejeva in Janko. Dirigent in režiser: Stritof.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Sobota, 25. ob 15.: Pepelka. (Gostovanje v Sokolskem domu v Šiški). Ob 20.: Zvita Marfa. (Gostovanje v Sokolskem domu v Škofji Loki). Ob 20.15.: Slaba vest.

Nedelja, 26. ob 15.15.: Slaba vest. Ob 16.: Zvita Marfa. (Gostovanje v Sokolskem domu v Medvodah).

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Sobota, 25. marca. ob 15. uri: »Matura«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Prodana nevesta«. Znižane cene.

Nedelja, 26. marca. ob 15. uri: »Prodana nevesta«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Na ledeni plošči«. Znižane cene.

Ponedeljek, 27.: Zaprt.

Torek, 28.: Aida. Gostovanje ga. Mitrovičeve in gđc. Majdičeve. Red A.

Is SK Ljubljana. Danes, na pravih, igrajo juniorji tekmo na našem igrišču v Svobodo. Ob 14.30 naj bodo juniorji na igrišču.

SK Reka. Jutri v nedeljo ob pol 14. naj bodo juniorji v naši garderobi za predtekmo z Grafiko. Ob 15. naj bo tamkaj L. moštvo. Postava na običajnem mestu.

SK Grafika. Popoldne ob pol 15. trening vseh aktivnih igralcev na igrišču Ilirije za Kolinsko tovarno.

Občni zbor SK Bratstva. V nedeljo, dne 26. ob 9. dopoldne se bo vršil občni zbor SK Bratstva v prostorih Kazine na Jesenicah. Udeležba je za vse člane strogo obvezna.

Občni zbor drsalnega saveza. Jugoslovanski drsalni savez bo imel občni zbor dne 26. aprila t. ob 9. dopoldne v prostorih Jugoslovanskega olimpijskega odbora v Zagrebu, Gunduličeva ulica 22/a, pritičje desno z običajnim dnevnim redom. Pravico glasovanja imajo vsi redni člani, ki so zadostili obveznostim po saveznih pravilih. Predloge članstva je treba predložiti upravnemu odboru najkasneje 14 dni pred občnim zborom. Če bi ob določeni uri ne bilo zbranih dovolj članov, bo pol ure kasneje nov občni zbor ne glede na število prisotnih.

Snežne razmere

z dne 24. III. 1939

Rateče-Planica 870 m: —2, snežl. 20 cm pršila, 15 cm podlage.
Planica Slatna 950 m: —2, snežl. 20 cm pršila, 25 cm podlage.
Pokljuka 1300 m: —2, oblačno, 30 cm pršila, 50 cm podlage.
Dom na Komni 1520 m: —5, snežl. 40 cm pršila, 145 cm podlage.
Triglavsko jezero 1683 m: —6, snežl. 35 cm pršila, 200 cm podlage.
Dom na Kravcu 1700 m: —6, solnčno, 20 cm pršila, 50 cm podlage.
Velika planina 1558 m: —3, solnčno, 45 cm snega, prisojno sren, osojno pršil.
Dom na Koroski 1808 m: —12, solnčno, 200 cm snega, pršil.
Kocbekova koča 1744 m: —12, delno oblačno, 200 cm snega, pršil.
Mozirska planina 1344 m: —8, delno oblačno, 65 cm snega, pršil.
Peca 1654 m: 0, snežl. 100 cm snega.

23. III. 1939

Mozarska planina 1333 m: —8, solnčno, 65 cm snega, prisojno sren, osojno pršil.
Dom na Kofcah 1400 m: —8, solnčno, 60 cm snega, sren.

Iz Kranja

— Koncert pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske v Kranju. Pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice bo koncertiral v soboto 1. aprila ob pol 9 zvečer v veliki dvorani kranjskega Narodnega doma. Na koncertu bo sodeloval pianist Marijan Lipovec, ki bo zaigral Chopinov polonezo v cis-molu in Foersterjevo »Koncertno parafrazo« na Vilharjevo pesem »Po jezeru bliz Triglavca«. Prof. Lipovec spremlja tudi koncertno pevko J. J. Polajnarjevo, ki bo zapela tri Lajovecove samospeve. Matični pevski zbor bo izvajal pod vodstvom ravnatelja Poliča vrsto najlepših naših mešanih zborov. Na koncert opozorjamo Kranjčane ter vso bližnjo okolico.

— Kino Narodni dom prikazuje danes in jutri ob 4. pol 7. in pol 9. uri razkošni operetni velfilm »Rosalie«. Najboljša filmska opereta sedanjosti! (—)

Križanka št. 67

Besede pomnijo:

1	2	3	4	5	6
7	8	9		10	
11	12		13	14	
15		16		17	
18		19	20	21	
	22		23		
24					
25	26				27
28	29	30			31
32	33			34	
35		36	37		
38		39	40		41
		42			

Vodoravno: 2) Mesto v Južni Srbiji, 7) glasbena nota 9) vodna žival, 10) kazalni zaimek, 11) sorodnik, 13) mesto v dunavski banovini, 15) osebni zaimek, 17) številnik, 18) osebni zaimek, 19) ptica pevka, 21) pogojni veznik (okrajšava), 22) pripadnik potepuskega naroda, 24) slovenski tenorist, 26) število, 28) osebni zaimek, 30) domača žival, 31) nikalnica, 32) nesvoboden človek, 34) hrvaški basist, 35) azijska država, 37) italijansko mesto, 38) predlog, 39) vrsta pesnitve, 41) električna enota, 42) vrsta pesnitve.

Kulturni pregled

Študija o slovenski fonetiki

Fr. Bezljaj, Oris slovenskega knjižnega izgovora

Znanstveno društvo v Ljubljani je pravkar izdalo kot peto knjigo Razprav svojega filološko-lingvističnega oddelka študijo Fr. Bezljaja »Oris slovenskega knjižnega izgovora« (123 str., s številnimi risbami v tekstu in reprodukcijami rentgenskih posnetkov ter z diagrami na posebnih prilogah). Pisec se je v praškem laboratoriju za eksperimentalno fonetiko pri prof. dr. J. Chlumskem seznanil z načeli in metodami fonetičnega raziskovanja in je podvrnil slovenski knjižni izgovor eksperimentalnemu raziskovanju glede njegovih fonetičnih kvalitativ in kvantitativnih (trajanja) posameznih vokalov, akcent in melodija pa zaključuje to, za lingvistično močno zanimivo študijo. Melodija slovenskega knjižnega izgovora je prikazana na vrsti kinografskih zapisov in eksperimentalno pridobljenih diagramov, čiji krivulje kažejo vzpon in padanje posameznih glasov. Francoski resumé ob koncu knjige omogoča tudi tujcem znanstveno uporabo pridobljenih izsledkov.

negovim drugim značilnostim, zlasti še v konzonantizmu.

Pisec obravnava najprej konzonante in kaže na dolgi vrsti skuc, kakor tudi na rentgenskih skicah njihovih fonetičnih lastnosti, pri tem pa jih tudi lingvistično karakterizira in vrednoti. Drugi del Bezljajev študije obravnava z enako natančnostjo izsledke fonetičnih eksperimentov s slovenskimi vokali. Poleg skic so tu reproducirane fotografije ustnic pri izgovoru posameznih vokalov, na posebnih prilogah pa so rentgenski skicogrami. Nadalje je poglavje je posvečeno kvantiteti (trajanju) posameznih vokalov, akcent in melodija pa zaključuje to, za lingvistično močno zanimivo študijo. Melodija slovenskega knjižnega izgovora je prikazana na vrsti kinografskih zapisov in eksperimentalno pridobljenih diagramov, čiji krivulje kažejo vzpon in padanje posameznih glasov. Francoski resumé ob koncu knjige omogoča tudi tujcem znanstveno uporabo pridobljenih izsledkov.

Po Isachenkovu knjigi »Narečje vasi Sele na Rožni« je Bezljajev »Oris slovenskega knjižnega izgovora« v kratkem času že druga tehtna filološko-lingvistična publikacija, ki je v čast slovenistiki in ki o nedvomno vzbudila tudi pozornost tujih slavistov.

Dva nemška slavistična časopisa

S pravkar izšli 5-6. zvezkom je zaključila osmi letnik revija »Prager Rundschau«. Ob koncu zvezka čitamo drobno opazko, da »Prager Rundschau« preneha izhajati. Tako pisemo obnem s poročilom o njenem osmem letniku nekrolog reviji, ki je v nemškem jeziku častno, objektivno in pravično predstavljala nemškemu in tujemu svetu nekdanjo češko-slovaško in njene težnje. »Prager Rundschau« je ugasnila, kakor toliko časopisov in ilustracij, ki so bili tesno zvezani z obdobjem CSR. Revijo je ustanovil znani zgodovinar in bivši zunanji minister dr. Kamili Krofta. Njen dejanski urednik pa je bil kulturni referent bivše »Prager Presse« A. St. Mägr, znan po svojem razgledanem in objektivnem poročanju o kulturnih zadevah slovanskih narodov.

Zadnji zvezek te revije so dogodili močno prehiteli, saj so celo tedniki zaostali za njihovim tempom. Tako prinaša ta dvojni zvezek danes že neaktualno razpravo »Die neue Tschecho-Slowakei« in J. Kolajka »Das Wirtschaftsleben in der neuen Tschecho-Slowakei«. Zato je trajnejšega pomena zgodovinska razprava J. Květa »Der Liber viaticus des Johann von Neumarkt« ali pa J. Neustupnega pregled dvajsetletnega prehistoričnega raziskovanja v CSR. Izmed ostale vsebine naj posebej opozorimo na M. Rutteja nekrolog Karlu Čapku. Izmed razprav v ostalih zvezkih poslednjega letnika te revije naj bodo zabeležene študije: O problemih in literarnih stvaritvah baroka (J. B. Capek), O češkoslovaškem ljudskem rezbarstvu (Ferdin Duša), T. G. Masaryk in ruska miselnost (Jipi Horak), Slovaška proza v povojnem času (Andrej Mráz), Filozofska stremiljenja in stvaritve v Masarykovi de-

želi (L. Silberstein), Češko baročno pesništvo (J. Vašica). Temeljito in stvarno so bili v tej reviji politični, gospodarski, znanstveni in kulturni pregledi.

Zdelo se je, da bo »Slavische Rundschau«, ki sta jo izdajala Franc Spina in Eugen Rippl, po obsežnem, svojemu pokojnemu uredniku prof. Spini posvečenem zvezku prenehala izhajati; sedaj se je izdajanje te revije, ki je pravkar nastopila enajsti letnik, oprjel Slovenski institut v Pragi in ji dal značaj »informativnega in kritičnega časopisa za sedanje življenje slovanskih narodov«. Pravkar izšli 1-2. zvezek prinaša uvodno besedo predsednika »Slov. instituta«, univ. prof. dr. M. Murka. Starosta naših slavistov poudarja namen in pomen revije s takim programom in omenjajoč, da je bilo nadaljnje izdajanje »Slavische Rundschau« ogroženo, pravi: »Slovenski institut v Pragi, ki skrbi za kulturne in gospodarske odnose s slovanskimi in sosednimi deželami, je smatral za dolžnost, da sprejme pod svoje okrilje tako dobro uvedeno in zaželjeno revijo. Odločilo se je bilo tudi to, da je bil četrtletnik za raziskavanje germanoslovanskih kulturnih stikov »Germanoslavica« ustavljen, a ne po krivdi instituta, ki je ta izrazilo znanstveni organ podpiral moralno in gnotno. V takih okoliščinah je bilo zaželjeno in potrebno, da bi bil svet smotrno, nepristransko in naglo informiran o stalno rastočem pomenu kultur vseh slovanskih narodov in sicer v jeziku njihovega največjega sosedu, v katerem so nekdo Herder in Goethe, Jakob Grimm, L. v. Ranke in drugi nemški romantiki predstavljali Slovane Nemcem in drugim kulturnim narodom.«

»Slavische Rundschau« je obenem s svojim izdajateljem dobila tudi novo uredništvo, ki je dalo reviji več živahnosti in zato nekoliko popravilo njeno, za informativno-kritični organ morda preveč akademsko obličje. V obsežnem dvojnem zvezku, ki leži pred nami, je izšel kratek, toda vsebinsko iz globokega zajet članek Jana Mukašovskega o Karlu Čapku, Jerzy Stempowski piše o večeršnjih in današnji poljski inteligenci, Rudo Brtau prikazuje sodobno slovaško liriko, profesor ljubljanske univerze dr. K. Ozvald pa podaja pregled dvajsetletnega razvoja slovenske pedagogije v Jugoslaviji. Iz spisov nedavno umrlega genialnega ruskega režiserja K. S. Stanislavskega je objavljena razprava »O igralčevem rokodelstvu«, Konstantin N. Bobčev pa prikazuje državo in gospodarstvo v Bolgariji. Ves ostali, torej pretežni del zvezka je odmerjen kroniki in informacij, in prav to je dalo reviji posebno živahnost in mikavnost. Iz dolge vrste člankov omenjamo samo tiste, ki imajo splošnejši značaj ali se tičejo jugoslov. kulture. Tu je predvsem članek o pripravah za tretji mednarodni slavistični kongres, ki naj bi bil septembra

v Beogradu, dalje Smilje Mišićeve članek o največjih javnih knjižnicah v Beogradu, A. Bema prispevek »Rusija in zapad«, A. Brücknerja referat o študiji Kurta Lücka »Der Mythos vom Deutschen in der polnischen Volksüberlieferung und Literatur«, Jaroslava Malija pregled »Česko-slovaška literatura v srbohrvaščini v letih 1918-1938«, Krešimira Georgijevića prispevek »Srbokohrvaško narodno pesništvo v poljskem prevodu«, Dušana Stojanovića referat o knjigi »Jugoslovenska misao« i. t. d. Za slavistični svet je posebno važno nadaljevanje bibliografije, ki ji bo novo uredništvo posvetilo posebno pozornost, v tem zvezku zavzema str. 85-121. Zastopana so tudi slovanska periodica.

»Slavische Rundschau« je zlasti v sedanji, »aktualizirani« obliki važnega pomena ne le za medsebojne stike slovanskih narodov, marveč tudi za njihove vezi z velikim nemškim svetom. Najnovejši dogodki so na to revijo postavili vprašanj in bo treba počakati, kakšna bo nadaljnja njena usoda, kakor tudi usoda praškega »Slovenskega instituta« in ostalih njegovih publikacij.

Rosetta Pampanini v Ljubljani

Fedore, Adrienne Lecocqeur, Vally, Tosce in drugih. V operi André Chénier je bila skupno z Gigliem in zabistela poleg tega slovitega pevca z umetnostjo svojega petja in pretresljive igre. Njeni operni nastopi so vselej zmagali resnične umetnosti.

V Evropi je dosegla v zadnjem času izredne uspehe na švedskem, kjer kritika ni mogla prebrati sugestivne sile njene- ga petja in čara njene igre. Vlada in predsedniki v Evropi in Ameriki, ki polkranjajo v znak svojega priznanja dragocene darove in odlikovanja, švedski kralj jo je nagradil za koncerte, ki jih je petla z zlatim odlikovanjem »Litteris et Artibus« najvišjim priznanjem; razen nje ga ima izmed ženskih umetnic samo še Greta Garbo. Tudi norveški kralj ji je poklonil zlato odlikovanje. Po njenem nastopu v beograjski operi jo je odlikovala naša vlada z redom sv. Save.

Rosetta Pampanini je zadnja dedinja velike in strastne lirike, vzrasla na italijanskih tleh, kateri so znali dati izraza največji pevski umetniki preteklosti.

Zapiski

Repriza »Wertherja« z go. Gjungenac. Repriza Massenotovega »Wertherja« z go. Gjungenac v vlogi Šarlote je bila ena najlepših in najbolj ubranih predstav v letošnji sezoni. K temu so pripomogli poleg gostje vsi sodelujoči ob zvočnem sviranju in diskretnem spremljanju orkestra. Dirigent G. Neffat je izpolnil nemočnost posebno v poslednji sliki ki je na premieri zaostajala po učinku, režiser G. Zupan pa je posegel v božično sliko in Wertherjevo umiranje z utemeljenimi spremembami v igri in dejanju. Z gostjo je lik Šarlote v mnogem pridobil ne da bi ga bila gospa Gjungenac postavila na drugačno osnovo, kakor smo jo videli pri go. Pavlovičevi. Ta vloga ni niti briljantna ali razgibana po igri, niti posebno učinkovita po pevskih zahtevah. Motiv pisemske scene za poslušalca ni več nov, saj ga pozna iz »Manon« in »Oneginja«, združenje obeh koprniceh, od usode preganjanih bitij v poljubu pa tudi po sili izraza ne dosega (in po s. islu dejanja tudi ne more doseči) vzhičenosti v »Manon«. Kljub temu je go. Gjungenac instinktivno spravila v svojo vlogo toliko

smiselno utemeljenih podrobnosti, da je Šarlota pred našimi očmi resnično zaživela. Gostja je petla vlogo brezhibno (v hrvaščini) in umela s tenkočutnim podrejanjem pripomoči k rasti tiste vloge, ki ji gre v obravnavani operi prvenstvo: Wertherju! G. Gosti je bil v reprizi še boljši kot pri premieri, če je to sploh še mogoče trdit. Kajti v tej vlogi je dosegel tako nadpovprečnost, da bi ga imeli v spominu kot velikega odrskega pevca tudi, če nam ne bi bil doslej nič drugega dal G. Dolnicar se je ponovno uveljavil v vlogi Alberta.

17. festival Mednarodne družbe za sodobno glasbo bo v dnevi 14.-21. aprila v Varšavi in v Krakovu. Program obsega med drugim vrsto simfoničnih in komornih koncertov v Varšavi in v Krakovu, koncert stare poljske glasbe v Marijini cerkvi v Krakovu koncert poljske zborovske, solistične, orkestralne in orgelske glasbe, baletna gala predstava v varšavski operi, festival poljskih narodnih pesmi in plesov v krakovskem starem gradu. Koncerte bodo izvajali med drugim orkester varšavske filharmonije, poljske

radijske postaje, pevski zbor iz Poznania i. t. d. Podrobne podatke daje Sekretariat du Festival de la S. I. M. C., Warszawa, Sienkiewicza 8, Filharmonia do 1. aprila t. l.

C. B. Wind:

Čedna tipkarica

Moj prijatelj Alfred, romanopisec, je bil zelo marljiv človek. Po cele ure je sedel za pisalno mizo; če je bilo potrebno je delal tudi vso noč. Vsako jutro je deset minut telovadil, zbral je vsakovrstne znamenke ter je strastno rad igral šah. Samo enega ni maral delati sam: pisati na pisalni stroji. Tipkanje mu je bilo muka. Rajši bi stradal nego da bi dal skakati svojim nežnim, živčnim prstom po stroju. Pri tem je Alfred prav čisto sviral na klavir. Tudi za ping-pong se je zanimal. Znal je izborni ravni z žogami. Toda pisati s pisalnim strojem — to mu ni šlo nikakor. Imel je sicer doma prav dobrega, celo najboljši sistem, toda s tem je pisal nekdo drug; mlad mož, ki je prihajal dnevno k njemu, da razumno Alfredove rokopise.

Nekoč mi je pripovedoval Alfred, da ni zadovoljen z mladim možem. Prvič dela počasi, drugi pa ne prihaja točno. Vzeti si hoče zato mlado stenotipistko, ki bo na tem polju gotovo storila več. Alfred je odpuštil mlada moža ter je iskal po časopisu, mlado, spretno stenotipistko. Izmed osem in devetdesetih je izbral plavokodro, grazično damo, ki ni znala le s svojimi desetimi prsti blazno naglo pisati, nego tudi slepo tipkati s strojem.

Alfred je bil z novo nameščenko prav zadovoljen in srečen. Zadoljeval, ker je znala opraviti dvojno tega, kar je opravljal njen prednik. In srečen je bil da je imel v svoji bližini tako ljubko dekle, dražestno lepoticico, ki ga je vzpodbujala k neprestanemu delu.

Nekoč časa nisem več videval svojega prijatelja. Prihajal ni k našemu stalnemu omizju in tudi drugje ga ni bilo videti. Nekoga dne sem potreboval nek knjigo, ki si je mislil, da sem jo imel pri sebi. Njena dama sem si domislil, da sem videl podobno delo nekoč pri Alfredu. In ker sem se nahajal baš v bližini njegovega stanovanja, poskočil sem gori k njemu. Stara dama, mati mojega prijatelja, mi je odprla ter me odvedla k Alfredu. Verovatni nisem hotel svojemu očem: videl sem svojega prijatelja sedeti pri pisalnem stroju in tipkati.

»Ah, ti!« me je pozdravil, ozrl se name, in mi velel, naj sedem. »Ne bodi hud, spusti hočem samo stran do konca, potem sem ti na razpolago.«

Nisem se mogel otresti osuplosti. In ko je dovršil, sem začel: »Kaj pa je prav za prav s teboj? Saj te sploh ni več videti!« »Čudiš se pač, je odvrnil prijatelj nekoliko raztreseno, »toda sedaj imam mnogo opravka; ne pridem skoro od doma.« »Kar me preseneča da še bolj,« sem dejal z začudenjem, »je dejstvo, da pišeš sam s pisalnim strojem. Delaš to česče — ali je to danes le slučajno?«

»Ne, nikakoli izjema,« je dejal mirno.

»Tipkam sedaj celo prav mnogo, skoraj vse svoje rokopise si pišem sedaj s strojem.«

»Si svojo stenotipistko odpuštil? Ali je ona tebe zapustila?«

»Ničesar izmed tega. Oženil sem se s njo.«

»Tako! Čestitam! In kje je tvoja soproga?«

»Trenutno je pri šivilji in si poskuša novo obleko...«

Obiščite beograjski sejem

1. - 8. aprila 1939. veliki mednarodni salon avtomobilov in motornih koles z razstavo potov in turizma

15. - 24. aprila 1939. veliki mednarodni splošni spomladanski vzorčni sejem

Cca 1.000 razstavljalcev iz države in inozemstva.

Najhitrejša orientacija v izbiri blaga. Razširjenje poslovnih zvez.

50% popusta na železnicah in ladjah.

Pojasnila daje:

BEOGRAJSKI SEJEM

poštni predal 538, Beograd — Telefon št. 28-526 in 28-802.

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

in spoštovanju molčali, zadaj pa, v globoki dolini, je klical grmeč zbor: »Cesar! Cesar!« Franc Ferdinand si je mislil: »Ljudstvo je veselo, dolgo časa je hrepenelo po močnem cesarju. Izpregovoriti moram nekaj zahvalnih besed.« Tedaj je zagledal na preprogi, ki je segala od daljnih gor čez vso dolino prav na postajni pločnik, dva častnika, ki sta z opotekajočimi se koraki zelo nespoštljivo prihajala bliže in bliže. Postajala sta čedalje večja, in zdaj ju je spoznal: bila sta cesarjevič in Oton, pod pazduho se držeč sta kolovratila proti njemu, cesarjevič je prešerno vzel šopek, ki je ležal na mizici zraven Franca Ferdinanda, in dejal: »Servus, Franci, spet sem živ, ni se ti treba več truditi zaradi mene, kar v Prago se vrni, Oton se pelje z menoj na Dunaj.« Ves v potu se je Franc Ferdinand zbudil, takoj spet zadremal in spal nekaj ur globoko in brez sanj.

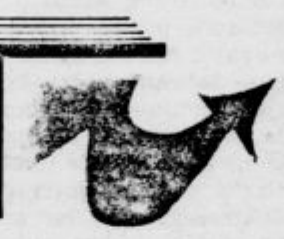
Na Dunaju ga je čakala dvorna kočija, očeta in matere pa ni bilo. Omamljen od spanja se je odpeljal na Favoritsko cesto. Zalne zastave so visele tu mnogo bolj gosto kakor v Pragi, palača roditelev na Favoritski cesti je bila razobesila dve žalni zastavi in razen tega še črno-rumeno na pol droga. Franca Ferdinanda so odvedli v spalnico, kjer je prenočeval, kadar je bil na Dunaju, oče in mati sta se spala, brata in sestre so spali, samo osebe je bilo še pokonci. Franc Ferdinand je odslavil grofa Wurmblanda in legel spat. Te noči ni hotelo biti konca. Težka črna zastava je časih udarila po oknu. Franc Ferdinand je bil strahovito truden in zaspan. Zaspati pa vendar ni mogel. Mučno počasi

so minevale ure. Pozabil je, da ne sedi več v brzem vlaku, manjkal mu je ritem drevečega vlaka, rožljanje železja in žvenket šip. Z zaprtimi očmi je gledal, kako je postajal zrak mlečno svetel, neskončno visoko in širo, mlečno svetlo nebo se je bočilo nad njim. Pomislil je: »To je velika noč. To je nebo, kakršnega nisem še nikoli videl. Papa spi. Ne smem ga zbuditi, mirno moram ležati, dokler ne pride jutro. Mirno ležati, z zaprtimi očmi, mirno čakati.« Toda nestrpnost ga je davila, ga metaal sem ter tja, cepetal je in brcal.

Čez mnogo ur, pri zajtrku, je nazadnje videl očeta. Nadvojvoda Karel Ludvik je bil v cvetličasti domači halji. Mati je bila že oblečena, naređ, da se odpelje z doma. Spotiljivo se je sklonil Franc Ferdinand nad njeno roko in jo poljubil. »Ob desetih si poklican k cesarju«, mu je šepnila. — »Naj se, kakor je treba«, je rekel oče, »hudo zbit si videti po nočni vožnji. Ves sirast si. Kaj je novega v Pragi?« Franc Ferdinand je čakal. Oče je govoril o nevažnih rečeh, ali mar ni vedel, da sin komaj diha od vročinske pričakovanja, ali je bilo to namen ali neskrbnost, ki ni ničesar slutila? Oče je govoril o cesarjevičevih zadnjih lovih. Dne 9. januarja se je bil peljal cesarjevič s cesarjem v Neuberg na lov. Da. Torej davi so dovolili častnikom, da smejo poročati, da cesarjevič ni umrl za kapjo, ampak da je izvršil samomor. »Samomor?« je zavpil Franc Ferdinand. — »Da, na žalost, samomor«, je potrdil oče. A tega, da so našli v cesarjevičevi spalnici tudi truplo mlade baronice Vetsere, tega ljudstvu ne bodo povedali. Čemu tudi? Pohujšanje je že tako dovolj veliko. Krasno, krasno se je držala cesarica. Nad vse imenitno. Naj govore ljudje kar hočejo, a večer se je imenitno držala.

Po zajtrku je oče rekel: »Torej napravi se, Franci. Ob desetih si naročen v avdienco. Ne bodi razburjen, cesar te ne bo snedel. Čez nekaj minut te odsluži.«

»Zdaj mi pove«, je mislil Franc Ferdinand. »To je trenutek.« Z bleščajočimi očmi je pričakuječ gledal očeta. Toda oče je vstal in si prižgal smotko,

iskal po svojem spominu. Avstrijskemu... aha! Taafel! Grof Taafel, spominjal se je, saj ga je bil videl pri raznih slavnostih, nekajkrat je bil celo govoril z njim, takšen je bil kakor rjava opica, grof Taafel. In kdo — stoji! — kdo je ogrski ministrski predsednik? Ogrski... ogrski... grof Tisza! Hvala Bogu. Obe imeni si je bilo lahko zapomniti, začenjali sta se s T. In kdo je minister vnanih zadev? Minister vnanih —

Ura se je oglasila, vrata so se odprla. Točno ob desetih so odvedli Franca Ferdinanda v cesarjevo delovno sobo.

Cesar, ki je dotlej sedel za mizo, je vstal in šel Francu Ferdinandu naproti. Nadvojvoda je bil šele malokrat videl cesarja in tudi tedaj le v veliki družbi, kadar sta bila oče in mati z njim in bratje in sestre okrog njega. Samega ga ni bil cesar še nikoli sprejel. Cesar je bil od daleč podoben očetu; vendar Franc Ferdinand ni imel pomirljivega občutka, da stoji pred sorodnikom, očetovim bratom. Strah in spoštovanje, ki ga je čutil pred cesarskim veličanstvom kakor vsak avstrijski častnik, sta stiskala mlademu nadvojvodi srce in ga spravljala v zadrego. Težko je bilo prenašati strogi pogled cesarjevih sinjih oči, Franc Ferdinand je malodušno čakal prve besede. Cesar mu je podal roko. Franc Ferdinand se je sklonil nad malo, nežno roko in jo poljubil. Nato se je drznil pogledati cesarja. Gosti, košati beli brki, bela cesarska brada, široki, vsakdanji nos, nagubančeno čelo, preširoki, veliki obradeci, ves obraz se je zdel nadvojvodi nelep; vendar se je zavzel nad dostojanstvenostjo, ki je ozarjala cesarja. Kakor navadna je bila očetova vnanost v primeri s cesarjevo! Cesar je stal v neposnemljivo svobodi drž, ki ni bila ne strumna ne malomarna, pred bledim nečakom. To ni bil oče, potrj od nesreče in upognjen od gorja; bil je obrzdan mož, ki je skrbno skrival breme žalosti in trepet rok, ki so bile snoti prestrege bolezni čela in jo podpirale od belega dna. »Ze toliko gubi!« je pomislil Franc Ferdinand. »To-liko gub in gubice, ko mu še ni šestdeset let!«

Delavna Zveza gospodinj je zborovala Vztrajno delo za povzdigo naše družine

Ljubljana, 24. marca. V svojih društvenih prostorih v Gradi. šču so večeraj zborovale članice Zveze gospodinj. Lepo obiskane zborovanja, ki ga je vodila ga. Vika Kraigherjeva, so se udeležile poleg lepega števila članic tudi mnoge zastopnice drugih naših ženskih organizacij, med drugimi predsednica dr. avske sekcije JZZ ga. Mira Engelmannova, predsednica SZD ga. Minka Govekarjeva in predsednica ženskega pokreta ga. Cirila Stebi — Pleškova.

Predsednica ga. Vika Kraigherjeva je po oddolžitvi spominu nekaterim v preteklem letu preminilim članicam v glavnih oblikih razlagala družbeno delovanje, ki je potekalo v smeri vseskozi praktičnih prizadevanj. Dosledna svojemu namenu se je zveza posvečala tudi v preteklem letu povzdigi gospodinjstva in gospodarskemu, socialnemu ter kulturnemu napredku gospodinj. V cilju koristnega izobraževanja ga dela je prirejala pod vodstvom strokovnjakin dobro obiskane tečaje posebno za zdravo in smotno prehrano, na katero sedanji čas polaga toliko važnost. Tako tečaje je zveza prenesla tudi na zapuščene podeželske kraje, ki so tega še posebno potrebni.

Kako na široko je zveza razpredla svoje delo, se je zrcalilo iz izbranih poročil tajnice gđ. Cilke Vovkove. Naj iz obširnega poročila povzamemo le najvažnejše.

Zrcalo dela in napredka naših gospodinj je bil pod spretno roko ga. Anice Kropivnikove urejen list »Gospodinja«, ki se sveto drži svoje strogo strokovne smeri. Pod idejno voditeljico društva, predsednico go. Viko Kraigherjevo, pridobiva društvene ideje na svoji moči. Pred dvema letoma na svetovnem ženskem kongresu v Dubrovniku predlagano gospodinjstvo-gospodarska komisija je bila na lanskem kongresu v Edinburghu izproverzno prevedena v stalno komisijo in za njeno podpredsednico poleg predsednice Poljakinje Huberove imenovana predsednica Zveze gospodinj ga. Kraigherjeva. To delo in ta uspeh sta obenem viden znak zveznega sodelovanja v JZZ, ki je priključena k internacionali in kateri utripuje preko jugoslovanske gospodinjstvo-gospodarske komisije odločilna iniativa najbolj delavne dravske sekcije. Tu se sprožajo predača vprašanja zaščite naših deklet, poselskih šol, starostne preskrbe gospodinj in druga.

Mimo tega je zveza kakor rečeno posvečala vso pozornost nadaljni izobrazbi gospodinj z rednimi sestanki, predavanji, tečaji, ekskurzijami. Na ljubljanskih vselejnih je prirejala še tradicionalne razstave. Kakor se je delo zveze razčlenilo in osredotočilo okrog posameznih odsekov, je tudi gospodarski odsek pod načel-

stvom ge. Vide Lapajnetove izvedel velikopotezno delo z znano grozdno akcijo, ki so jo brez pridržka odobravala oblastva, prodajalci in kupci, saj je bila lep primer gospodarske pomoči pridelovalcu in oskrbe cenenejšega sadja potrebnemu kupcu. Spoznamo z dobavitelji je bil uveljavljen dogovor z gospodinjami glede cene, dolge pravde pa so obrodile zamisel bližnje razstave pod geslom »Mleko v gospodinjstvu in gospodarstvu«. To zamisel bo Zveza realizirala. V temi zvezi z delom gospodarskega odseka je bilo delo tržnega odseka pod vodstvom ge. Marice Kobetove. Ta odsek je vestno nadzoroval red na trgu in bil v stalni zvezi z mestnim tržnim nadzorstvom, pa mu je tako uspevalo odpravljati marsikatero nevednost, obenem pa tudi vzpostaviti potrebne stike s kmečkimi prodajalkami, ki so imele marsikatero pritožbo na račun prekupčevalcev.

Pri vsem tem koristnem delu pa odbornice zveze ne pozabljajo pomnoževati vrst svojega članstva v zavesti, da bo borba za pravice gospodinj lažja z združenimi močmi in da se bo le na tak način mogla dvigniti naša družina in s tem ves narod. V bodoče bodo po iniciativi predsednice poživile akcije za lasten dom gospodinj, ki je bila ob drugih skrbih in potrebah v zadnjem času potisnjena nekoliko ob stran. Že od ustanovitve zveze dalje obstaja poseben sklad za dom. Članice nameravajo ustanoviti poseben odbor, katerega vodstvo misli na proenjo odbora prevzeti ustanoviteljica mlada in izkušena gospodarstvenica ga. Jospina Odnova. Poleg društvenim potrebam naj bi dom služil tudi osamelim in onemoglim gospodinj kot prijetno domovanje v zapuščenosti starih let.

Poročilo blaginječarke ge. Mile Vlomarjeve, iz katerega je bilo razvidno zadovoljivo stanje blaginje, je sledil pozdrav ge. Mire Engelmannove, ki je pozdravila zvezo v imenu JZZ, nato pa so bile volitve, v katerih so bile ponovno pod vodstvom predsednice Vike Kraigherjeve izvoljene vse druge zastupnice članice starega odbora, na novo pa še ge. Hvalalova in Kocjančičeva.

Med slučajnostmi je bil novi odbor na poslednje poverje: z nalogo priprave vsega potrebnege za dom gospodinj. Usvojen je bil predlog ge. Cirile Stebi-Pleškove glede vzpostavitve stikov zveze s članico Kmetijske zbornice. Ponovno je padel predlog pozitivne akcije za znižanje mestne trošarine na sadje, ki je baže 5 krat višja kakor v Zagrebu. Obnovljena pa je bila tudi zahteva, naj mestna občina vendarle pri inspekciji nastavi tenško strokovno moč, od katere si gospodinjje obetajo več pozornosti in upoštevanja do zahtev gospodinj. —nka—

vina pa ni ostala neopazena in huda ma je prodla. Menda so ga zasledovali kar s motornimi kolesi, on pa se je tačas potuhnil v mrtvašnici, kjer je prebil cele tri dni. Zavodil se je, da bi ga, kakor je po pripovedovanju Petra pravil Zihler, takoj ustrelili, če bi ga prijeli. Uspelo pa mu je prestopiti mejo in zbežati k nam nazaj. Začelo se je potem veselo življenje. Vseota svojih 50.000 ali morda celo 100.000 hr in nikaka malenkost. Denarja ni manjkalo, življenje je bilo lepo in zabavno. Svoljšak je imel tudi v načrtu pohod v Nemčijo.

Ko je Zihler usodnega večera zapustil Petrov dom, se je Peter posvetoval z ženo, ali naj pripravi Zihlerja orožnikom. Spoznamo sta se potem odločila, da prijave še ne bosta naredila in to s razloga, da morata doženeta še kaj več o nepridipravih. Peter je vedel nadalje povedati, da mu je Zihler pravil, kako morata s Lojzeto na Silvestra nekje vlomiti ali odnesti železno blaginjo.

Kakor je Peter izjavil, je imel resen namen, zadevo prijaviti oblastvom, a imel je pomisleke zaradi tega, ker se ga je bal. Ba je naj bi bil zagrožil Zihlerju svojo svaku, z ovesto, ko je Peter, ki je bil do tedaj še v službi v Kranju, dobil službo v Škofji Loki, ga je Zihler posetil in ga terjel, naj mu plača blago. »Ukradenega blaga ne bom plačeval«, je dejal Peter. Svak Zihler se je zaradi tega razhudil. Še posebno pa se je

jezil, da je Peter kriv, da on ni dobil službe, kakor je zaprosil, tudi v Škofji Loki. Ker je zagrožil Zihlerju svojo svaku, da bo dejansko obračunal z njim, je to Petra toliko razburilo, da je zgrabil za noč in za sekuro. Zihler je bil namreč sogel v žep in Peter je mislil, da ga bo ustrelil. Peter je tudi hotel navaliti na Zihlerja, toda sta mu to preprečili žena in mati. Da ne bi prišlo do spopada, sta ga zaprli vrhu tega v hišo.

Vse od prvih dni v marcu Peter ni imel več miru. Pošteno se je bal Zihlerja. Vedel je, da bodo vlni in tatvine prej ali slej prišle na dan in Zihler bo najprej osumil njega, sorodnika, da ga je izdal. Peter je živel v domnevi, da ga bo Zihler pobil, pa si zato ni upal skozi gazdmat Gorjate Ba je naj bi bila tudi Zihlerova žena govorila, da bo njen mož Tone že v vsakim obroču, kdor bi ga naznanil. Ako njemu samemu ne bi bila mogoča ovesta, pa da ga bodo ubili njegovi tovariši. Naposled se je Peter odločil, in še to le po nagovoru enega izmed njegovih tovarišev.

Oblastvom zdaj pripada naloga, da do konca razčisti vso zadevo. Zelo je verjetno, da se bo vrsta prizadetih še razširila. Preiskovalni organi delajo s polno paro. Zlasti je pohvalno omeniti škofojloške orožnike, ki so pod vodstvom g. Maksa Osovnikarja nepeli vse sile, da bi bi razčistili veliko afero.

Tridesetletnica blejskega Sokola

Bled, 24. marca

V torek 28. t. m. poteče 30 let, odkar je bil ustanovni občni zbor Sokola na Bledu. Društvo je šlo takrat 90 članov. Prvi starešina je bil umrl Jakob Petermel in načelnik njegov sin Franc Petermel. Predvojne narodnostne razmere na Bledu so sile naše zavedne može k ustanovitvi nacionalne organizacije. Obstajala je sicer slovenska čitavnica, ki je prirejala igre, vzdrževala pevski zbor in knjižnico, toda manjkalo ji je borbenega duha. Takrat je bil Bled močno ponemčen. Vsi večji hoteli so bili v nemških rokah in vile v posesti nemških aristokratov. Ko se je zgradila železnica proti Trstu, je bila tudi postaja nov nemški steber. Sokolski javni nastopi, zlasti pa prvi župni zlet leta 1912, so razgibali naš narod k samozavesti. Svetovna vojna in razpust Sokola sta sicer prekinila sokolsko delo, toda takoj po prevratu se je spet zbrala četa Sokolov in začela znova delovati. Zbirala so se sredstva za sokolski dom. Najprej je društvo kupilo hišo v Zlečah, ki pa se je izkazala za neprimerno, zato jo je spet prodalo in začelo graditi dom, ki ga gradi v etapah. Leta 1932 je bila otvoritev doma. Čez pet let dograjen odbor. Tehnični in prosvetni odbor imata zdaj vse prostore, ki jih potrebujejo za nemoten razvoj. Ko bo dograjen še nekaj prostorov, predvsem kopalnica, in bo urejena tudi zunanja okolica, bo konec skrbi in društvo bo lahko svojo energijo posvetilo le delu na telesno-vzgojnem in prosvetnem področju.

Ogromno podrobnega dela je bilo izvršeno v teh 30 letih. Samostojnih teledrskih nastopov je bilo 25, akademij in koncertov 39, dramskih predstav 81, predavanj 58, zabavnih večerov 111. Izven Bleda je društvo nastopilo 78krat. Denarnega prometa je bilo 180.667 kron in 4.949.000 din. V zemljišče in dom je društvo investiralo 544.000 dinarjev iz lastnih sredstev. Predlasko leto je društvo otvorilo tudi lastni zvočni kino, v katerem vidimo v bodočnosti vir dohodka za socialne in zdravstvene potrebe članstva.

V novo desetletje stopamo kljub vsem zaprekam s pomnoženimi močmi! Društvo je doseglo letos številčno najvišjo točko 211 članov, 40 naraščaja in 136 dece. Kot uvod v jubilejno leto je tehnični odbor izvedel 10 dnevnih društvenih prednjaških tečaj, katerega se je udeleževalo 20 članov in članic. Tečaj je bil izveden le z lastnimi močmi. Dramski odsek nam je dvakrat izvršno zaigral uspešno igro »Maturu«, obakrat pred polno dvorano. Za prihodnjo nedeljo pa pripravila domačo igro »Na planini«. Pri vseh prosvetnih prireditvah sodeluje domači salonski orkester.

Svečana proslava 30letnice, ki bo 18. junija, bo združena z župnim zletom. Društvo si je za ta nastop že zagotovilo zemljišče v Zagoricih in organizira zdaj obsejne priprave za čim lepši uspeh sokolskega praznika.

Martin Sušnik †

V Švabičevu ulici v Ljubljani je v četrtek zjutraj umrl krovski mojster g. Martin Sušnik. Vsi starejši Ljubljančani so poznali tega prikupnega moža, ki si je pridobil zasluženemu popuarnosti ne samo kot skrben obrtnik, marveč še prav posebno s tem, da je ob vseh naših velikih narodnih praznikih manifestiral svojo iskreno narodno zavestnost, ko se je povzpela na vrh šentjakobskega stolpa in ob križu pričrtil po-nosno jugoslovansko trobojko.

Tineček Sušnik se je rodil na god svojega patrona leta 1863. Pogumen, kakor je bil, se je zgodaj vnel za krovsko obrt in je bil 35 let samostojen mojster. O njem se lahko trdi, da je zviska najnatančnejše pregledal vso Ljubljano. Polnih 19 let je stanoval v šentjakobskem župnišču, kjer ima zdaj Prosvetna zveza svoje prostore. Vneto je pomagal pri cerkvenih opravilih. Na šentjakobski stolp se je povzpel večkrat, najponosnejši pa je bil, ko je lahko za kraljevo poroko napeljal na vrh šentjakobskega zvonika elektriko in pripel zastavo. Takisto je oskrbel razsvetljavo in zastavo za gasilski kongres. Najbolj žalosten pa je bil, ko je moral ob smrti Viteškega kralja ponesti na vrh zvonika črno zastavo. Za vse dobro in plemenito vneti mož je bil silno prizadet, ko se je moral lani izseliti iz dolgoletnega stanovanja. Može je bil vedno zaveden naprednjak in to se mu je izrazil na pljučnici dopolnila svoje Ob krsti blagega očeta joče vdova s tremi otroci. Martin Sušnik bo v soboto, na praznik ob 14. uri nastopil zadnjo pot iz Švabičeve ulice 1. Vsi, ki smo ga poznali, mu bomo ohranili trajno lep spomin!

Izlet v Milan

Ljubljana, 24. marca

Zveza obrtnih društev za dravsko bano-vino priredi od 22. do 25. aprila poučen izlet na milanski velesejem. Podrobní program smo objavili že 18. tm. Izleti Zveze so znani in priznani po svoji odlični organizaciji. Vodstvo izleta se je tudi to pot kar najbolj potrudilo, da napravi potovanje čim udobnejše. Izletnikom bo dana prilika, da si poleg milanskega velesejma in znamenitosti milijonskega mesta samega ogledajo tudi bajne Benetke, Padovo, Verono, Trst itd. Stroški za to potovanje so malenkostni.

Vozna s najmoderneje urejenim avto-busom tja in nazaj vključno s kolektivnim potnim listom in vstopnicami na velesejem, v dozevo palačo v Benetkah, v akvarij v Trstu in vožnja na 100 m visoki raz-gledni stolp z električnim dvigalom v Benetkah znaša 347 din. V ta znesek je vstet tudi honorar za posebnega vodnika po Milanu. Prenosičice in prehrana staneta 238 dinarjev kar pa ni obvezno.

Vsi prijavitelci, ki ne spadajo pod ob-močje ljubljanske policije, morajo imeti od pristojnega sreskega načelnika dovoljenje, da lahko potujejo s kolektivnim potnim listom v Italijo. Vsa prijavitelca po-šlje dve sliki in naslednje podatke: ime in priimek, poklic, ime očeta, dekl-skilo ime matere, kraj in datum rojstva ter stalno bivališče.

Prijave se sprejemajo do 10. aprila, ven-dar vodstvo prosi, da se p. n. interese prijavijo čim prej, ker si bodo s tem zagotovili lepše in udobnejše sežede, vod-stvu samega pa olajšali delo v pripravih. Istočasno s prijavo nam sporočite, ali želite, da vsem preskrbi tudi prenočišče in hrana.

Vse podrobne informacije in potovalne prospekte daje in prijave sprejema Zveza obrtnih društev za dravsko bano-vino v Ljubljani, Sv. Petra cesta 4, Telefon 35-23. Vabljeni obrtniki, kakor tudi prijatelji obrtništva.

Babice na deželi

Babice na deželi so nam poslele nasled-nje pismo: Nedavno je bilo v »Jutru« ome-njeno, da primanjkuje v Jugoslaviji kakih 2000 babic. Morda je pomanjkanje drugod, toda v dravski banovini nas je toliko, da druga drugo izpodrivamo. V vsaki občini je babica, čeprav sta po dve občini prav blizu skupaj. Življenjski pogoji naših babic pa so zelo slabi. Babički poklic je v Ju-goslaviji vobče preveč zapostavljen. Vsač ce-sar ali gozdni čuvaj je plačan od države ali banovine, le uboga podeželska babica se nima kam zateči in je odvisna od občine, ki ji da, kolikor more, če sploh kaj ima. Da je pa babica vsaki občini najbolj potrebna, posebno če ni zdravnika v bližini, je odveč izgovilati besede.

Svojač so bile babice državne in so do-bile še tam nekaj plače. Bilo pa je tudi več porodov zlasti med onimi sloji, ki babice laže plačajo. Danes se morajo pa podeželske babice zvečne preživljati s poljedel-stvom, saj ima malokatera s samim pokli-cem zadosten obstanek. Podeželske babice so prav tako izučene kakor mestne. V Ljubljani se pod vodstvom prof. Zelokarja vse enako usposobijo, da se jim lahko zaupa življenje poročni, toda v prevelikih stih-skah se babički stan ne more dvigniti. Za-to je pač zadnji čas, da se država in ba-novina zanje pobrigata. Ko smo že imeli oblastni odbor, so prejemale babice po 300 din mesečno, naposled pa jim je ostal sa-mo še dekret, a plače ni od nikoder. Če bi pri nas bile razpisane službe s plačo, bi se brž pokazalo, koliko babic je v dravski banovini. V ostalem pa lahko vsakdo o tem dobi podatke pri Društvu diplomiranih ba-bic v Ljubljani. Bolnišnice so prenapolnje-ne, a babice na deželi nismo dovolj zapo-slene. O tem je treba razmišljati, pa se naj ukrene tako, da bo v korist zdravstvenemu stanju prebivalstva, kakor tudi v korist naj-vestnejšim skrbnicam za zdravje narašča-ja, podeželskim babicam.

Družina s 60 otroki

Henry Harris iz angleškega mesta Blackwooda, vdovec in oče 30 otrok, se je poročil z dnj v Newportu z go. Charlotte Williamsovo, ki je isto tako mati 30 otrok, 81-letni mož in njegova 66-letna žena ima ta torej skupaj 60 otrok, števila vnukov in pravnukov domlej še niso natančno do-gnali.

Prijave za Oplenac se zaključujejo Kdor se še ni odločil, naj stori to do 5. aprila

Ljubljana, 24. marca.

Eno najlepših letošnjih potovanj bo goto-ro romanje Ciril-Metodarev na Oplenac, Ravno za binkošne praznike v maju bodo lahko spoznali pokrajino od Ljubljane do Mladenovca, še zlasti pa bodo uživali ob prekrasnih razgledih z Oplenca. Doba je pa tudi taka, da je mnogo ustrenejše, če usme-rimo svoja potovanja v večji mori v osrčje

države kakor v inozemstvo. Prijave bodo kmalu dosegle željeno število in ker po zaključku ne bo mogoče nikogar več sprejeti, naj se blagovoli vsakdo čimprej odloči-ti. Brečas bodo prijave zaključene 5. aprila. Prijave sprejemajo v Ljubljani: ge. Po-

točnikova in Tomšetova v Štomškovni uli-ci 17, in 21 ter gđica Hrovatova pri bla-gajni Bonačeve trgovine v Selednigovi uli-ci, v Mariboru ga. Lipoldova, v Celju go-spa Prekorškova, v Novem mestu gospa Vasičeva, v Kranju gđica Sasa Lesarjeva, za Kropo in Kamno gorico v Vinko Pirc, za Podnart in okolico Tine Fister, za vzho-dni del Ljubljane in za Kolinsko tovarno je prevzel poverjenstvo g. Lojze Trampuš. Poverjeniki in društva, ki zbirajo prijave in denar, naj blagovolijo do 5. aprila spo-ročiti odboru, da uvrsti prijavitelce v vsa-m seznam. Ponavljamo, da stane voznica s posebnim brzovlakom ter s avtobusom na Oplenac in nazaj v II. razredu samo 280, v III. razredu pa 200 din. Prehrana: dve večerji, eno kosilo in zajtrk v Beogradu stane 35 din, prenočišča in je od 15 do 50 din. Naj se tudi vsi prijavi za prehrano in prenočišče, da bo lahko izletni odbor vse v redu poskrbel. Oni, ki v obrokih pošilja-jo prispevke, naj navedejo na položnici, za kateri razred pošiljajo in če plačajo tudi prehrano in prenočišče. Mnogoteri so nam-reč že poslali denar, a meo označili, za kaj. Zato naj pri prihodnjem nakazilu to navede-jo.

Da bo izlet dobro pripravljen in da bo v redu potekel, prosijo izletni odbor vse, naj sleherni strogo vpošteva odborova navodi-la. Na vprašanja bomo odgovarjali v ne-deljkih številkah »Jutra« in ob sredah v »Slovenskem Narodu«. Vse želje pa lahko sporočite poverjeniku, pri katerem ste se javili. Slednje ste vsi naprosili, da čim-prej vplačate določene zneske, ker s tem zelo olajšate delo izletnemu odboru. Vsi po-magajmo, da bo letošnji izlet na Oplenac zares dostojen in vreden svojega namena! Več prihodnjo nedeljo v »Jutru«.

Odbor.

Naklepi in vlomi širokopoteznih vlomilcev Svoljšaka in Zihlerla Zihlerlov svak je pojasnil njune pohode

Škofja Loka, 24. marca.

Trgovski potnik Lojze Svoljšak in njegov vlomilski pojdaj Anton Zihler sedita za zapah, medtem pa se preiskava o njunih grehah nadaljuje. Oba ne priznata ničesar razen tistega, kar se jima neizpodbitno do-kaže. Trajalo bo zato še dolgo časa, preden bodo odkriti vsi njuni pohodi. Medtem je orožništvo s Primskovega privedlo v Loko tudi Svoljšakovo ženo. Lepo je obločena in noče ničesar vedeti o rečeh, ki se čedalje bolj zgoščujejo okrog Svoljšakovega doma. V koliko so njene izjave točne, bo pokazala bodočnost. Trdo so prijeli tudi Zihlerlovo ženo Ano. Uspelo je, da so zbrali še nekaj novih ukradenih odevi in pa zbirko pletov in rut, blagi, ki je bilo nezadržljivo. Če-prav pa Svoljšak in Zihler nerada kaj pri-znata, jima bržčas to ne bo mnogo pomo-galo, kajti Zihler ima svaka Petra, ki raz-kriva z veliko vneto vso, kar je v zvezi z vlomi.

Peter pravi, da se je Zihler v začetku ja-nuarja zglasil pri njem na domu v večernih urah. Pod pazduho je nosil večji omet. Ne-kaj dni prej sta se namreč bila Peter in Zi-herler domenila, da bo Peter kupil od njega odeje in rjuhe, če bi bile res poceni, kar

je Zihler zatrdil, da bo blago res ceneno. mu je naročil, naj le kaj prinese, vprašal ga pa ni kje bo to blago dobil. Ko je ta ve-čer Zihler omot razgrnil, je kupil Peter štiri velike dobre rjuhe, eno veliko lažjo rju-ho in posteljno pregrinjalo. Zihler je že ta večer Petru povedal, da je bilo blago ukra-deno pri Thalerju in da deluje skupno z ne-kim Lojzeto Svoljšakom iz Primskovega pri Kranju. Rekel je, da imata take klju-če, da lahko odpirata in zapirata vrata, ne da bi ju kdo opazil. Vlamijata, je pravil Zihler, kakor nanese, a vedno v trdi noči med 23. in 2. uro zjutraj, ker je tedaj naj-manjša nevarnost zaradi psov. Thalerjevih psov sta se bala, posebno doge. Vsaikrat, če je lajal pes, sta se ali potuhnila ali pes nagnela ali pa preložila »ekskurzijo« do na-slednje noči.

Tisti večer je Zihler še omenil, da ne kradе samo pri Thalerju, temveč tudi dru-god, in sicer perutnino, žito, oves in pa, kar je glavno, tudi denar. Pred kratkim naj bi bila vlamila v hišo škofojloškega konjača Hafnerja. Domači so bili sicer od doma, a imela sta smolo in ništa ničesar našla.

Cudno avanturo je doživel Svoljšak v Ita-liji, kjer je ukradel denar. Svoljšakova tat-

Nevaren požar sredi Slovenjega Gradca Civilisti so preprečili katastrofo, preden so prišli gasilci

Slovenj Gradec, 24. marca.

Nedavno zvečer je nastal nevaren požar v avtomobilski garaži in skladišču tukajš-njega avtomobilnega prevoznika g. Jože-ta Rojca, ki je last posestnika g. Franca Kuharja. Iz sosedne kavarne so takoj pri-tekli na pomoč ljudje, ki se jim pa ni po-srečilo vdreti v garažo. Prispele je tudi ško-fa tovrnega avtomobila, se kljub veliki nevarnosti vsedel v gorči tovrni avto in ga odpeljal iz garaže. Hkratu so pasanje odstranili iz garaže sode nafte in olja ter pogasili v skladišču že goreče vreče moke. Skupnemu naporu prebivalstva se je na-posled posrečilo s peskom, ki je bil nalo-žen na tovrnem avtu, pogasiti goreči avto.

Požar je nastal pri pnevmatikah tovr-nega avtomobila. G. Rojce je bil vozil pesek

in se je vnel guml, česar pa pri zapuščanju garaže g. Rojce ni videl. Škoda je ogromna. Avto in skladišče nista bila zavarovana.

Kljub dejstvu, da je garaža v središču mesta, so prišli gasilci k požaru s svojim avtomobilom šele 35 minut po alarmu, ko jim že ni bilo treba več stopiti v akcijo. Prebivalstvo, ki se je že vračalo od po-gorišča, je vso pot pozdravljalo gasilce z vzkliki, s čimer je dajalo duška nezado-voljnosti zavoljo tako slabo organizirane gasilske službe. To je v letošnjem letu že četrti primer, da naši gasilci zaradi po-časnosti in neprimarnosti niso pomagali pri požarih. Skrajni čas je, da se od-ločimo čimhitro malo pozanimajo za našo četo.

Občinsko gospodarstvo v Trbovljah Trošarina na električni tok bo ukinjena

Trbovlje, 24. marca.

Občinski odbor je v potek razpravljal med drugim o osnutku proračuna izdatkov in dohodkov občine Trbovlje, o uobzornem in veterinarskem skladu in odkupnini osebnega dela za leto 1939/40. Proti osnutku proračuna niso bile vlozene nikake pritožbe. Predsednik je poudaril, da zadovoljivo go-spodarstvo in finančno stanje občine mirno lahko dopušča ukinitve trošarine na elek-trični tok v prihodnjem proračunskem letu. V primeru, dav prihodnjih letih davščine za uravnoteženje proračuna ne bodo zastova-le, bo itak treba ponovno uvesti trošarine, da bi občinsko gospodarstvo sprčo vse ve-čjih upravnih, socialnih, zdravstvenih in kulturno-prosvetnih nalog bilo pravilno urav-novešeno. V predloženem osnutku se je trošarina od uvoženega mesa, mesnih izdelkov, masti, slanine in pivože zaklane živine zni-žala od 80 na 60 par za 1 kg. Občinska do-klada na vse državne neposredne davke iz-naša sicer tudi letos še 110%, vendar obsto-ji namena, da se v bodočem proračunskem letu primerno znižajo občinske dajatve, v kolikor ne bi nastopile izredne razmere.

Po poročilu člana uprave Filipa Murna in po proračunski debati je občinski odbor

aklenil sprejeti skupne izdatke v znesku 3.983.834 din, vstevša primanjkljaj ubožne-ga in veterinarskega sklada in sicer proti dva-ma glasovoma. Najjačjo postavko zavzema socialno skrbstvo, za katero je v novem proračunu odrejeno 732.000 din, gradbena stroka 697.000 din, ljudska prosveta 360.004, finančna stroka 336.807, občinsko gospodar-stvo 313.980 in ljudsko zdravje 188.500 din. Proračun ubožnega sklada odreja 522.500 din za občinske reveže, veterinarskega skla-da 26.000 din, odkupnine osebnega dela pa 6.800 din. Proračunski izdatki se bodo krili z občinsko doklado na vse državne nepo-sredne davke v znesku 2.184.737 din, občin-skimi trošarinami v znesku 716.127 din, ob-činskimi takсами 17.100 din in dohodki od posestev in občinskih podjetij 639.995 din. K temu pridejo še razni dohodki in skup-nem znesku 425.875 din. Za izvrševanje ob-činskega proračuna je bil sprejet poseben pravilnik, ki odreja višino dohodkov pri po-sameznih postavkah, zlasti glede občinskih trošarin in občinskih taksa, urejuje način pobiranja trošarin po občinskih trošarin-skih organih in finančnem oddelku, ki ima vsršiti kontrolo nad alkoholnimi pijačami.

Tri zgradbe žrtve požara Vsa vas Pobrežje je bila v nevarnosti

Ptuj, 24. marca.

Posestnik Rogina Jakob s Pobrežja je bil v sredo ves dan zaposlen v nekem vi-nogradu pri Sv. Vidu. Domov se je vrnil okrog pol 19. Komaj pet minut po njego-vega povratku je prhitela k njemu vsa preplašena hčl, češ da se valil iz gospodar-skega poslopja gost dim. Takoj je bila o ne-sreči alarmirana vsa vas, vendar pa so bi vaščani proti uničujočemu elementu brez moči. Ogenj se je neovirano razširil na hišo posestnika Rogine in na gospodar-sko poslopje sosedna Martina Gorčičana ter zavzel tak obseg, da je bila v resni nevar-nosti vsa vas. Požar se je videl po vsem Dravskem polju.

Na pomoč so prhiteli gasilske čete od Sv. Vida, iz Jurovcev in Ptujja, ki so z združenimi močmi ukrotile požar in rešile vas še večje nesreče. Posestniku Rogini sta zgoreli do tal stanovanjsko in gospodar-sko poslopje in z njima vse poljsko oro-dje, stroji in pridelek. Od živali pa so mu zgoreli dve plemeniti svinji, pet prašev in pes varuh, ki je bilo priključen na dvo-rišču. Gorčičanu je zgorelo do tal gospodar-sko poslopje, med tem ko so mu hišo rešili. Skupna škoda gre v precejšnjo vsoto in bo le delno poravnana s zavarovalnico. Do-mnevajo, da je ogenj nastal zaradi nepre-vidnega ravnanja s petrolejko.

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Veliko izbiri
MODNIH KAMARNOV
in SUKNA
za nove pomladanske obleke
in površnike za gospode

R. MIKLAUC
Pri "ŠKOFU"
LJUBLJANA
LINGARJEVA ULICA 3
Pred škofijo 3

70 letnica
obstoja zato
posebne
ugodnosti!

Posesivo
ob prosti med Adamič
mostom in Brezovici
na poti od Pottendorfa
na odd. Jutra pod št.
»Buzi« postaja 5987-20

Stavbne parcele
v dolini, med Adamič
mostom in Brezovici
na poti od Pottendorfa
na odd. Jutra pod št.
»Buzi« postaja 5987-20

Lepo solčno
na Kodeljevem napredaj
Ana Spunt, Bežin
Ljubljana 6070-20

Posestva — hiše
od 25.000 napredaj
prodaja Posredovalnica
Maribor, Aleksandrova
cesta 33. 6029-20

Velika dvo-
nadstropna hiša
sredi mesta Celja, — z
dvema trgovskima lokali
in velikimi skladišči, ugo-

Hišo
z lepim vrtom skoraj
novo prodam ali dam
na najem Keršman, Dom-
žale. 5796-20

Parcelo
za weekend hišo na Go-
renskem, prodam. Kova-
čič, Sokolska 3, Prule. 6220-20

V Sv. Vidu
pri Ptuju
napredaj enonadstrop-
na hiša pripravna za
tugovino, obrt ali gosti-

Tri ali štiriosobno
stanovanje z vsem kom-
fortom in pritlikinami
išče mlad zakonik par
na mesec maj ali junij.
Plača za celo leto v
naprej. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod št. »Sol-
nočno in lep«. 5855-21a

Dvosob. stanovanje
komfortno išče družina
brez otrok za maj ali
junij. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod št. »Sol-
nočno in lep«. 5855-21a

2-sobno stanovanje
s kopalnico v centru
ali blizu tramvajev za
april ali maj. Iščem
nujbe na ogl. od Jutra
pod »Čisto in son-
čno«. 5942-21a

Krasno sobo
z lastno kopalnico, pra-
no, blizu sentjakobke
išče mlad zakonik par
na mesec maj ali junij.
Plača za celo leto v
naprej. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod št. »Sol-
nočno in lep«. 5855-21a

Čedno sobo
parketirano oddam. Dvo-
rakova 3-1. levo. 6158-23

Pisarniško sobo
v palači ljubljanske kre-
ditne banke v II. nad-
stropju, ki je central-
no kurjena, oddam. 6089-23

Mansardno sobo
s kabineto, možno upo-
rabit kot kuhinjo, ta-
koj oddam. Ceovška 53.
6113-23

Dve sobi
eno prazno in eno opre-
mljeno s hrano išče
stranka dveh odraslih
oseb. pri dohodnih go-
spodinj. Ponudbe na
ogl. od Jutra pod št.
»Dobrodošle«. 6065-23a

Za maj
iščem sobo s številnim
ali enosobno stanovan-
je na ogl. od Jutra pod
»Čisto in sončno«. 6180-23a

Opremljeno sobo
s posebnim vzhodom po-
leg gl. kopalnico išče
boljši gospod s 1. apr-
ilom. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto
in sončno«. 5900-23a

Velikonočne zbirke knjig Vodnikove družbe

Ljubljana, 24. marca
V trinajstih letih je razposlala Vodni-
kova družba svojim članom nad 250.000
knjig novjših slovenskih pisateljev in s
tem opravila veliko in potrebno posredno
delo. Je pa pri nas še mnogo knjigoljub-
cev, ki nimajo vseh Vodnikovih knjig, pa
bi jih radi po primernih cenah imeli v svoji
knjižnici.

Zato se je odbor Vodnikove družbe tudi
letos odločil, da za prihrane iz svojih
zbirk knjig, ki bodo zelo dobrodošle mar-
sikateremu prijatelju dobrega čtiva, saj si
jih bo lahko nabavil za zelo nizko, pravo
ljudsko ceno.

Knjige, ki jih še imamo v zalogi, smo
razdelili v osem skupin; vsaka šteje po
razliki. Razvrščene so po sorodnih snovi
in drugih značilnih vidikih. Naročnik laho
poljubno izbira ne samo med skupina-
mi, temveč tudi med posameznimi knji-
gami in si tako sestavi svojo skupino po
pet ali deset knjig.

Skupino po pet knjig oddajamo, dokler
bo trajala zaloga, za 20.— din brez post-
nine, s poštnino za 25.— din. Deset knjig
pa stane 40.— din, s poštnino 50.— din.
Kdor želi imeti vezane knjige, doplača za
vezavo vsake knjige po 8.— din.

Naše knjige so torej izredno poceni,
zato segajte prido po zbirkah Vodnikove
družbe!

Naročajo se na naslov: »Vodnikova
družba, Ljubljana, Knafličeva 5a. Denar
nakažite po pošti polnočno, ki jo kupite
za 25 par pri vsakem poštnem uru. Po-
ložnico izpolnite s točnim naslovom: »Vod-
nikova družba v Ljubljani. Tam, kjer je
to na položnici označeno, napišite šte-
ček, rač. Vodnikove družbe, to je 14.520.

Na razpolago so naslednje knjige:

Dr. I. Lah: Iz tajnosti prirode
II.
Vlad. Levstik: Pravica kladiava
Vlad. Levstik: Dejanje
I. Matičič: Na mrtvi straži
I. Matičič: Moč zemlje
Dav. Ravljen: Pot k mrtvim bataljonom
III.
Fr. Bevk: Hiša v strugi
Fr. Bevk: Zerjavi
Fr. Bevk: Srebrniki
I. Potrč: Sin
V. Bitenc: Sončne pege
IV.
Juš Kozak: Beli mecesen
I. Podraž: Strle peruti
Fr. Rož: Zvesta četa
I. Šorli: 50 odstotkov
I. Vaštetova: Vražje dekle
V.
M. Pupin: Od pastirja do izumitelja I
M. Pupin: Od pastirja do izumitelja II
P. Breznik: Temna zvezda
J. Daneš: Za vozom boginje Talije
V. Bitenc: Zlati čevljič
VI.
Dav. Ravljen: Tulipan
I. Matičič: Moč zemlje
Juš Kozak: Beli mecesen
Fr. Govekar: Olga
I. Albreht: Zarečani
VII.
M. Muc: Skoz Sibirijo I.
M. Muc: Skoz Sibirijo II.
VI. Levstik: Pravica kladiava
Cip. Šest: Enaintrideset in eder
Fr. Bevk: Zerjavi
VIII.
I. Albreht: Zarečani
M. Muc: Skoz Sibirijo I.
M. Muc: Skoz Sibirijo II.
VI. Levstik: Pravica kladiava
Cip. Šest: Enaintrideset in eder
Fr. Bevk: Zerjavi

Hišo
dvo-ali triosobno v
Ljubljani kupim. Po-
nude na ogl. od Jutra
pod »Čisto in son-
čno«. 5923-26

Majhna stavbna
parcels
blizu trnovske cerkve na
prodaj. Poizve se Kolo-
njska 14. 6146-20

Dvodružinska vila
s vsemi pritlikinami in
savinji v Ljubljani
na prodaj. Poizve se Kolo-
njska 14. 6146-20

Hiša
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hiša
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Blago
za
DAMSKE
PLASCE,
KOSTUME in
OBLEKE ter
vse vrste
SVILE
v najnovjših
modnih vzorcih

R. MIKLAUC
Pri "ŠKOFU"
LJUBLJANA
LINGARJEVA ULICA 3
Pred škofijo 3

70 letnica
obstoja zato
posebne
ugodnosti!

Klavirji
pianini

Warbinek
so prvotne avstrijske
vredne organe krasnih in
instrumentov Koncert-
no in vsem drugim in-
strumentnim orkestri-
m. Vse organe imamo
skupno shranjene v
naših skladiščih. Organe
iznajdemo in popravimo
v najkrajšem času.
Izposojanje po naših
ugodnih pogojih.

Warbinek
tovarna klavirjev
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta št. 4
pri Franciskanški cerkvi

Varno naložen
denar
Trije travniki v nepo-
redni bližini Bakoval-
ka. — Posedstvo aron-
dano Srednje Gameljne
50.000 kv. m. pripadajo
na poštne kolonije;
Kompleks 3 parcel za
igranje. Prizorja poleg
Tvrječe čiste napredaj
po primerni ceni in po
ugodnih plačilnih pogo-
jih. Naslov v vseh po-
sloval. Jutra. 6042-20

Prodajo po naj-
solidnejših cenah
Tovarno testenino, tovar-
no kisa, Koncesionarno
drogerijo in parfumeri-
jo. Specijalno bonbon-
ijero. — Knjige usku-
pno — knjižarno in
književno. Opekarino
(tovarno opremo) in loncev.
Tovarniško tekstilno u-
redilo. Velike zagrebe
gostilne, bufete in re-
stavrane. Izposojila ide-
to traktir in papirnice.
Industrijsko restavraci-
jo in kantino. Specijal-
ne, manufakturne in
kolonijalne trgovine. —
Informacije daje Poslo-
valnica Pavlovkova, Za-
greb, Ilca 144. 6021-20

Posedstva, hiše
od 25.000 din napredaj
prodaja Posredovalnica
Maribor, Aleksandrova
cesta 33. 6029-20

Pot do blagostanja
srečo in neodvisnost vam
pokaže Hranilna poso-
jilnica »Moj Dom«, Lju-
bljana, Dvorska 8, —
Prospekt brezplačno. 150-20

Napredaj
TOVARNIŠKO poslovanje
v Ljubljani, poleg sta-
novanja hiša, garaža.
Cena 560.000 din. Hipote-
ka pri Kmečki.
HISA trizidnanska, nova
zidana, cena 195
tisoč din, Hipoteka, Sp.
Siška. 6044-21

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Dopisi
Vsaka beseda 2 din, da
več 5 din, za dajanje
naslova 5 din, najmanj
5 znesek 20 din

Atelje
Ako danes goduje vse
najboljše, sicer pa lakre
ne pozdrav. Pisma sem
vesel. 6012-24

Vdova
želi spoznati intelligen-
ta. Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6017-24

Boljša gospa
zrelih let nesrečna v za-
konu želi poznanstva s
sorodno dušo radi du-
ševnega razvedrila in
izletov. Dopise na ogl.
od Jutra pod »Ljub-
ljana 42«. 5993-24

Nadaljevanje SODNE DRAŽBE
v ponedeljek ob 14.

Škarje, britve, zdravniški instrumenti, trg. oprema, orodje za
obrtnike, kilni pasovi, stroj za poliranje, različni inventar itd.

Prešernova ulica 5.

V SPLITU

na najprometnejši točki mesta
se odda hotelska restavracija
2 lokala in vsi ostali potrebni prostori. — Po-
jasnila: Hotel »Jadrani«, Split.

Vogalna vila
enonadstropna, podkle-
tena s 7 sobami ter
vsem komfortom in s
krasnimi kultiviranim
vrtom, v brezhibnem
stanju, davka prosta v
Ljubljani proti gotovi-
ni ugodno napredaj. Le-
resne ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6045-20

Vila z 7 sobami
na Bledu v Zaki napredaj
z vsemi pritlikinami
zaradi odstopanja.
Ponudbe s naslovom na
ogl. od Jutra pod št.
»Zakaj«. 6037-20

Stavbne parcele
blizu Novega mesta, pesek
in gramoz na mestu, ugo-
dno prodam. Franjo Gro-
bovšek, Novo mesto. 6171-20

Vila v Dobrni
z naravnim parkom cca
8000 kv. m. napredaj. In-
formacije: dr. Mikuletič,
odvetnik, Celje. 6244-20

V Celju
ugodno prodam enodruž-
insko hišo (vilo), odda-
no s 1. majem. Vredno
krasna lega, urejen sadni
vrt. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra. 6245-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Ženitve
Vsaka beseda 2 din, da
več 5 din, za dajanje
naslova 5 din, najmanj
5 znesek 20 din

Ženitve in moštve
boljši krogov posredu-
je mo najvernejše. Ve-
lika izbira odličnih par-
tij obloaga spola. Pro-
vratne rodbinske zveze.
Informativne prospekte
pošiljamo proti nakazilu
10 din v znakmah, dis-
kretno »REZOR, Zagreb
pošta 3. 6022-25

TRAJNO KODRANJE
z najnovjšim aparatom, ter vso v našo stroko spa-
dajočo postrežbo nudi cenjenim damam in gospodom
solidno in po najnižji ceni

BRIVSKI IN FRIZERSKI SALON
MATIJA IVANUŠA
LJUBLJANA — Aleksandrova c. 4 (pasaža)

Lepo posestvo
31 oravov zemlje in z
vsega kmečkimi posedi
prodam za 42.000 din.
Lovren Jeretina, Lukavc
p. Rimske toplice. 5985-20

Hiša
s velikim vrtom pro-
dam za 25 tisoč. Po-
trebno 16.000. Poizve se
Vidmar, trgovce. Vrhov-
ci pri Ljubljani 6015-20

6 stavbnih parcel
v izmeri 800 do 1000 kv
m ob Celovški cesti in
v bližini gostilne Kavice
prodam. Poizve se Drav-
lje, Vodnikova 218. 6057-20

Stavbne parcele
blizu Novega mesta, pesek
in gramoz na mestu, ugo-
dno prodam. Franjo Gro-
bovšek, Novo mesto. 6171-20

Vila v Dobrni
z naravnim parkom cca
8000 kv. m. napredaj. In-
formacije: dr. Mikuletič,
odvetnik, Celje. 6244-20

V Celju
ugodno prodam enodruž-
insko hišo (vilo), odda-
no s 1. majem. Vredno
krasna lega, urejen sadni
vrt. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra. 6245-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Hišo
z lepim sadnim vrtom
poleg tekočega voda, ta-
koj napredaj. Zelo pri-
pravno za perice. Zgor
Ana Brusiča 28 pri Ljub-
ljani 5068-20

Dvodružinsko hišo
v Ljubljani kupim in
prodam hišo pri rezihi
Ponudbe na ogl. od
Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Zamenjam
enonadstropno hišo sredi
Ljubljane z vpejano
trgovino za stanovanj-
sko. Kupim kos sveta,
na katerem se ne sme
zidati. Ponudbe na ogl.
od Jutra pod »Čisto in son-
čno«. 6111-20

Novi Hanomag je tu!
To je voz za Vas.

Eleganten, trpežen, prostoren, hiter in ekonomičen. Vse tehnične pridobitve
zadnje dobe že v najmanjših modelih. — Premagaj z lahkoto vsak vspon.

ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO:
EMIL RUMPEL, Ljubljana — Langusova 7

ZAGREB: Albion k. d. — Starčevićev trg 3;
SPLIT: Mine Oil — Georg Steiner — Zagrebačka 9;
SUSAK: Ivo F. Petrič;
MARIBOR: Brama — Adamovič — Aleksandrova 57.

TISOČE ZAHVAL PREJEMA

Takoj ustavi izpadanje las, odpravi prhljaj in vse kožne nepravilnosti. Dobi se v vseh odgovarjajočih trgovinah. — Pošiljamo po povzetju, cena veliki steklenici z omotom in poštino vred din 50.— S. br. 17274 god. 1937 MORANA — SPLIT.

GUMBI OSVALD DOBEIC — LJUBLJANA

Pred škofijo 15.

NA DROBNO! Ogled brezobvezni! NA DEBELO!

KOLESA

najboljših znamk — novi modeli prispeli

„Tehnik“ J. BANJAI, LJUBLJANA, Miklošičeva c. 20.

VELIKA IZBIRA NOGOMETNIH ŽOG IN DRUGIH SPORTNIH POTREBŠČIN!

I.a guduričanska brdska vina

bleščeče filtrirana, kakor tudi tropinjevec in vinski destilat po najnižjih cenah pri

STRÖBL ROBERT

POSESTNIK VINOGRADOV — GUDURICA — BANAT

PRODAJALNA ČEVLJEV

„TRIUMF“

KOLODVORSKA UL. 11

se je preselila na Miklošičevo cesto 12

(nasproti Uniona)

in založila s krasnimi modeli ženske, moške in otroške čevlje, po zelo ugodnih cenah. — Cenj. občinstvu se priporočamo!

Zgubljeni dokumenti

Na železniški postaji Zidani most se je zgubila

19. marca usnjena torba z dokumenti, glasečimi se na ime ing. Oskar Taussiga.

Najditelj teh dokumentov se naproša, da obvesti ing. Oskarja Taussiga, pošta Loka pri Zid. mostu, ki ga bo za to izdatno nagradil.

Veliko izbiri

za damske plašče, kostume in obleke ter vse vrste svile v naj-novejših vzorcih in po zelo nizki ceni nudi trgovina

STARIN & KESSLER

lastnik STARIN FRANC — „PRI JANEZU“

POGACARJEV TRG — KRESIJA

NOGAVICE IN ROKAVICE

za dame, gospode in deca v lepi izbiri po najnižjih cenah nudi

OSVALD DOBEIC — LJUBLJANA

Pred škofijo 15.

PRODAJA NA DROBNO IN DEBELO!

ROTBART

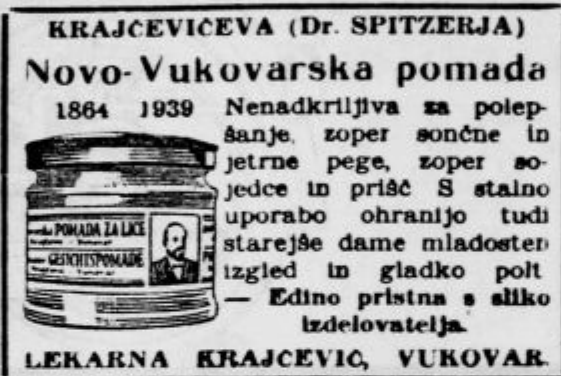

»Znak nevarnosti«.

»Znak zanesljivosti«.

Higijenska guma Domač proizvod V vseh strokovnih trgovinah, gospod...

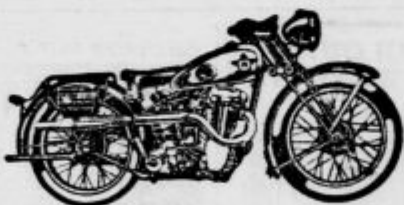
Za nadaljnje vodstvo

dobro vpeljane

stavbne tvrdke W. Dengg, PTUJ,

ZA TAKOJ ISČEMO KUPCA

Ponudbe na W. Dengg, Ptuj — Dravska banovina.

Predno se odločite za nakup motornega kolesa ali dvokolesa, ne zamudite prilike in si ogled zalogo motornih koles znamke

»Ardie« in »Horex«

najnovejših tip od 100 do 350 ccm pri trvdit

J. PRAPROTNIK

Domžale,

Ljubljanska cesta št. 108

Istotam imaš veliko izbiro najrazličnejših damskih in moških dvokoles, šivalnih strojev in dobro ohranjenih rabljenih motorjev. Najnižje cene! Prodaja se tudi na obročna odplačila!

TAMBURICE

vseh vrst najmodernejše izdeluje rokotvornica tamburice

M. Dobranić,

Topolovac — Sisak.

Pišite takoj po brezplačni cenik št. 51.

Cenjene dame — oglejte si

našo veliko

zalogo modnih pletenin,

perila in svilenih nogavic za pomlad.

A. Potrato, preje Jos. Kunc

MIKLOŠIČEVA CESTA 32 (vogal).

Priznana prvovrstna francoska kolesa

AIGLON

Najlažji tek.

VIKTOR BOHINEC, LJUBLJANA

Tyrseva c. 12 — dvorišče

ZAHVALA

Izpolnjujem prijetno dolžnost, da izrazim gospodu dr. Stanetu Skulju, banov. zdravniku v Mokronogu, tem potom svojo iskreno zahvalo za zdravniško pomoč, katero mi je nudil v težki bolezni, ko je bilo moje življenje na kocki.

Njegovo večje zdravljenje in nenehana, neumorna skrb mi je rešila življenje in me vrnila obupajoči družini.

VIKTOR LEGAN, Mokronog

KOLESA

KUPITE DOBRO IN POCENI TUDI NA OBROKE pri

H. SUTTNER

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 6.

Brezobvezni ogled!

»JUTRO«

»JUTRO«

... dokler je ni primerjala z Bertino Radion belo obleko!

Da li tudi drugi ljudje vidijo ta razloček? To bi bilo zelo neprijetno! Saj se vendar tudi ona ni bala truda pri pranju. Ne, uspeh pranja je odvisen od pralnega sredstva. Če perete z Radionom bo Vaše perilo brezhibno in bleščeče čisto, ker Radion odstrani vso nesnago. Pri kuhanju v učinkoviti pa vendar blagi raztopini Radiona se namreč tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi tkanino in odpravi temeljito tudi zadnjo sled nesnage. Perilo bo popolnoma in brez primere belo -- Radion belo.

Schichtov

RADION

Ni čistejše beline od Radion beline

Oglas v „Jutru“ imajo vedno največji uspeh!

PRODAJTE svoje FOTO-POSNETKE

Isčemo za priključene nam časopise in novine stalno zanimive fotoposnetke iz vseh panog. Postanite časnikarski fotograf v svojem stranskem poklicu! Zaslužite denar s svojim foto-aparatom! Vse pobliže proti poštini za odgovor pod šifro 717 na Agence de la Presse 10, rue Pauquet, aris (16).

MOŠKI

Ki trpite na seksualni nevrasteniji, ozir. impotenci, nezadostni funkciji spolnih žlez, duševni depresiji poskusite:

Prospekt na zahtevo, cena din. 110. Raspoložljivo diskretno.

Lekarna DELINI BEograd - KNEZ MIHAJLOVA 1

Depresija (potrnost)

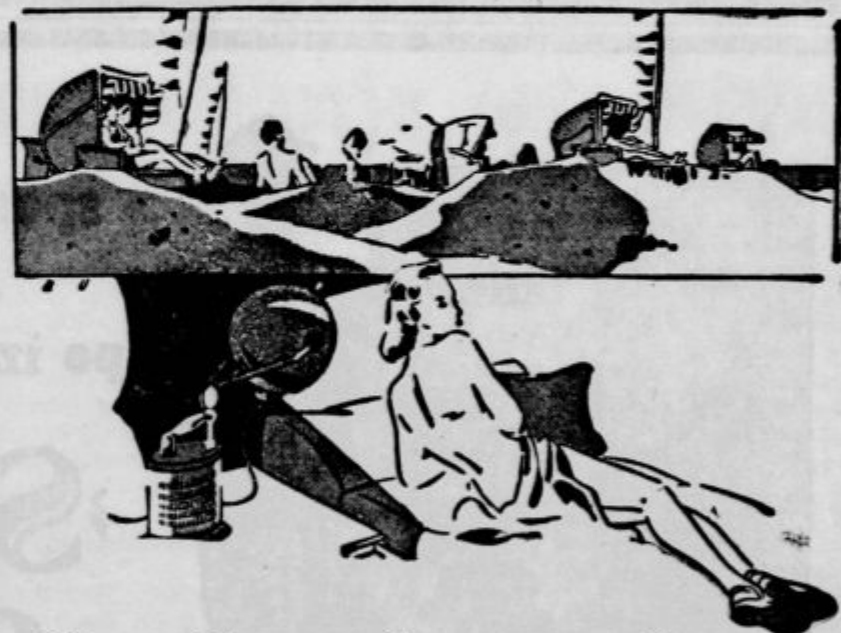
Znanstvenic je dokazano da regulira »KALE FLUID«
seksualno delovanje vseh žlez krepki organizem in uravnava živčni sistem tako da pusti: »Nivel svetel krepak in sposoben za delo in borbo«
svoj ustanek Brezplačno detaljna literatura zahtevajte. Beograd, Mazarjkova 9. Muos Marković.
»KALE-FLUID« se prodaja v lekarnah.
B. S. br. 10537/33

Gospodinje in neveste

Ali vam je že znano, da je edina trgovina v Ljubljani, ki ima specialno zalogo platna, belega in barvnatega blaga za perilo in posteljnine, zastore, pregrinjala, tokače (tepihe), pregrinjala, veliko izbiro namiznih garnitur, platnenih in fotirbrisač, servetov, izgotovljeno posteljno perilo, najlepšo izbiro svilenih in klotastih prešitih odev, volnenih in flanel odev, perje, puh, žimo, morsko travo itd.

Podružnica tvrdke F. I. Goričar Sv. Petra cesta 30

Oglejte si blago in nizke cene v naših izložbah, kakor tudi brezobvezno naravnost v trgovini!

Sončno kopanje, ki traja samo 3 minute?

Ni li to Vaša želja, da imate vsak dan v letni čas zdravilne sončne žarke na razpolago? Sonce po želji, to je »Višinsko sonce«
— original Hanau. — Ono, kar vam nudi sonce na morju ali na visoki planini v času 3 ur, isto vam nudi tudi obsevanje s »Višinskim soncem«
— original Hanau — v 3 minutah, — to je okrepitev, odmor in zdravo potemnelo barvo kože. Zahtevajte še danes brezplačno ilustrovano brošuro št. 843-J in neobvezno predvajanje pri eni nize navedenih tvrdit:

Jugoslovnsko Siemens a. d. Beograd, Kralja Aleksandra 8, Zagreb, Bogovičeva ulica 1, Ljubljana, Tyrseva cesta 1a, Jugoslovnsko AEO Beograd, Brankova 30, AEG UNION JUGOSLAVENSKO D. D. Zagreb, Karadžićeva 1, Ljubljana, Ljvrska ulica 6.

»Višinsko solnce« - Original Hanau -

